

MORAVSKÁ
ZEMSKÁ
KNIHOVNA

MORAVSKÁ
ZEMSKÁ
KNIHOVNA

VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI A HOSPODAŘENÍ ZA ROK 2013

Moravská zemská knihovna v Brně

Název: Moravská zemská knihovna. Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2013.

Sestavili: Martina Bartáková, Barbora Buchtová, Adéla Dilhofová, Eva Fukarová, Dana Chalupská, Radka Chlupová, Petra Jandourková, Monika Kratochvílová, Jiří Lexmaul, Martina Machátová, Zdeňka Machková, Jindra Pavelková, Tomáš Prachař, Daniela Soldánová, Alena Stachová, Monika Šerá, Eliška Vrbová.

Technická a grafická úprava: Barbora Buchtová

Rok vydání: 2014

Počet stran: 97

1. ÚVOD**4**

- Co se událo v knihovně během roku 2013?..... 5
- Identifikační údaje..... 7
- Zřizovatel..... 8
- Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb. 9

2. SEKCE KNIHOVNÍCH SLUŽEB**10**

- 2.1 Sekce knihovních služeb..... 10
 - 2.1.1. Oddělení výpůjčních služeb..... 11
- 2.2 Public Relations..... 12
- 2.3 Oddělení informačních služeb..... 14
 - 2.3.1 Úsek zahraničních knihoven..... 15
 - 2.3.2 Úsek humanitní studovny..... 21
 - 2.3.3 Úsek studovny přírodních a technických věd..... 23
 - 2.3.4 Úsek firemních a obchodních informací..... 25
- 2.4 Oddělení knihovnictví..... 28
 - 2.4.1 Úsek výkonu regionálních funkcí..... 28
 - 2.4.2 Česká knihovna..... 33

3. ODBOR FONDŮ**35**

- 3.1 Oddělení doplňování a zpracování fondů..... 35
 - 3.1.1 Úsek doplňování fondů (AKV)..... 35
 - 3.1.2 Úsek jmenného popisu (JMP)..... 36
 - 3.1.3 Úsek věcného popisu a národních autorit (VPA).37
 - 3.1.4 Úsek retrospektivní konverze (RETRO).....40
 - 3.1.5 Úsek revize fondů.....42
 - 3.1.6 Oddělení správy knihovních fondů..... 45
- 3.2 Oddělení periodik (OP)..... 46
 - 3.2.1. Úsek knihařské dílny.....49
 - 3.2.2. Úsek norem a patentů.....49

4. SEKCE VÝZKUMU VÝVOJE A STRATEGICKÉHO ROZVOJE**53**

- 4.1 Oddělení výzkumu a vývoje..... 53
 - 4.1.1. Úsek výzkumu..... 54
 - 4.1.2. Úsek vývoje.....56
- 4.2 Oddělení rukopisů a starých tisků..... 60
 - 4.2.1. Hudební knihovna..... 61
 - 4.2.2. Archiv.....63
- 4.3 Úsek meziknihovních služeb..... 64
- 4.4 Oddělení digitalizace.....65

5. ODDĚLENÍ AUTOMATIZACE A IT PODPORY**68**

6. ZÁKLADNÍ PERSONÁLNÍ ÚDAJE**70****7. KONTROLNÍ ČINNOST****73**

- 7.1 Vnitřní kontrola..... 73
- 7.2 Vnější kontrola..... 73

8. EKONOMICKÉ ODDĚLENÍ**74**

- 8.1 Údaje o rozpočtu příjmů a výdajů..... 74
- 8.2 Hodnocení a analýzy..... 75
- 8.3 Přehled hospodářských činností..... 78

9. PŘÍLOHY**83**

- Příloha č. 1: VÝSLEDKY PŘEDLOŽENÉ ZA ROK 2013
DO REJSTŘÍKU INFORMACÍ O VÝSLEDKÁCH (RIV)..... 83
- Příloha č. 2: INFOGRAFIKA - Demografické údaje o čtenářích
Moravské zemské knihovny za rok 2013..... 91
- Příloha č. 3: INFOGRAFIKA - Zákulisí revizí 2013..... 92
- Příloha č. 4: ROČNÍ VÝKAZ O KNIHOVNĚ ZA ROK 2013..... 93

1. ÚVOD

V roce 2013 pokračovala Moravská zemská knihovna v duchu zlepšování a zkvalitňování poskytovaných služeb, ale i celkového dojmu, který zanechává ve svých čtenářích a návštěvnících. V průběhu roku došlo k několika změnám a novinkám, jejichž cílem bylo zefektivnění služeb a usnadnění jejich dostupnosti pro uživatele. Celkový počet registrovaných čtenářů v roce 2013 vzrostl na 20 871. Oddělení doplňování získalo pro knihovnu 36 tisíc svazků nového přírůstku, zejména na základě povinného výtisku, ale i ostatními formami získávání dokumentů, především nákupem české i zahraniční produkce.

Moravská zemská knihovna zajišťovala s podporou dotace Jihomoravského kraje a ve spolupráci s pověřenými knihovnami kraje výkon regionálních funkcí. Jejich podstatou bylo zajistit po kvalitativní i kvantitativní stránce rozvoj veřejných knihovnických a informačních služeb ve veřejných knihovnách kraje. Na podporu této činnosti a současně pro sdílení nových trendů a výměnu dobrých zkušeností vydala Moravská zemská knihovna již 27. ročník časopisu Duha a také Příručku pro knihovníky veřejných knihoven.

V prosinci 2013 si Moravská zemská knihovna připomněla již 130. výročí otevření pro veřejnost. Při této příležitosti byla připravena výstava historických fotografií mapující významné mezníky v historii knihovny včetně osobností, které se zasloužily o její rozvoj a dobré jméno i v mezinárodním měřítku.

MZK také v roce 2013 připravovala pro zájemce populárně naučné přednášky významných osobností vědy a techniky, výstavy, autorská čtení, exkurze a vzdělávací akce pro veřejnost. Nárůst čtenářů a výpůjček, zájem o přednášky a další akce potvrzuje význam knihovny nejen jako informačního, vzdělávacího, ale také společenského centra města Brna.

CO SE UDÁLO V KNIHOVNĚ V ROCE 2013?

Průřez událostmi, které se udály v knihovně během roku 2013:

Únor

- Nový nábytek ve foyer
- Nová týmová studovna

Březen

- Nový knihovní řád - nové typy registrace - půlroční a měsíční průkazky.
- Katalog VuFind nasazen po ročním testování do ostrého provozu.

Červen

- Zřízen Úsek studovny přírodních a technických věd.

Srpen

- Pořizeny nové regály na volný výběr a došlo k posunu knih dle MDT.

Září

- Normy a patenty přesunuty pod Oddělení periodik a nově jsou dostupné ve Studovně novin a časopisů.

Říjen

- Nový nábytek v konferenčním sále.
- Na půjčovně spuštěna služba Validování účtu mojeID.
- Zpřístupněna virtuální procházka přízemím knihovny prostřednictvím služby Google Street View.

Listopad

- Půjčování šatní skříňky oproti knihovní průkazce.
- 2 nové individuální studovny.

MORAVSKÁ
ZEMSKÁ
KNIHOVNA

CO SE UDÁLO V KNIHOVNĚ V ROCE 2013?

Únor	NOVÝ NÁBYTEK VE FOYER 	NOVÁ TÝMOVÁ STUDOVNA
Březen	NOVÝ KNIHOVNÍ ŘÁD NOVĚ ZAVEDENA * MĚSÍČNÍ PRŮKAZKA * PŮLROČNÍ PRŮKAZKA	KATALOG VUFIND NASAZEN po ročním testování DO OSTRÉHO PROVOZU
Červen	ZŘÍZEN ÚSEK STUDOVNY PŘÍRODNÍCH A TECHNICKÝCH VĚD	
Srpen	NOVÉ REGÁLY PRO VOLNÝ VÝBĚR 	PŘESUN FONDU dle MDT
Září	NORMY A PATENTY PŘESUNUTY DO ODDĚLNÍ PERIODIK 	
Říjen	ZPŘÍSTUPNĚNA VIRTUÁLNÍ PROHLÍDKA PROSTŘEDNICTVÍM Google 	NOVÝ NÁBYTEK V KONFERENCEČNÍM SÁLE
		SPUŠTĚNA SLUŽBA VALIDOVÁNÍ ÚČTU mojeiD
Listopad	PŮJČOVÁNÍ ŠATNÍ SKŘÍŇKY OPROTI KNIHOVNÍ PRŮKAZCE 	2 NOVÉ INDIVIDUÁLNÍ STUDOVNY

Identifikační údaje

Název organizace: Moravská zemská knihovna v Brně

Sídlo: Kounicova 65a, 601 87 Brno

IČO: 00094943

DIČ: CZ00094943

Telefon: 541 646 111

Fax: 541 646 100

E-mail: mzk@mzk.cz

Web: www.mzk.cz

Zřizovatel

Zřizovatelem Moravské zemské knihovny v Brně (dále jen „MZK“) je Ministerstvo kultury České republiky. Rozhodnutím ministra kultury č. 24/2011, ze dne 30. 11. 2011, byla vydána pod č. j. MK 59288/2011 Zřizovací listina Moravské zemské knihovny v Brně s účinností od 1. 1. 2012. Podle zřizovací listiny stojí v čele MZK ředitel, kterého jmenuje a odvolává ministr kultury České republiky.

MZK je v souladu se zákonem č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), knihovnou s univerzálním knihovním fondem doplněným specializovanými fondy, která trvale uchovává konzervační fond a historický fond. MZK plní funkci krajské knihovny v Jihomoravském kraji.

MZK hospodaří s majetkem podle zvláštních právních předpisů o hospodaření s majetkem České republiky. Majetek nabývá MZK pro stát k naplnění účelu a zabezpečení činností, pro které je zřízena. V právních vztazích týkajících se majetku jedná knihovna vlastním jménem. Finanční hospodaření knihovny se řídí právními předpisy upravujícími hospodaření státních příspěvkových organizací.

POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA Č. 106/1999 SB., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM V ROCE 2013

Počet podaných žádostí o informace: 1

Počet podaných odvolání proti rozhodnutí: 0

Opis podstatných částí každého rozsudku soudu: 0

Výsledky řízení o sankcích za nedodržování tohoto zákona bez uvádění osobních údajů: 0

Další informace vztahující se k uplatňování tohoto zákona: 0

2. SEKCE KNIHOVNÍCH SLUŽEB

2.1 Sekce knihovních služeb

KNIHOVNICKÉ SLUŽBY

Sekce knihovních služeb MZK řešila v průběhu roku 2013 průběžné úkoly a zajišťovala chod služeb. Ve snaze o jejich zlepšování došlo k několika důležitým změnám.

NOVÉ SLUŽBY

V březnu vstoupil v platnost nový knihovní řád umožňující nové typy registrace – půlroční a měsíční. Z důvodu zajištění přednostního práva při využívání služeb pro registrované čtenáře bylo koncem roku zavedeno půjčování šatních skříněk pouze oproti knihovní průkazce.

V březnu byl po více než roční testovací fázi nasazen do ostrého provozu katalog VuFind. Od října byla spuštěna služba Validace účtu MojID. Od poloviny října byla zpřístupněna virtuální procházka přízemím knihovny prostřednictvím služby Google Street View.

Nově byla uvedena do provozu týmová studovna s 25 studijními místy, koncem roku byly zprovozněny 2 individuální studovny.

ČTENÁŘI A NÁVŠTĚVNÍCI

Celkový počet registrovaných čtenářů v roce 2013 vzrostl na 20 871. Moravskou zemskou knihovnu navštívilo celkem 757 754 návštěvníků, z toho 419 614 návštěvníků půjčovny a studoven. Zvýšil se počet návštěvníků využívajících internet a návštěvníků kulturních a vzdělávacích akcí.

NOVÝ NÁBYTEK A VYBAVENÍ

V únoru byly prostory foyeru vybaveny novým sedacím nábytkem, který začal být s oblibou využíván jak pro individuální nebo skupinové studium, tak i pro odpočinek. Novým nábytkem byl vybaven koncem roku také konfe-

renční sál. O nové regály byl rozšířen v prvním poschodí volný výběr, současně došlo k výměně koberce.

V červnu byl zřízen samostatný Úsek studovny přírodních a technických věd.

Úsek firemních a obchodních informací byl přejmenován na Úsek norem a patentů a od září organizačně začleněn pod Oddělení periodik. Normy a patenty jsou nově dostupné ve studovně novin a časopisů.

Normy v tištěné podobě přestaly být doplňovány a jsou dostupné prostřednictvím elektronické databáze norem. Bylo také zastaveno doplňování fondu firemní literatury.

V průběhu roku byl doplňován a rozšiřován volný výběr knih. Nabídka volného výběru obsahovala koncem roku 40 748 knihovních jednotek, z toho ve volném výběru beletrie měli čtenáři k dispozici 7 847 titulů.

Nové knihy bylo možné sledovat pomocí RSS kanálů. Čtenáři mohli využívat citační software Citace PRO umožňující generovat citace z bibliografických záznamů a vytvářet vlastní databáze citací pro potřeby bakalářských, diplomových a disertačních prací.

Ve studovnách bylo uživatelům k dispozici 667 studijních míst spolu se 67 počítači připojenými na internet. V celé budově byla dostupná síť Wi-Fi. Knihovna byla pro veřejnost otevřená 75 hodin týdně.

Prostřednictvím meziknihovní výpůjční služby (MVS) se ve spolupráci s oddělením zpracování a revizním oddělením podařilo doplnit některé chybějící tituly v kmenovém fondu MZK. MVS zajistila ve spolupráci s ekonomickým oddělením, úsekem skenování a od-

dělením rukopisů a starých tisků celkem 175 objednávek E-book on Demand (EOD). Celkem bylo prostřednictvím meziknihovní výpůjční služby zpracováno 18 814 požadavků.

V roce 2013 bylo pro registrované čtenáře k dispozici 15 oborově různě zaměřených databází. Většina z nich byla dostupná i s možností vzdáleného přístupu. Nadále byla zpřístupněna zdarma pro čtenáře MZK databáze eLibraryUSA jako součást projektu American Corner Ministerstva zahraničí.

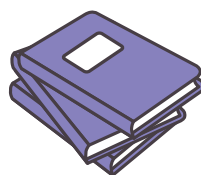
2.1.1 Oddělení výpůjčních služeb

SLUŽBY

V roce 2013 bylo registrováno **20 871 čtenářů**.

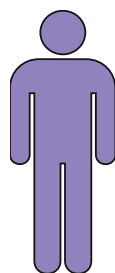
Z toho 8 759 čtenářů nových a 12 112 prodloužení. Moravskou zemskou knihovnu v Brně navštívilo **757 754 uživatelů**. Bylo uskutečněno **523 804 výpůjček**. Z toho bylo 256 766 prodloužení. Z depozitáře se přivezlo 4 690 svazků.

V půjčovně jsme od října nově zavedli bezplatnou službu **MojeID**. Tato služba je pro všechny uživatele internetu, kteří se díky ní mohou přihlašovat k velkému počtu webů, aniž by se museli neustále znovu registrovat. Službu využilo do konce roku 15 návštěvníků.

**523 804
výpůjček**

Výpůjčky	2012	2013
mimo knihovnu	596 692	296 520
z toho prodloužení	202 175	256 766
prezenčně ve studovnách	198 365	227 284
celkem (mimo prodloužení)	795 057	523 804

**20 871
čtenářů**

Návštěvníci	2012	2013
počet návštěvníků půjčovny a studoven	377 457	419 614
počet návštěvníků využívajících internet	251 194	328 664
počet návštěvníků kulturních akcí	7 439	7 845
počet návštěvníků vzdělávacích akcí	1 125	1 631
celkem	637 215	757 754

2.2 Public Relations

Na podporu efektivnější marketingové strategie knihovny byla obsazena pozice PR pracovníka, jehož úkolem je zajišťování komunikace s médii a s veřejností, propagace a komunikace knihovny přes sociální sítě, příprava e-mailového a tištěného newsletteru, propagace knihovny a jejích akcí, tvorba interních grafických materiálů (plakáty, bannery, infografika apod.) a částečná správa webových stránek knihovny.

V průběhu druhého pololetí začal být pravidelně spravován profil na Facebooku, počet fanoušků se zvýšil z 2910 na 3760. Začal být také spravován účet na Google+, byla rovněž převzata správa na profilech na Four-square a na Google places. Správa sociální sítě Twitter funguje nadále ve stejném režimu.

Na internetovém časopise Duha byl vytvořen **blog Info z knihovny**, kde Moravská zemská knihovna pravidelně informuje o novinkách v knihovně, dává čtenářům různé užitečné tipy apod.

PR oddělení začalo pravidelně komunikovat s médii a zasílat tiskové zprávy. Zintenzivněla také propagace akcí v knihovně. Sjednotil se design akcí na webu, byla vytvořena šablona plakátků s jednotným vzhledem a akce jsou nyní také propagovány prostřednictvím sociální sítě Facebook.

Meziročně se také zvýšila návštěvnost webu o 18, 2 % (z loňských 828 036 vzrostl počet návštěvníků webu na 978 934 za rok).

Pro vylepšení komunikace se čtenáři v knihovně byly rovněž vytvořeny **nástěnky a schránka, prostřednictvím kterých mohou uživatelé knihovny vznášet podněty na vylepšení knihovny.**

Schránka a nástěnka pro podněty čtenářů

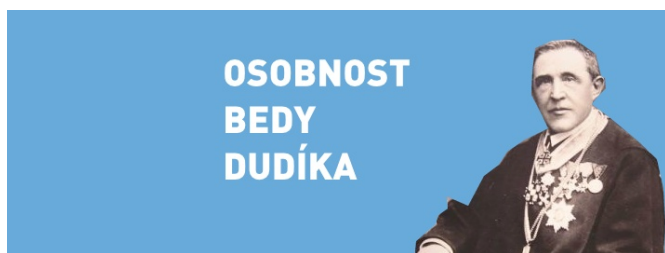
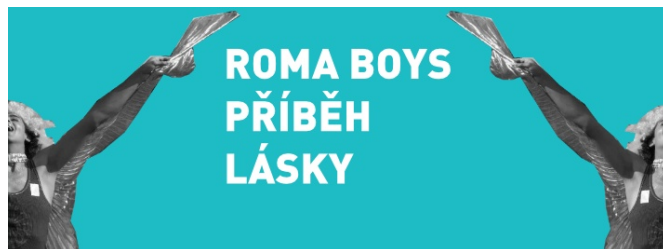
V průběhu podzimu proběhlo nasnímání knihovny do Google Street View a přízemí knihovny se díky tomu stalo virtuálně dostupné prostřednictvím Google map. Bylo také vytvořeno zadání pro tvorbu responzivního webu, aby byl přístupný i z mobilních zařízení.

V prosinci u příležitosti 130. výročí otevření Moravské zemské knihovny veřejnosti připravilo PR oddělení společně s archivem MZK výstavu zachycující historii MZK ve fotografiích.

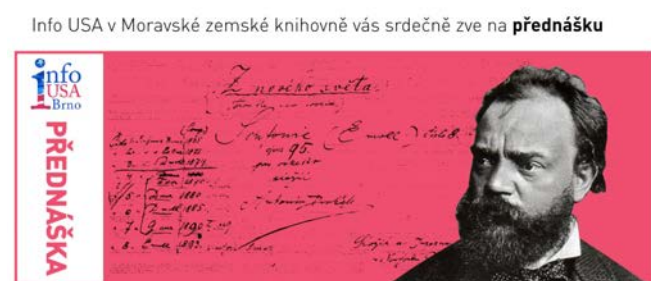
ÚČAST NA KONFERENCÍCH

BUCHTOVÁ, Barbora - Online a open-source nástroje využitelné pro marketing aneb jak ušetřit spoustu peněz. Přednáška na konferenci Bibliotheca academica 2013, 30. 10. 2013

Sjednocení vzhledu bannerů u akcí na webu:

Sjednocení vzhledu plakátů akcí v knihovně:

JAK NOVOSVĚTSKÁ DOBYLA SVĚT

Přednášející: Mgr. Kateřina Nová
Muzeum Antonína Dvořáka - České muzeum hudby - Národní muzeum

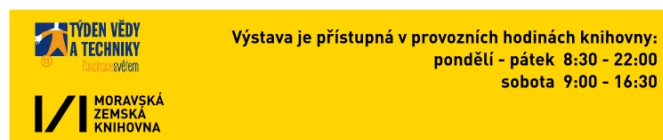
Kdy: 16.12. 2013 v 17:00
Kde: Konferenční sál MZK

NIKOLA TESLA A OTTO WICHTERLE V PATENTECH

(Výstava patentových spisů)

Kdy: 31. října - 27. listopadu 2013
Kde: studovna MZK v 7. poschodí

2.3 Oddělení informačních služeb

Oddělení informačních služeb zajišťuje správu, organizaci a provoz samostatných studoven, poskytuje komplexní knihovnické, bibliografické, referenční a informační služby uživatelům knihovny, organizačně zajišťuje kulturní a vzdělávací akce pro veřejnost.

Oddělení informačních služeb prošlo v roce 2013 organizačními i personálními změnami. Nově by zřízen Úsek studovny přírodních a technických věd. Úsek firemních a obchodních informací byl transformován na Úsek norem a patentů a přesunut do Oddělení periodik. Z důvodu nízkého zájmu uživatelů bylo zastaveno doplňování fondu firemní literatury.

V roce 2013 jsme rozšířili nabízené služby o možnost využití Týmové studovny spravované Úsekem zahraničních knihoven a dvou Individuálních studoven spravovaných Úsekem studovny přírodních a technických věd. O tyto služby je velký zájem. Týmovou studovnu využilo od května do prosince celkem 108 studijních skupin. Individuální studovny byly za listopad a prosinec využity 135krát.

V rámci festivalu Týden vědy a techniky realizovali pracovníci oddělení tradiční školení v oblasti patentů a norem a školení informační gramotnosti, podvečerní přednášky, exkurze a výstavu patentů pro 1568 účastníků.

Celkem 6-ti dopoledních představení scénického čtení Listování se zúčastnilo 560 studentů středních škol.

Z cyklu Listování:

2.3.1 Úsek zahraničních knihoven

Počet tzv. unikátních čtenářů (provedli minimálně jednu výpůjčku v roce 2013)

dílčí knihovna	počet unikátních čtenářů 2012	počet unikátních čtenářů 2013
Info USA/ Americká knihovna	76	278
Anglická knihovna	2 565	3 065
Německá knihovna	787	807
Rakouská knihovna	330	313

Počet absenčních výpůjček (výpůjčky a prodloužení dohromady)

dílčí knihovna	absenční výpůjčky 2012	absenční výpůjčky 2013
Info USA/ Americká knihovna	202	787
Anglická knihovna	72 910	75 238
Německá knihovna	11 324	11 827
Rakouská knihovna	2 252	2 126
Celkem	86 688	89 978

Počet prezenčních výpůjček

dílčí knihovna	prezenční výpůjčky 2012	prezenční výpůjčky 2013
Info USA/ Americká knihovna	371	362
Anglická knihovna	9 932	8 197
Německá knihovna	1 476	1 426
Rakouská knihovna	483	357
Celkem	12 262	10 342

Přehled akcí konaných v Zahraničních knihovnách

Zahraniční knihovny celkem

Typ akce	počet konání	účastníků
přednáška	32	1 427
promítání	18	553
výstava	4	nezjištěno
seminář	114	1 412
exkurze	26	492
autor. čtení	5	139
kurz	11	110

InfoUSA/Americká knihovna

Typ akce	počet konání	účastníků
přednáška	7	207
promítání	10	445
výstava	2	nezjištěno
Reading Group	1	10
seminář	2	88
autor. čtení	1	6
exkurze	21	398

Semináře se konají zejména ve spolupráci s Fulbrightovou komisí. Spolupráce začala již v roce založení InfoUSA (2005) a pravidelně jednou do roka mohou zájemci navštívit seminář o možnostech získání stipendia pro

studium na vysokých školách v USA a jednou do roka seminář o psaní esejí pro přijímací řízení na americké vysoké školy.

Přednášky, čtení, panelové diskuse, besedy

tvoří nejpočetnější skupinu. Jak již z výčtu akcí vyplývá, tematika těchto akcí je velmi různorodá a návštěvníci si mohou vybrat obory historické, politologické, literární, zeměpisné, hudební, etnografické, přírodopisné atd. Co se týká úrovně odbornosti, tato se pohybuje především v oblasti populárně naučné a kulturně vzdělávací, i když za mnohými přednáškami stojí dlouholetá a intenzivní badatelská a výzkumná práce přednášejících. Organizování těchto akcí probíhá ve spolupráci s řadou institucí (Katedra anglistiky a amerikanistiky Filozofické fakulty MU, Katedra anglického jazyka a literatury Pedagogické fakulty MU, Katedra mezinárodních vztahů a evropských studií Fakulty sociálních studií MU, Fulbrightova komise v ČR, Univerzita obrany, Vysoké učení technické, Brno Expat Centre, English Center Brno, Technické muzeum Praha, Česká kosmická kancelář atd.) a zejména pak s velvyslanectvím Spojených států v Praze.

Promítání filmů je jednak příležitostné, a to se jedná zejména o dokumenty, a pak pravidelně zavedené **Filmové pondělky** (od r. 2011), kdy se promítají hrané americké filmy v původním znění s anglickými titulky vždy každé první pondělí v měsíci. Před každým promítáním je krátký filmově-vědní úvod a jazykové okénko o zvláštěnostech a zajímavostech používané angličtiny v daném filmu. Tyto filmové pondělky si získaly své obecenstvo a staly se pravidelně opakovaným programem InfoUSA. Mimo cyklus Filmových pondělků se promítal také film *MissRepresentation*, který spoluorganizovali GIC Nora, o.p.s. a NESEHNUTÍ (sociálně-ekologická nevládní organizace).

V roce 2013 proběhly **2 výstavy**. První byla Výstava Krajané v USA a vojenský exil pro obnovu demokracie v Československu. Autorem putovní výstavy je František Hanzlík z Univerzity obrany v Brně. Druhou v pořadí byla výstava zapůjčená z Amerického centra v Praze s názvem Z Nového světa. Výstava vznikla ve spolupráci s Muzeem Antonína Dvořáka.

Nadále je zpřístupněna zdarma pro čtenáře MZK databáze **eLibraryUSA**, jako součást projektu American Corner Ministerstva zahraničí USA. eLibraryUSA je dostupná na 3 označených počítačích v Americké knihovně ve 2. patře. Široká škála online databází je zaměřena především na učení anglického jazyka, studium a cestování v USA, informace o historii a kultuře USA, občanskou společnost, obchod a podnikání a vědu a technologie. eLibraryUSA poskytuje přístup do cca 20 samostatných databází, včetně English Language Learner, Encyclopedia Britannica, the Gale Virtual Reference Library, ebrary, Literature Resource Center či Filmmakers Library Online.

V roce 2013 se podařilo navázat kontakty s Brno Expat Centre a s agenturou sport&university, dále s GIC Nora, o.p.s., jejímž posláním je prosazovat rovnost žen a mužů v české společnosti na celostátní a regionální úrovni.

InfoUSA navštívila 13. března kulturní attaché paní Sherry Keneson – Hall.

V prvním pololetí 2013 probíhalo také dočerpání finančních prostředků z grantu SEZ800-12-GR-070. Jednalo se o nákup knih za 17 636,- Kč, DVD přehrávače a zajištění služební cesty pro vedoucí úseku zahraničních knihoven Evu Fukarovou na Slovensko a na

velvyslanectví do Prahy.

Pro InfoUSA byl začátkem května schválen ve Washingtonu nový grant v celkové sumě 11 000,- USD na nákup knih a vlajek a výrobu banneru a propagačních materiálů. Na rozdíl od předchozího grantu, kdy na MZK byly převedeny finanční prostředky a nákup byl organizován knihovnou, zajistilo nákup všech věcí Velvyslanectví USA.

Dále MZK obdržela grant v hodnotě 500 USD, a to na nákup předplatného časopisů vydávaných v USA na rok 2014.

Byla také připravena nová smlouva o spolupráci mezi Velvyslanectvím USA a MZK v Brně tzv. Memorandum of Understanding.

Od června převzala po Ing. Marii Matoulkové vedení InfoUSA Bc. Eva Fukarová.

Anglická knihovna

Typ akce	počet konání	účastníků
seminář	17	cca 520
Motivating Reading Activities	10	134
Reading Group	6	cca 60

V roce 2013 zahájila Anglická knihovna MZK (dále jen AK) projekt na podporu čtení v anglickém jazyce s názvem **Motivating Reading Activities**.

Cílem projektu je představit **tzv. zjednodušenou četbu** (nebo také Graded Readers) jako publikace, které mohou studentům pomoci v přípravě na maturitní zkoušku.

Projekt probíhá v podobě seminářů jak pro učitele, kteří mohou tyto publikace využívat přímo ve výuce, tak pro studenty, kteří je mohou využít pro samostudium.

V rámci semináře se studenti zároveň seznámí s knihovnou jako jejich průvodcem a pomocníkem při studiu.

Semináře se konaly v průběhu roku podle časových možností škol.

Součástí projektu se stala také soutěž Cool Cartoons, která byla vyhlášena spolu s dalšími partnery (ISC MU a Oxford Bookshop) pro SŠPOS (Střední škola potravinářská a služeb).

Úkolem studentů bylo přečíst si knihu v některém z vyučovaných cizích jazyků, i ve zjednodušené podobě, a děj zpracovat do komiksové podoby. Výsledné práce byly vystave-

ny v MZK a autoři nejlepších prací byli odměněni partnerskými organizacemi. O vítězích rozhodovali čtenáři MZK.

V letošním roce proběhlo také několik akcí ve spolupráci s naší partnerskou organizací British Council.

Jednou z těchto akcí byl kurz Komunikativní výuka gramatiky v rámci školení Metodické vzdělávání učitelů (Aj), který proběhl v březnu nejen ve spolupráci s British Council, ale také ve spolupráci s AMATE (Asociace metodiků Association of Teacher Educators). Školení je akreditováno MŠMT a absolventi obdrželi certifikát o absolvování kurzu.

Další akcí ve spolupráci s British Council byl květnový seminář Passing Exams with Flying Colours. Seminář byl určen pro učitele angličtiny, kteří své studenty připravují na cambridgeské zkoušky FCE a CAE. V průběhu června se konalo několik seminářů pro učitele angličtiny, které AK pořádá každý rok ve spolupráci s nakladatelstvími Oxford University Press a Macmillan.

Vítanou a stabilní součástí aktivit pořádaných AK je setkávání čtenářské skupiny neboli **tzv. Reading Group**. Skupina se setkává v pravidelných měsíčních intervalech s výjimkou letních prázdnin. Účastníci debatují o knize přečtené v anglickém originále. Debaty probíhají také v angličtině. Zapojit se může kdokoli, kdo má chuť, bez ohledu na úroveň pokročilosti. Výběr literatury se zaměřuje zejména na současnou britskou beletrii, v budoucnu se však na přání účastníků výběr rozšíří i na literaturu faktu.

Německá knihovna

Typ akce	počet konání	účastníků
přednáška	24	1 185
promítání	8	108
výstava	1	nezjištěno
diskusní skupina	6	cca 60
seminář	17	cca 200
autor. čtení	1	40
exkurze	5	94

Všeobecně a novinky

Německá knihovna je tzv. **partnerskou knihovnou Goethe-Institutu Tschechische Republik se sídlem v Praze**, který poskytuje jednak prostředky na obnovu fondu této dílčí knihovny, a současně zajišťuje doprovodné kulturně-vzdělávací akce, kterými přes Německou knihovnu šíří povědomí o německé kultuře a německém jazyce. V tomto roce došlo díky finanční podpoře ze strany Goethe-Institutu k rozsáhlé aktualizaci fondu. Od léta 2013 je novým garantem Německé knihovny Petra Jandourková.

V letošním roce svým jménem i finanční dotací podpořil Goethe-Institut i celoroční projekt **„Odlišné jazyky-společné dějiny“**, s podtitulem „Cyklus přednášek o Češích a (nejen) Němcích v českých zemích od 19. století do současnosti“. Přednášková řada se uskutečňuje především díky úspěšné žádosti o finanční podporu u Česko-německého fondu budoucnosti, organizačně se na jeho realizaci však vedle MZK podílejí ještě další partneři, a to především občanské sdružení Conditio humana, v neposlední řadě pak sdružení

Ackermann-Gemeinde z Německa a Centrum občanského vzdělávání při Masarykově univerzitě v Brně. Jarní i podzimní cyklus přednášek (od 26. února do 14. května 2013 a od 1. října do 10. prosince) nabídl zájemcům o historii celkem 24 (jaro 13, podzim 11) přednášek předních historiků z akademických pracovišť ČR, ale i ze zahraničí. Ze všech přednášek se pořizovaly audiozáznamy, které jsou pro zájemce k dispozici pod odkazem <http://www.mzk.cz/OdlisneJazyky>.

Novinkou je tematická výstavka u vchodu do zahraničních knihoven, která vznikla na základě přání vedení Goethe-Institutu Tschechische Republik na Německou knihovnu v rámci studovny upozornit a zvýšit půjčovanost fondu. Vystavené jednotky je možné zapůjčit u pultu v zahraničních knihovnách. Na podzim 2013 proběhla prezentace knih k tématům Migrantenliteratur (německy psaná literatura migrantů), Kinderliteratur (dětská literatura) a vystaveny byly rovněž audioknihy. Lze konstatovat, že zájem o tyto jednotky se v době jejich vystavení vždy zvýšil.

Kulturní akce

Součástí kulturní nabídky Německé knihovny je dále už přes rok trvajícím cyklus „Současný německý film“, v rámci něhož mohou návštěvníci knihovny zhlédnout téměř každý měsíc filmovou projekci německého filmu v původním znění (s podporou německých titulů pro lepší porozumění). Filmy jsou vybírány po konzultaci s kulturním oddělením Goethe-Institutu Tschechische Republik v Praze a využívá se fond tamějšího filmového archivu.

Ve spolupráci s Německým kulturním sdružením - Deutscher Kulturverband e.V. Region Brunn byla realizována výstava o brněnském architektovi T. Hansenovi s názvem „Po brněnských stopách Theophila Hansena“, jejíž

vernisáž proběhla 28. května 2013. Ve spolupráci s občanským sdružením PERLE se na konci května uskutečnilo autorské čtení Michela Huttarsche, který zde prezentoval svou vzpomínkovou knihu „Mezi Němci, Židy a Čechy na Moravě - vzpomínky z let 1923 – 1966“.

Každý měsíc se setkává diskusní skupina asi 10 osob, která se zaměřuje na prózu německých a rakouských autorů a funguje na podobném principu jako Reading Group Anglické knihovny. Zpravidla dvakrát do roka se koná pod vedením paní Bundil z Goethe-Institutu blokový seminář, kde účastníci diskutují o přečtených dílech.

Rakouská knihovna

Typ akce	počet konání	účastníků
přednáška	1	35
výstava	1	nezjištěno
diskusní skupina	6	cca 60
seminář	68	cca 470
autor. čtení	3	93
exkurze	5	94
kurz	11	110

Všeobecně a novinky

Rakouská knihovna, na jejíž knihovní fond přispívá rakouské ministerstvo zahraničních věcí, vytváří svůj kulturně vzdělávací program ve spolupráci jednak s Rakouským kulturním fórem v Praze a jednak s tzv. odbornými poradci z ústavu germanistiky na FF MU v Brně. V jarním semestru připravil jeden z nich, pan dr. Mareček, seminář „Tendence v současné německy psané próze“, v němž především

studenti, doktorandi nebo vyučující oboru germanistiky prezentovali aktuální trendy při rozboru jednotlivých literárních děl německy psané literatury. Semináře jsou určeny i pro laiky z řad veřejnosti, kteří o danou tematiku mají zájem. V rámci semináře vystoupil v dubnu i současný mladý rakouský spisovatel Reinhard-Kaiser-Mühlecker, který přečetl ukázkou ze svého posledního románu a diskutoval s publikem o své tvorbě.

Rovněž ve spolupráci s dr. Marečkem proběhl v prostorách knihovny na podzim blokový překladatelský seminář, který navštívili především zájemci z řad germanistů, překladatelů a tlumočníků.

Od srpna 2013 je novou vedoucí Rakouské knihovny Petra Jandourková. Nově vznikla u vchodu do zahraničních knihoven tematická výstavka. Vystavené jednotky je možné zapůjčit u pultu v zahraničních knihovnách. Na podzim 2013 proběhla prezentace knih k tématům Migrantenliteratur (německy psaná literatura migrantů), Kinderliteratur (dětská literatura) a vystaveny byly rovněž audioknihy. Lze konstatovat, že zájem o tyto jednotky se v době jejich vystavení vždy zvýšil.

Rakouská knihovna realizovala v květnu ve spolupráci s divadelním festivalem „Drehbühne Brno“ hudební workshop. V létě 2013 pak byla navázána spolupráce s Österreich Institutem Brno, jehož konverzační kurz němčiny probíhá v prostorách knihovny. Rakouská knihovna tak získala nové čtenáře z řad účastníků kurzu. Tato skutečnost byla zohledněna i při nákupu knih v roce 2013, přičemž byly objednány tituly zjednodušené četby a výukové materiály, které zaujmou i návštěvníky s nižší úrovní znalosti německého jazyka.

Kulturní akce

Rakouské kulturní fórum v Praze se v březnu podílelo na knižní prezentaci olomouckého germanisty, překladatele a spisovatele Radka Malého, který v brněnské Rakouské knihovně představil svou novou publikaci o spisovateli Paulu Celanovi. Podobná prezentace je plánována i pro rok 2014.

V lednu měli návštěvníci možnost zhlédnout výstavu s titulem „Gustav Klimt - průkopník moderny“. Výstava byla zapůjčena od Rakouského kulturního fóra v Praze.

Na podzim proběhla tři autorská čtení. Prvním z nich bylo ve spolupráci s Österreich Institutem Brno realizované autorské čtení Thomase Schafferera, který při čtení své lyriky intenzivně pracuje se svým hlasem. V říjnu se uskutečnilo ojedinělé kombinované lichtenštejnsko-rakouské autorské čtení Mathiase Ospelta a Thomase Stangla, v listopadu navštívila Brno rakouská spisovatelka Andrea Grill.

Každý měsíc se navíc setkává diskusní skupina asi 10 osob, která se zaměřuje na prózu německých a rakouských autorů a funguje na podobném principu jako Reading Group Anglické knihovny.

Beletrie

V letošním roce byl beletristický fond rozšířen o díla ve čtyřech světových jazycích (francouzštině, italštině, ruštině a španělštině). Motivací k tomu byl hlavně zájem čtenářů, kteří se učí cizí jazyky, proto byla pořízena četba upravená podle úrovně pokročilosti, tzv. zjednodušená četba, ale také zvyšující se počet zahraničních studentů a pracujících v Brně.

2.3.2 Úsek humanitní studovny

Úsek humanitní studovny zabezpečuje doplňování, zpracování a zpřístupňování literatury z oblasti společenských věd. V uplynulém pololetí doplnili pracovníci úseku do fondu studovny celkem 3713 jednotek. Vypůjčeno bylo 42 793 jednotek.

Pracovníci úseku spravují elektronické informační zdroje a webové stránky. Vyřizují také veškeré dotazy došlé přes službu ptejte-seknihovny.cz a stránku „Přání a stížnosti“. V roce 2013 zpracovali 41 rešerší, 478 písemných čtenářských dotazů a podali 27 ústních konzultací.

Pracovnice úseku dále zajišťují exkurze pro studenty středních škol. V roce 2013 pracovníci úseku zajistili 42 exkurzí, kterých se zúčastnilo celkem 1109 zájemců.

Součástí náplně práce pracovníku úseku je pořádání výstav v prostorách foyer knihovny. V roce 2013 se uskutečnilo 9 výstav.

Bylo zpracováno 969 záznamů do ANL a vytvořeno 360 a opraveno 36 autoritních záznamů.

Vedoucí útvaru Mgr. Michal Škop se účastnil dvou otevřených setkání účastníků projektu eBooks on Demand. V červnu se setkání konalo v Estonsku (Tartu), kde navazovalo na mezinárodní konferenci „To Digitise or not to Digitise: Copyright, Public Domain, Orphan Works and Other Issues“. Pracovníci knihovny cestou navštívili také Národní knihovnu v Helsinkách. Zpráva z pracovní cesty je dostupná na blogu časopisu Duha. Druhé setkání roku 2013 pořádala Národní technická knihovna v Praze v říjnu.

Online služby

V roce 2013 bylo pro registrované čtenáře dostupných šestnáct oborově různě zaměřených databází: Academic Source Complete, Business Source Complete, Web of Knowledge, Naxos Music Library, Oxford Music, OCLC, Library PressDisplay Newspapers, Anopress a ASPI. Od července byla pro čtenáře nově zpřístupněna multioborová plnotextová databáze ProQuest Central. Většina z nich byla dostupná i s možností vzdáleného přístupu. Ukončeno bylo předplatné databází LISTA with Fulltext, EBSCO Medline, Springer Link, Science Direct, Scopus a Newton Media Search.

Registrovaným čtenářům byla nabídnuta bezplatná verze online kurzu rychlého čtení "Rozečti se". Od placené verze se liší pouze tím, že přístup je funkční pouze v budově knihovny (včetně přístupu přes wifi). V této verzi také schází možnost vytvořit si vlastní účet.

V březnu byl po více než roční testovací fázi spuštěn v ostré verzi nový online katalog:
<http://www.mzk.cz/aktuality/novy-katalog-mzk>

V roce 2013 probíhalo testování centrální indexů:

- <http://www.mzk.cz/aktuality/testovaci-verze-centralniho-indexu-eds-v-mzk>
- <http://www.mzk.cz/aktuality/testovani-centralniho-indexu-primor-central-v-mzk>

Také byla rozšířena spolupráce s mojID (validační místo).

Akce pořádané úsekem pro veřejnost

Výstavy

leden:	30 fotoroků Jiřího Salíka Slámy
únor:	Výstava fotografií občanského sdružení AGAPO
březen:	Rudolf Firkušný největší český pianista
duben:	Quo Vadis, Scientia?
květen:	Výstava obrázků žáků ZŠ a MŠ Ibsenova
červen:	Výstava fotografií malířek narozených na Moravě
říjen + listopad	O zvířatech a lidech: příběh zvířecích sirotek z Keni
prosinec	Výstava při příležitosti 130. výročí otevření Moravské zemské knihovny veřejnosti

2.3.3 Úsek studovny přírodních a technických věd

Pracovníci úseku zajišťují provoz a správu fondu Studovny přírodních a technických věd a rovněž spravují individuální studovny. V roce 2013 podali 761 ústních informací, zpracovali 35 rešerší.

V průběhu celého roku probíhala aktualizace a doplňování fondu studovny. Doplňování bylo orientováno převážně na odbornou zahraniční literaturu a rozšíření počtu výtisků u nejžádanějších titulů. Celkový přírůstek do fondu studovny činil 1692 knihovních jednotek.

V roce 2013 pokračoval cyklus nestandardních akcí pro veřejnost a školy. Tyto akce zahrnují populárně naučné přednášky z různých vědních oborů, přednášky spolku Sisyfos, kulturní akce, multimediální představení, kulturní a vzdělávací pořady pro školy, akce v rámci Týdne vědy a techniky.

Obsahově i výčtem překročily programový plán na 1. i 2. pololetí. Podařilo se ještě rozšířit okruh akcí do dalších vědních i kulturních oborů.

Návštěvníci se setkávají se špičkovými odborníky vědeckého a kulturního světa.

Nestandardní akce se těší obrovskému zájmu odborné i laické veřejnosti, studentů vysokých a středních škol. Příprava těchto akcí je mimořádně náročná ve všech aspektech. Ovšem nebývalý zájem o každou z nestandardních akcí, vysoká návštěvnost a nadšené ohlasy návštěvníků ukazují, jak jsou tyto akce veřejností vítané. Knihovna se stala místem, kde věda i kultura žije a kam se návštěvníci rádi vracejí. MZK je těmito akcemi unikátní nejen v rámci České republiky.

Akce pořádané úsekem pro veřejnost

Různé cykly:

Přednášky	P
Sisyfos	S
Road	R
Kouzelná planeta (pro školy)	Š
Multimediální představení	M
Akce v Týdnu vědy a techniky	TVT

23. 1. 2013 (R)

Ing. Zuzana DRUCKMÜLLEROVÁ

MANASLU – ZASNĚŽENÁ PERLA HIMÁLAJE

Přednáška se konala v rámci cyklu „Road“.
/série Himálaje/

30. 1. 2013 (R)

Ing. Zuzana DRUCKMÜLLEROVÁ

KOLEM ANNAPUREN KE KRÁLOVSTVÍ MUSTANG

Přednáška se konala v rámci cyklu „Road“.
/série Himálaje/

20. 2. 2013 (P, R)

Prof. RNDr. Petr KULHÁNEK, CSc.

EXPEDICE AURORA – EXPEDICE ZA POLÁRNÍMI ZÁŘEMI

Po přednášce se konala autogramiáda knih autora.

6. 3. 2013 (Š)

Kateřina a Miloš MOTANI

AMERIKA INKOGNITA premiéra pro školy

Akce se konala v rámci cyklu „Kouzelná planeta“ - multimediální představení pro školy.

6. 3. 2013 (M, R, Š)

Kateřina a Miloš MOTANI

AMERIKA INKOGNITA

Akce se konala v rámci cyklu „Multimediální představení“.

6. 3. 2013 (M, R)

Kateřina a Miloš MOTANI

TAJEMSTVÍ POUŠTĚ

Pořad „Tajemství pouště“ byl oceněn hlavní cenou cestovatelů HANZELKY A ZIKMUNDA.

Akce se konala v rámci cyklu „Kouzelná planeta“ - multimediální představení pro veřejnost.

20. 3. 2013 (P)

RNDr. Vladimír WAGNER, CSc.

JE MOŽNÁ HVĚZDNÁ BUDOUCNOST LIDSTVA? aneb**POVÍDÁNÍ O MOŽNÉ KOLONIZACI VESMÍRU NA ROZHRANÍ SCI-FI A REALITY.****27. 3. 2013 (P, S)**

RNDr. Jiří GRYGAR, CSc.

VZNIK FYZIKY, CHEMIE A BIOLOGIE aneb VELKÝ TŘESK ZA VŠECHNO MŮŽE

Přednáška se konala v rámci cyklu „Sisyfos“.

17. 4. 2013 (P)

Prof. MUDr. Zdeněk KADAŇKA, CSc.

PÍT ČI NEPÍT?

Jak je to s prospěšností pití malých dávek červeného vína pro lidské zdraví.

24. 4. 2013 (P)

Prof. RNDr. Miloslav DRUCKMÜLLER, CSc.

KOMETY KAMIKADZE**15. 5. 2013 (P, S)**

Prof. RNDr. Jan NOVOTNÝ, CSc.

PARADOXY – VĚČNÍ PRŮVODCI POZNÁNÍ

Přednáška se konala v rámci cyklu „Sisyfos“.

29. 5. 2013 (P)

Doc. RNDr. Jiří DOLEJŠÍ, CSc.

ČÁSTICE, CERN, HIGGS A TAK VŮBEC**17. 6. 2013 (P, S)**

Prof. PhDr. Danuše KŠICOVÁ, DrSc.

CESTY DO SVATÉ ZEMĚ XII. – XX. STOLETÍ

Přednášku doprovodilo hudebně dramatické vystoupení Divadla hudby a poezie Agadir a křest stejnojmenné knihy.

Přednáška se konala v rámci cyklu „Sisyfos“.

26. 6. 2013 (P,S,R)

Magdaléna RADOSTOVÁ

ALJAŠKA DIVOKÁ A KRÁSNÁ

[křest stejnojmenné knihy]

Přednáška se konala v rámci cyklu „Sisyfos“ a cyklu „Road“.

18. 9. 2013 (P,M)

Prof. RNDr. Miloslav DRUCKMÜLLER, CSc.

PÁN PRSTENCŮ

&

Dětský pěvecký sbor CVRČCI

ŠÍPKOVÁ RŮŽENKA (Z. Svěrák, J. Uhlíř)**16. 10. 2013 (Š)**

Kateřina a Miloš MOTANI

!VIVA MEXICO! premiéra pro školy

Akce se konala v rámci cyklu „Kouzelná planeta“ – multimediální představení pro školy.

16. 10. 2013 (M, R)

Kateřina a Miloš MOTANI

!VIVA MEXICO!

Celorepubliková premiéra nového multimediálního představení exkluzivně v Brně pouze v MZK. Akce se konala v rámci cyklu „Multimediální představení“.

6. 11. 2013 (P, TVT)

RNDr. Vladimír WAGNER, CSc.

JAK SI S MIMOZEMŠTANEM SDĚLIT, CO JE PRAVÁ RUKA A ANTIHMOTA aneb DŮLEŽITOST SYMETRIÍ A JEJICH NARUŠENÍ V NAŠEM VESMÍRU

Přednáška se konala v rámci Týdne vědy a techniky 1.11.- 15.11.2013, téma: „Fascinace světem“.

13. 11. 2013 (P, R, TVT)

Prof. RNDr. Petr KULHÁNEK, CSc.

AMERICKÁ ANABÁZE aneb CESTA ZA KVARKOVÝM – GLUONOVÝM PLAZMATEM

Přednáška se konala v rámci Týdne vědy a techniky 1.11.- 15.11.2013, téma: „Fascinace světem“ a v rámci cyklu „Road“.

15. 11. 2013 (P, S, TVT)

RNDr. Jiří GRYGAR, CSc. & Lukáš GRYGAR

HAWKING V KOSTCE

Přednáška se konala v rámci Týdne vědy a techniky 1.11.- 15.11.2013, téma: „Fascinace světem“. Přednáška se konala v rámci cyklu „Sisyfos“.

Celkem: 22 akcí = 4 202 návštěvníků

2.3.4 Úsek firemních a obchodních informací - zpráva o činnosti za I. pololetí r. 2013

Úsek zabezpečoval doplňování, zpracování a zpřístupňování speciálních druhů technické literatury. Podílel se také výrazně na provozu studovny přírodních a technických věd v 6. a v 7. poschodí.

V r. 2013 doplnili pracovníci úseku do fondu celkem 1 505 jednotek, z toho 455 norem ČSN, 300 českých patentů a 750 knih. jednotek firemní literatury.

Přírůstek speciálních druhů technické literatury za 1. pololetí r. 2013:

- Normy ČSN - 455
- Patenty - 300
- Firemní literatura - 750
- Celkem - 1 505

V první polovině r. 2013 byly normy ČSN v tištěné podobě doplňovány výběrově nákupem prostřednictvím elektronického tržiště, nové normy byly zachyceny v Alephu. 37 norem vydaných před r. 2012 bylo opatřeno čárovým kódem. K platným normám bylo vytištěno 18 oprav. Přístup do báze „ČSN online“ využili 102 čtenáři. 367 norem ČSN s ukončenou platností bylo přeřazeno do archivního fondu. V první polovině r. 2013 došlo k vyřazení 177 neplatných norem, v tomto období bylo zrevizováno 6 338 knihovních jednotek norem ČSN. Proběhla také kontrola platnosti 298 darovaných norem ČSN z důvodu doplnění archivní sbírky ČSN.

Úřad průmyslového vlastnictví v Praze zasílal bezplatně každý měsíc české národní patentové spisy v úplnosti (300 k.j.), zdarma jsme dostávali také od Evropského patentového úřadu databázi ESPACE® EP na optických

discích. S Úřadem průmyslového vlastnictví v Praze probíhala tradičně velmi dobrá spolupráce. ÚPV nejen lektorsky zajistil 4 školení z oblasti průmyslového vlastnictví v naší knihovně, ale také poskytoval své brožury a letáky jak pro účastníky vzdělávacích akcí, tak i pro návštěvníky MZK.

Pracovnice úseku navštívila 5x výstaviště za účelem sběru firemních tiskovin na veletrzích. Od ledna do června r. 2013 byly jmenně zpracovány 122 pořadače s listovou firemní literaturou. Do záznamů bylo připsáno 78 jednotek (podpole 505). V první polovině roku se oklasifikovaly 762 knih. jednotky.

V období od ledna do června r. 2013 docházelo bezplatně 175 titulů firemních časopisů, z toho 95 české a 80 zahraniční provenience. Bylo zaevidováno a založeno 678 došlých čísel periodik. Průběžně aktualizovaný seznam docházejících firemních periodik najdou zájemci na webu knihovny. Bylo provedeno 40 prologací a objednávek u jednotlivých firem a vydavatelů.

Katalogizace speciálních dokumentů:

	2013
Jmenná	
Firemní literatura	122
Věcná	
Normy TNV	12
Firemní literatura	750
Celkem věcná	762

Služba zajistila ze speciálních fondů 1 804 výpůjčky, z toho 75 absenčních (35 složek) a 1 729 prezenčních. Čtenáři požadovali především české normy (1 491 k.j.). Zapůjčené normy ČSN byly revidovány, ověřoval se jejich fyzický stav a platnost (1 501 jednotka). Z registrovaných výpůjček připadlo dále 259 jednotek na firemní literaturu a 10 na německé normy DIN. Služba vyhledala pro čtenáře 44 svazky periodik ve skladu (zejména firemní časopisy a seznamy norem). Větší část fondu firemní literatury byla k dispozici čtenářům volně ve studovně v 7. patře, tyto prezenční výpůjčky nepodléhaly statistickému sledování.

Pracovníci úseku firemních a obchodních informací poskytli 20 konzultací a 53 písemné informace. Ve studovně v 7. poschodí a v přílehlém skladišti založili 4 662 knihovní jednotky nových a půjčených speciálních dokumentů.

Návštěvníci měli možnost zhlédnout ve studovně v 7. patře 5 výstav, z toho tři se týkaly přírůstků firemní literatury a dvě přírůstků českých udělených patentových spisů. V březnu započaly práce na přípravě dvou specializovaných patentových výstav, které se uskutečnily v MZK na podzim. Pracovníci úseku uspořádali 11 školení, kterých se zúčastnili 224 zájemci. Z těchto vzdělávacích akcí 4 vedli pracovníci Úřadu průmyslového vlastnictví, 7 pracovníci úseku firemních a obchodních informací. Uvedená školení se týkala problematiky vyhledávání v elektronických informačních zdrojích a ochrany průmyslového vlastnictví. Pracovnice úseku zpracovala „Koncepti informační gramotnosti MZK pro vysoké školy“, podílela se rovněž na aktualizaci webu knihovny v angličtině a návrzích deziderát.

Registrované výpůjčky podle druhu dokumentů

	2013
Normy (ČSN, TPG, TNV, DIN)	1 501
Patenty	0
Firemní literatura	259
Firemní periodika ze skladu	44
Celkem	1 804

Registrované výpůjčky speciálních dokumentů

	2013
Mimo knihovnu	75
Prezenčně	1 729
Celkem	1 804

2.4 Oddělení knihovnictví

2.4.1 Úsek výkonu regionálních funkcí

Úsek výkonu regionálních funkcí patří mezi specializovaná pracoviště MZK, jehož činnost je podporována z dotace Jihomoravského kraje na zajištění regionálních funkcí. V rámci těchto činností úsek zajišťoval:

- **Odborné, profesní vzdělávání**
- **Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy, plány, rozborů**
- **Statistika knihovnických činností**
- **Příprava porad**
- **Komunikace s pověřenými knihovnami, příprava dodatků smluv**
- **Vydávání časopisu Duha**
- **Zajišťování exkurzí**

Naplňování cílů regionálních funkcí v roce 2013 vycházelo z Koncepce rozvoje regionálních funkcí v Jihomoravském kraji v letech 2011-2014, která jako hlavní priority vytyčila podporu automatizace, webové stránky knihoven, nové formy vzdělávání, zejména podporu e-learningu, nákup výměnných fondů ve výši 30 % dotace. I v tomto roce bylo cílem zajistit dostupnost poskytovaných regionálních služeb všem knihovnám kraje a zlepšit provozní podmínky pro jejich standardní výkon.

V roce 2013 vykonávalo regionální funkce v sedmi okresech Jihomoravského kraje spolu s Moravskou zemskou knihovnou v Brně stejně jako v předcházejících letech osm pověřených knihoven (Knihovna Jiřího Mahena v Brně, Městská knihovna Blansko, Městská knihovna Boskovice, Městská knihovna Břeclav, Měst-

ská knihovna Hodonín, Městská knihovna Kuřim, Knihovna Karla Dvořáčka ve Vyškově a Městská knihovna Znojmo).

SLAVNOSTNÍ SETKÁNÍ KNIHOVEN OBCÍ JIHOMORAVSKÉHO KRAJE

V říjnu se v Moravské zemské knihovně konal již 3. ročník slavnostního setkání knihoven obcí Jihomoravského kraje, na kterém byly oceněny nejlépe pracující neprofesionální knihovny.

Setkání připravila Moravská zemská knihovna v Brně ve spolupráci s pověřenými knihovnami za podpory Krajského úřadu Jihomoravského kraje. Za Jihomoravský kraj přijali pozvání radní za kulturu a památkovou péči – ing. Jiří Němec a paní Bohumila Beranová a JUDr. Hana Holušová, vedoucí odboru kultury a památkové péče Jihomoravského kraje. Národní knihovnu ČR zastupoval ředitel Knihovnického institutu PhDr. Vít Richter. Setkání se zúčastnili také starostové oceněných knihoven a zástupci pověřených knihoven. Jedním z hlavních cílů slavnosti bylo poukázat na konkrétní přínosy dotace na regionální funkce.

Oceňování knihoven probíhá také v souladu s Koncepcí rozvoje regionálních funkcí v Jihomoravském kraji na období let 2011-2014, která si klade za cíl zkvalitňování výkonu regionálních funkcí. Jejich cílem je zajištění dostupnosti a kvality poskytovaných veřejných knihovnických a informačních služeb především obyvatelům malých měst a obcí. Zejména z toho důvodu přistoupila Moravská zemská knihovna jako garant rozvoje regionálních funkcí v Jihomoravském kraji k oceňování těch obecních knihoven, které se významně zasloužily o rozvoj veřejných knihovnických a informačních služeb a mohou

být příkladem ostatním obecním knihovnám v kraji.

Ceny byly uděleny jako vyjádření uznání obecní knihovně za její činnost a zásluhy o rozvoj veřejných knihovnických a informačních služeb a celkový rozvoj kulturního života obce.

Mezi sledovaná kritéria při hodnocení patřily:

- velmi dobrá činnost knihovny,
- aktivita knihovníka při modernizaci a automatizaci knihovny,
- úspěšná kulturně výchovná činnost,
- případně dlouholetá práce v knihovně.

Z každého regionu mohla být podle Pravidel pro návrhy a schvalování ocenění pro vybrané knihovny obcí Jihomoravského kraje navržena jedna obecní knihovna, Knihovna Jiřího Mahena v Brně mohla navrhnout svoji pobočku, jejíž činnost je podporována z prostředků krajské dotace na regionální funkce.

Oceněné knihovny, které svými aktivitami překračují hranice obvyklé knihovnické práce a napomáhají rozvoji kulturního a společenského života obce, šíření osvěty a budování dobrých společenských a mezilidských vztahů, jsou dobrým příkladem a inspirací pro ostatní.

PROFESNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Úsek výkonu regionálních funkcí se ve vzdělávání knihovníků Jihomoravského kraje v roce 2013 zaměřil zejména na praktická školení pro knihovníky a e-learningové vzdělávání. V oblasti katalogizace proběhla dvě školení: **katalogizace elektronických zdrojů a aktuality v oblasti jmenných autorit** (obě zajistili lektori z Národní knihovny ČR). Jako každý rok se knihovníci zúčastnili školení v oblasti **statistik, výpůjčního modulu i katalogizace v softwaru CLAVIUS**.

Odborná veřejnost se mohla také seznámit s připravovanou **novelou autorského zákona**. Realizován byl workshop na téma **Efektivní komunikace se čtenáři**.

Praktická pozornost byla také věnována počítačové gramotnosti, celkem 2x se realizovalo **školení tvorby letáků pro propagaci knihoven**.

Zúčastnily se jej knihovny různých velikostí. Ve spolupráci s Knihovnou Jiřího Mahena a Klubem dětských knihoven SKIP Velká Morava se konaly dva semináře **Malí a ještě menší v knihovnách** a **Pokladnice aneb Nejen současná česká literatura pro děti a mládež**. Těchto akcí se zúčastnili knihovníci nejen z Jihomoravského kraje, ale z celé České republiky.

Rekvalifikační knihovnický kurz (akreditovaný MŠMT) absolvovalo celkem 16 účastníků. Proběhly dva ročníky (jarní a podzimní) **e-**

learningového Knihovnického kurzu, který úspěšně absolvovalo celkem 82 posluchačů.

Nově byl spuštěn **e-learningový kurz Služby knihoven**, jehož první pilotní zkušební běh úspěšně ukončilo 19 knihovníků z Jihomoravského kraje.

V závěru roku proběhla v rámci projektu v MZK roadshow ke Koncepti rozvoje knihoven ČR na r. 2011-2015 s názvem **„Quo vadis, knihovno?“**.

V průběhu roku 2013 se celkem 21 vzdělávacích akcí zúčastnilo 602 účastníků ze 176 knihoven celé České republiky.

Na základě žádosti ze strany metodiků – pracovníků regionálních oddělení pověřených knihoven JMK vydalo odd. knihovnictví MZK publikaci pro potřeby zejména malých, obecních knihoven s názvem **„Příručka pro knihovníky veřejných knihoven“**.

Příručka pro knihovníky veřejných knihoven /

Adéla Dilhořová, Monika Kratochvílová a Jan Lidmila. – 1. vyd. – Brno : Moravská zemská knihovna, 2013. ISBN 978-80-7051-199-2

VYDÁVÁNÍ ČASOPISU DUHA

Moravská zemská knihovna v Brně vydává od roku 1987 čtvrtletník Duha, časopis s podnázvem Informace o knihách a knihovnách z Moravy. Je určen především veřejným knihovnám. Všechna čísla jsou dostupná on-line na webových stránkách: <http://duha.mzk.cz> a starší ročníky přes systém Kramerius: <http://duha.mzk.cz/archiv-digitalizovane-duhy>.

Od druhého elektronického čísla roku 2013 byla zavedena nová rubrika Dvacet let českého knihovnictví po roce 1989, která formou rozhovorů představuje významné knihovnické osobnosti, které se zasloužily o rozvoj oboru a přispěly ke zvýšení jeho společenské prestiže. Pro jednotlivá čísla byla zvolena následující

témata:

1. Práce s dětmi a mladými lidmi v knihovnách
2. Knihovny paměťových institucí (muzeí, galerií, archivů)
3. Trendy v řízení knihoven
4. Informační technologie v knihovnách a elektronické služby knihoven

Časopis vyšel čtyřikrát ročně v elektronické podobě, dvě elektronická čísla byla základem pro tištěné dvojčíslo, které vyšlo v červnu a v prosinci v nákladu 600 výtisků a bylo vystaveno v .pdf formátu na webových stránkách on-line Duhy.

Mezi stálé rubriky časopisu Duha patří:

- **Studie/Články**
- **Dvacet let českého knihovnictví**
- **Veřejné knihovny**
- **Konference/Akce**
- **Informace pro knihovny** (podrubrika Představujeme vysokoškolské knihovny)
- **Z činnosti MZK**
- **Medailon**
- **Recenze**
- **Regionální nakladatelství**
- **Knihovnické časopisy**
- **Rozhovor**
- **Kavárna** (Vychází pouze v elektronickém čísle)

EXKURZE

Úsek výkonu regionálních funkcí se podílel na zajišťování exkurzí pro odbornou veřejnost a studenty knihovnických škol. Celkem bylo zajištěno 10 exkurzí, kterých se zúčastnilo 320 účastníků (z toho pro U3V Masarykovy univerzity dvě exkurze vždy pro dvacet účastníků).

Dále byly zajištěny 3 oborově zaměřené exkurze pro studenty OA, SOŠK, VOŠ Brno (celkem 50 účastníků) a pro posluchače KISK FF MU v Brně (80 účastníků).

PRAXE

Na základě spolupráce s Obchodní akademií, Střední odbornou školou knihovnickou a Vyšší odbornou školou Brno (OA, SOŠK a VOŠ) proběhly v MZK souvislé praxe 2 studentek Vyšší odborné školy a 3 žáků Střední odborné školy knihovnické. Praxi zde absolvovala také studentka oboru Informační služby ze Střední odborné školy v Luhačovicích. Intenzivnější spolupráce v oblasti praxí a stáží se odehrávala na úrovni vysokých škol. Jednalo se o odbornou stáž 2 studentek oboru Informační studia na Slezské univerzitě v Opavě, 2 studentek KISKu, 6 studentů Hudební vědy na FF MU a 4 studentek Pedagogické fakulty MU v Brně.

INFORMAČNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Oddělení knihovnictví dále zpracovalo koncepci informačního vzdělávání pro studenty středních škol v MZK. Připravené lekce informačního vzdělávání včetně interaktivních exkurzí byly nabídnuty školám, které tuto nabídku začínají využívat.

DOBROVOLNICKÁ ČINNOST

Na základě příkazní smlouvy o dobrovolnictví bylo za rok 2013 vykázáno **225 hodin dobrovolnické práce**. Jednalo se o metodickou pomoc malým obecním knihovnám s jejich webovými stránkami. Úsek výkonu RF se tím snaží o zvýšení on-line propagace knihoven Jihomoravského kraje.

PŘÍRUČKA KNIHOVNICKÉ LITERATURY

Úsek výkonu regionálních funkcí zajišťoval správu a pravidelné doplňování příručky knihovnické literatury, která slouží pro metodickou práci úseku (poskytování konzultací veřejným knihovnám Jihomoravského kraje) a příležitostně také studentům knihovnictví, pro které úsek zajišťuje konání odborné praxe.

VEDENÍ ABSOLVENTSKÝCH PRACÍ

Pracovníci Oddělení knihovnictví se podíleli na vedení následujících absolventských prací:

DECHTĚRENKOVÁ, Ilona. Dobrovolnictví v českých veřejných knihovnách: legislativa a příklady z praxe. Brno: Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Ústav české literatury a knihovnictví, Kabinet informačních studií a knihovnictví, 2013. 130 s., 5 s. příloh. Vedoucí magisterské diplomové práce Mgr. et Mgr. Monika Kratochvílová.

JURÁNKOVÁ, Kristýna. E-learning ve vzdělávání knihovníků: knihovnický kurz MZK. Brno: OA, SOŠK a VOŠKISS, 2013. Absolventská práce. Vedoucí práce Mgr. Jan Lidmila.

PROSTŘEDNÍ, Kateřina. Informační a paměťové instituce města Bystřice nad Pernštejnem. Brno: OA, SOŠK a VOŠKISS, 2013. Absolventská práce. Vedoucí práce Mgr. Jan Lidmila.

ERNIE

Od června 2013 se Moravská zemská knihovna stala partnerem projektu ERNIE (Educational and Research Network of Information Professionals – Platforma výzkumné a vzdělávací spolupráce v síti informačních profesionálů), jehož řešitelem je Kabinet informačních studií a knihovnictví (KISK) na FF MU v Brně. Náplní projektu jsou především praxe a stáže studentů, pořádání seminářů a workshopů a další vzdělávání všech zúčastněných partnerů. MZK v rámci projektu realizovala v podzimním semestru praxe a stáže pro 5 studentů 3. ročníku bakalářského studia. Praxe byly zaměřené na vybrané odborné činnosti – katalogizaci, digitalizaci a

poskytování informačních služeb. Další 3 studenti pracovali na terénním projektu MZK věnovaném digitalizaci gramofonových desek. Pořádané vzdělávací akce se soustředily především na rozvoj zaměstnanců MZK. Od září probíhal vždy jednou týdně kurz anglického jazyka pro pracovníky ve službách, kterého se účastnilo celkem 15 osob. Tři desítky zaměstnanců absolvovaly školení Využití tabulkových procesorů pro správu knihovních dat. Za účasti dvaceti zástupců odborné veřejnosti se také uskutečnila akce Hackelton a následně i akce Koha zaměřená na představení volně dostupného webového knihovního systému.

2.4.2 Česká knihovna

V roce 2013 se uskutečnil již 15. ročník projektu Ministerstva kultury (dále jen MK) Česká knihovna, který je zaměřen na podporu nákupu nekomerčních titulů uměleckých děl české literatury, české ilustrované beletrie pro děti a mládež, děl literární vědy, kritiky a věd příbuzných. Projekt je určen pro profesionální veřejné knihovny a knihovny vysokých škol literárního zaměření, které jsou veřejně přístupné a musí být zaregistrovány v evidenci knihoven na MK dle zákona 257/2001 Sb.

Celý projekt zajišťuje Moravská zemská knihovna v Brně, úsek Česká knihovna. Projekt probíhá ve dvou kolech. V prvním kole dochází k vyhlášení projektu pro nakladatele a druhé kolo je určeno knihovnám.

Dne 21. ledna 2013 vyhlásila MZK z pověření MK nový ročník České knihovny-část pro nakladatele. O zveřejnění projektu byl informován Svaz českých knihkupců a nakladatelů, odkaz byl také zveřejněn na webových stránkách MK. Uzávěrka pro nakladatele k přihlášení knižní produkce z roku 2012 a

připravované k vydání 2013 byla 21. února 2013. Do 15. ročníku projektu **přihlásilo 58 nakladatelství 454 knižních titulů**, z toho bylo 11 titulů vyřazeno v předkole pro nesplnění základních podmínek projektu. Z přihlášených 443 publikací, které splňovaly podmínky přijetí do projektu, mělo 315 titulů v roce 2012 a 128 publikací v roce 2013. **7 titulů bylo nominováno na cenu Magnesia Litera**. 14 nakladatelství se do projektu zapojilo poprvé.

Dne 20. března 2013 zasedala Literární rada (dále jen LR), poradní orgán ředitele MZK pro projekt Česká knihovna. Na svém zasedání LR vybrala celkem 148 knižních titulů od 38 nakladatelů, z toho 109 titulů s vrocením 2012 a 39 s vrocením 2013. Z nabídky 20 nakladatelů nebyla vybrána žádná publikace. S výsledky jednání LR byla seznámena všechna nakladatelství doporučeným dopisem.

Druhá část projektu-část pro knihovny byla zveřejněna na webových stránkách MZK 17. dubna 2013. Veškeré informace o České knihovně pro knihovny byly zveřejněny na webových stránkách MZK, MK a v elektronických konferencích Knihovna, Region a Andersen. Knihovny, které se v předchozích letech projektu zúčastnily, byly osloveny e-mailem, ve kterém jim byly přiděleny konkrétní přihlašovací údaje. Uzávěrka pro knihovny proběhla 10. května 2013.

Z nabídky 148 titulů si knihovny mohly vybrat v základní objednávce publikace do 5 500,- Kč a v rezervě 20 libovolných titulů. Do projektu se zapojilo celkem 656 knihoven, z toho 642 veřejných a 14 vysokoškolských knihoven.

Po sumarizaci požadavků knihoven zaslal úsek Česká knihovna objednávky jednotlivým nakladatelům. Objednávky titulů základní řady

byly odeslány v červnu a titulů rezervy byly sumarizovány od srpna. Nestalo se, že by některý titul nebyl objedнан. První zásilky knih byly expedovány 17. června 2013.

Celkem bylo realizováno 10 expedic a vystaveno 4 582 dokladů.

Z důvodu navýšení finanční částky z MK bylo pro knihovny vyhlášeno 2. kolo. Dne 16.10.2013 byl knihovnám, které se do projektu přihlásily na jaře, zaslán e-mail s nabídkou účasti v druhém kole. Knihovny měly možnost objednat si publikace za dalších 6 000,- Kč. Této možnosti využilo 349 knihoven. Knihy objednané pro 2. kolo České knihovny byly rozesílány v 1. čtvrtletí roku 2014.

V rámci 15. ročníku projektu Česká knihovna obdrželo **656 knihoven bezplatně na obohacení fondů a na rozšíření nabídky pro dětské i dospělé čtenáře 27 792** (o 3 190 svazků více než v loňském roce) **publikací původní české literární tvorby.**

3. ODBOR FONDŮ

3.1 ODDĚLENÍ DOPLŇOVÁNÍ A ZPRACOVÁVÁNÍ FONDŮ

3.1.1 Úsek doplňování fondů (AKV)

V roce 2013 bylo v oddělení doplňování fondů **zpracováno celkem 29 671 svazků**.

Z toho 19 655 svazků činil povinný výtisk, 6 109 nákup českých knih, 828 nákup zahraničních knih, 2 952 tvořily dary a 127 knih jsme získali formou výměny.

Pracovníci oddělení doplňování průběžně sledují českou produkci, a to jak formou Knižních novinek, tak v rámci Ohlášených knih. Nově využíváme při zjišťování chybějících publikací program, který pracuje v Národní knihovně s bibliografickými záznamy v bázi NKC01 (Cluster) a spouští se každý měsíc. Výsledky porovnání povinného výtisku, který má ze zákona NKP, MZK a VK Olomouc, se posílají do zúčastněných knihoven měsíčně e-mailem. Toto srovnání vede k efektivnějšímu vymáhání chybějícího povinného výtisku. Kromě této formy zasíláme pravidelné urgencye nakladatelům, kteří povinný výtisk nedodali. Celkem bylo zasláno 167 prvních urgencí, 8 druhých urgencí a 10 právních urgencí.

Regionální publikace, zejména informační publikace a regionální mapy, jsou doplňovány návštěvou mezinárodního veletrhu cestovního ruchu Go a Regiontour.

Oddělení doplňování akvizičně zpracovává knihy pro zahraniční knihovny MZK a Hudební knihovnu MZK. Pro Britskou knihovnu bylo zpracováno 503 svazků, pro Německou knihovnu bylo zpracováno 393 svazků a pro Ra-

kouskou knihovnu 115 svazků. Pro Hudební knihovnu bylo zpracováno 181 notových publikací a 375 hudebních CD.

Průběžně jsou sledovány nabídkové seznamy ostatních knihoven. Publikace, které nejsou ve fondu MZK, jsou takto systematicky doplňovány.

V letošním roce došlo postupně k ukončování zahraniční výměny, zejména se Slovenskou národní knihovnou a Slovenskou pedagogickou knihovnou. V příštím roce doběhne pouze výměna běžného ročníku daných časopisů. Zahraniční knihy, které navrhnou k nákupu odborní garanti jednotlivých oborů, budou nadále do fondu MZK získávány formou soutěžních tendrů.

Vzhledem k tomu, že bylo potřeba urychlit zpracování současné produkce českých knih, odklání se v oddělení doplňování v rámci spolupráce Cluster (NKP, MZK a VK Olomouc) knihy, které byly již zrevidovány jmenným popisem v rámci tohoto projektu. Tyto publikace odchází již rovnou do oddělení věcného popisu, kde jsou dále předmětově zpracovány.

ČÍSELNÉ UKAZATELE ZA ROK 2013:

Svazků:

29 671	celkem zpracováno
---------------	--------------------------

Z toho:

19 655	povinný výtisk
6 109	nákup českých knih
828	nákup zahraničních knih
2 952	dary
127	výměna

3.1.2 Úsek jmenného popisu (JMP)

V roce 2013 bylo v oddělení jmenného popisu **zkatalogizováno 8 286 titulů**.

Do bibliografické databáze sdílené katalogizace Cluster (NKP, MZK, VK Olomouc) jsme přispěli 4 766 tituly.

V bázi MZK jsme zkatalogizovali **3 520 titulů**.

V roce 2013 nadále pokračujeme v projektu sdílené katalogizace Cluster (NKP, MZK a VK Olomouc). Ve srovnání s minulým rokem se nám podařilo zvýšit podíl MZK ve sdílené katalogizaci. Tím se také podařilo urychlit zpracování současné produkce, která se dostala dříve ke čtenáři.

V letošním roce na základě domluvy s NKP a VK Olomouc došlo k odklonění publikací, které již byly zkatalogizovány, respektive zrevidovány jednou z těchto knihoven v rámci projektu sdílené katalogizace. Takto zpracované publikace byly vyčleněny již v oddělení doplňování a předávány rovnou do věcného popisu. Tím se zkrátila doba zpracování u daných titulů. Jmennému popisu však na základě této změny přibyla povinnost supervize publikací, které byly zkatalogizovány oddělením jmenného popisu MZK v rámci Cluster. Zrevidováno bylo celkem **5 279 titulů**, které již NKP a VK Olomouc nekontrolovala.

V letošním roce došlo k podstatnému nárůstu zapojení jmenných katalogizátorů do retrospektivní konverze fondů MZK. V průběhu celého roku pracovníci jmenného popisu a oddělení úseku retrokonverze externí brigádníky z řad vysokoškolských studentů nejen zaškolovali, ale záznamy s nimi průběžně konzultovali a založené záznamy revidovali. Celkem bylo zrevidováno 24 733

záznamů. Deduplikováno a sloučeno bylo 10 326 záznamů.

Pracovníci jmenného popisu založili 15 143 BIB záznamů. Všechny záznamy byly průběžně odesílány do souborného katalogu. Celkem jsme v roce 2013 zaslali do souborného katalogu **126 549 BIB záznamů** (retro a současná produkce).

Součástí jmenné katalogizace je zakládání autoritních návrhů v bázi AUT10 NKP průběžně s tvorbou BIB záznamu. Vzhledem ke katalogizaci knih pro zahraniční knihovny a nárůstu nákupu zahraničních knih došlo v letošním roce ke zvýšení takto založených jmenných autorit. Jedná se většinou o tituly, které jsou v rámci ČR jedinečné, proto je potřeba zahraniční autory dohledat v příslušných národních knihovnách. Osvědčila se nám zejména spolupráce s Deutsche Nationalbibliothek. Celkem bylo pracovníky jmenného popisu založeno **2 631 autoritních záznamů**.

Průběžně opravujeme a propojujeme záhlaví, která byla na základě nových pravidel o tvorbě vylučovacích (viz) a přidružovacích záznamů (viz též) pracovníky jmenných autorit NKP upravena. Celkem jsme takto zharmonizovali a propojili **520 záznamů**.

Pracovníci jmenného popisu i nadále zajišťují provoz na Informacích v půjčovně MZK. Podněty uživatelů slouží jmenným katalogizátorům zejména při přiřazování správného autora k jeho dílu nebo k získávání dalších biografických údajů. Často nás při službách kontaktují autoři, zejména regionální, kteří jsou zároveň našimi čtenáři. Průběžně během celého roku probíhá rekatalogizace starších bibliografických záznamů. Celkem bylo pracovníky jmenného popisu rekatalogizováno **3 459 záznamů**.

ČÍSELNÉ UKAZATELE ZA ROK 2013:

Bibliografických záznamů:

8 286	celkem zkatalogizováno
--------------	-------------------------------

Z toho:

3 520	v bázi MZK
4 766	v Cluster
5 279	Zrevidováno v rámci spolupráce Cluster

Jmenné autority:

2 631 založeno v bázi AUT10 NKP

3.1.3 Úsek věcného popisu a národních autorit (VPA)**VĚCNÝ POPIS**

V roce 2013 bylo v oddělení věcného popisu předmětově a systematicky zkatalogizováno a ověřeno **20 113 titulů**. Všechny tituly byly opatřeny tříděním podle metody Konspektu.

Do bibliografické databáze sdílené katalogizace Cluster (NKP, MZK, VK Olomouc) jsme přispěli **5 034 tituly**.

Z NKP a VK Olomouc jsme převzali a ověřili **11 524 titulů**.

V bázi MZK jsme zkatalogizovali **3 555 titulů**.

V roce 2013 jsme pokračovali v přidělování 2. signatury do Volného výběru, STM a HSS. Vzhledem ke zvýšenému nárůstu nákupu knih jsme se zaměřili zejména na průběžné přidělování 2. signatury u současné produkce, neboť se jedná o knihy, které jsou čtenáři nejvíce žádány. Vpisování tohoto třídění se provádí do jednotek, vzhledem k tomu, že se jedná o druhý a další výtisk, nikoliv jako dříve o první (povinný) archivní výtisk.

Celkem bylo v roce 2013 přiděleno do Volného výběru **2 296 titulů**, do Volného výběru beletrie **708 titulů**, do STM **822 titulů** a do HSS **767 titulů**. Z důvodu plánovaného sloučení studoven a volného výběru v roce 2014, bylo nutné v průběhu roku zkontrolovat, zda souhlasí třídění ve volném výběru a ve studovnách. Celkem bylo zharmonizováno **299 titulů**. V tomto roce jsme se zaměřili na STM, která se bude slučovat již počátkem roku 2014.

Přidělování 2. signatur je konzultováno se správcí studoven tak, aby nedocházelo ke zbytečným opravám a náročnému „přelepování“ štítků. Správci studoven jsou průběžně informováni o přidělování 2. signatur prostřednictvím e-mailů.

Pozornost je věnována i nárůstu některých oborů, které vyžadují podrobnější třídění.

Nově jsme přidělovali 2. signaturu pro Volný výběr zahraniční beletrie. Aby byla odlišena od české beletrie, přidělovali jsme k písmenu B, které beletrii označuje, ještě písmeno pro jazyk: R – ruština, Š – španělština, I – italština. Toto řazení usnadní koncovým uživatelům snadněji vyhledat daný jazyk a správci studovny rychlejší a přesnější stavění. U zahraniční beletrie se vyskytují jak díla klasických národních autorů, tak i zjednodušená četba.

V rámci Tematického vyhledávání, o které je vzhledem k nárůstu literatury stále větší zájem, pokračujeme v průběžné rekatalogizaci starších bibliografických záznamů, které jsou nejen rekatalogizovány dle nových předmětových hesel autoritní databáze NKP a s nimi souvisejícího Mezinárodního desetinného třídění, ale jsou doplňovány i skupinou Konspektu. Vzhledem k nárůstu nových knih, nepokračovala v tomto roce rekatalogizace

starších titulů tak rychle, jako v minulých letech. Celkem bylo rekatalogizováno **531 BIB záznamů**.

Pracovníci věcného popisu i nadále zajišťují provoz na Informacích v půjčovně MZK. Tato činnost napomáhá ke zpětné vazbě katalogizátor – čtenář. Podněty uživatelů slouží zejména při doplňování věcných odkazů VIZ (vylučovacích) a VIZ TÉŽ (přidržovacích, respektive asociovaných). Sledujeme rovněž zájem čtenářů o konkrétní literaturu a nejžádanější publikace. Podněty pak předáváme pracovníkům oddělení doplňování.

Pro přehled složení fondu doplňujeme do pole MZK v bibliografickém záznamu podpole pro formu: b (beletrie), db (dětská beletrie), n (naučná literatura), dn (dětská naučná literatura). Aby takto získané statistické údaje byly relevantní, doplňujeme je i u publikací, které byly zpracovány v NKP a VK Olomouc.

Naučné a odborné literatury pro dospělé bylo zpracováno **12 769**, beletrie pro dospělé **3 952**, dětské naučné literatury **922**, dětské beletrie **1 707 titulů**.

Průběžně jsou katalogizovány zahraniční knihy pro Anglickou knihovnu (605 titulů), Americkou knihovnu (107 titulů), Německou (352 titulů) a Rakouskou knihovnu (124 titulů). Také s pracovníky těchto knihoven konzultujeme věcné zpracování. Vzhledem k tomu, že se velkému zájmu čtenářů těší zejména zahraniční učebnice, nadále věnujeme pozornost klasifikaci jazykové úrovně podle evropských standardů. Tuto klasifikaci jsme nově zavedli i u učebnic češtiny pro cizince (A1, A2, B1, B2, C1, C2). Stejně jsou označovány i jazykové testy a cvičebnice pro získávání jazykové zkoušky.

Ve spolupráci s Oddělením knihovnictví pokračujeme v projektu „E-learningový kurz pro knihovníky“. Po zkušenostech z minulého roku jsme některé kapitoly dolnili. Zejména se jednalo o podrobnější vysvětlení nadřazených (BT), podřazených (NT) a relevantních (RT) předmětových hesel dle struktury Library of Congress. U těchto kurzů budeme i nadále pokračovat v konzultačních hodinách, které byly v minulém roce u účastníků hodnoceny velmi kladně.

V roce 2013 došlo k opětovnému skenování obálek a obsahů knih, které bylo dříve z ekonomických důvodů pozastaveno. O naskenované obsahy mají zájem zejména vzdálenější uživatelé, kteří prostřednictvím internetu mohou získat podrobnější informace o dané publikaci. Při obnovení skenování dodržujeme ustanovenou praxi, že daná knihovna v rámci spolupráce Cluster, která vytváří věcný popis, naskenuje obálku a odborně zváží i skenování obsahu.

ČÍSELNÉ UKAZATELE ZA ROK 2013

Bibliografických záznamů:

20 113	celkem
---------------	---------------

Věcně zkatalogizováno:

8 289	celkem
3 555	v bázi MZK
5 034	v Cluster

Věcně ověřeno:

11 524	celkem
--------	--------

JMENNÉ AUTORITY

V roce 2013 vytvořila MZK v autoritní databázi AUT10 NKP **7 198 autoritních perzonálních a korporativních záhlaví**.

V rámci jmenného popisu bylo vytvořeno **2 631 autoritních návrhů**, pracovníky oddělení retrokonverze bylo vytvořeno **901 záznamů** a v rámci projektu VISK9 - Kooperativní tvorba a využívání národních autorit - **3 666 záznamů**.

Autoritní návrhy byly vytvářeny též v souvislosti se záznamy pořízenými v rámci institucionální podpory vědy a výzkumu.

Všechny záznamy vytvořené v MZK byly zrevi-
dovány supervizorem. Veškerá činnost probí-
hala v úzké kooperaci s pracovníky oddělení
jmenných autorit Národní knihovny ČR.

Na základě usnesení pracovní skupiny pro
jmenné autority 5.12.2013 jsme nově začali
uvádět u primárního zdroje v poli 670 vnočení.

Celkem bylo zrevi-
dováno **7 880 autoritních
návrhů** z roku 2013 a 2012.

Oddělení jmenného a věcného popisu se za-
měňuje na současnou produkci, tedy zejména
současné autory, a to jak české, tak i za-
hraniční, oddělení retrokonverze a projekt
VISK9 vytváří autoritní návrhy v rámci
retrospektivní konverze v návaznosti na VISK5
-Retrospektivní konverze fondu Moravské
zemské knihovny. Kromě vlastní tvorby auto-
ritních záhlaví jsme se podíleli i na doplňování
a opravách údajů v již stávající autoritní bázi. V
bázi AUT10 bylo vytvořeno 261 návrhů na do-
plnění chybějících údajů u stávajících autorit
formou standardní šablony pro návrhy oprav.

Průběžně vytváříme a doplňujeme v rámci

oddělení jmenné odkazy VIZ (pole 400) a VIZ
TÉŽ (pole 500). Tyto odkazy jsou zároveň pro-
pojovány s bibliografickými záznamy fondu
MZK. Celkem bylo takto propojeno a zharmo-
nizováno 520 záznamů.

Při realizaci jmenných autorit jsme průběžně
harmonizovali přístupové soubory dosud ne-
propojených autorit, odstraňovali duplicity,
rozlišovali autory podle biografických charak-
teristik, doplňovali stávající autority o nově
získané biografické údaje (data, profesní
údaje), které jsme doplňovali formou návrhů
oprav. Zejména se nám osvědčilo vytváření
nových autoritních záznamů v kooperaci s
projektem VISK5 – RETROKON – Národní
program retrospektivní konverze katalogů ČR.
Vzájemnou kooperací jsme do Souborného
katalogu ČR zasílali již standardní biblio-
grafické záznamy.

Pokračovali jsme v dokončování autorit a har-
monizaci autorů zahraničních knihoven, které
jsou součástí fondu Moravské zemské
knihovny. Tyto bibliografické záznamy byly
převzaty v minulých letech z jiných institucí a
začleněny do katalogu Moravské zemské
knihovny. Vzhledem k tomu, že se jedná větši-
nou o autory učebnic, učebních materiálů a
metodických příruček pro výuku jazyků cizin-
ců, je velmi obtížné tyto autory dohledávat,
neboť dané národní knihovny LC a DNB tyto
publikace ve fondech nemají. Proto bylo nutné
hledat ve zdrojích jako Goethe-Institut,
Österreich Institut, British Council atd.

V souvislosti s elektronickým zpracováním
rozsáhlého hudebního fondu byly v letošním
roce hudební autority zaměřeny především na
německé, rakouské a francouzské skladatele
19. a počátku 20. století. Jednalo se o autory
zastoupené v dílech tzv. univerzálního fondu
hudebnin Moravské zemské knihovny, kteří

zastupují tvorbu operní, operetní, drobné skladby pro jednotlivé hudební nástroje, písňovou tvorbu, vokální, orchestrální a další. Vytvořené autority přispívají nejen k harmonizaci rejstříků autorů a jejich děl, ale slouží také jako informační zdroj.

ČÍSELNÉ UKAZATELE ZA ROK 2013

Autoritní záhlaví:

7 198	celkem vytvořeno
--------------	-------------------------

Z toho:

2 631	jmenný popis
901	odd. retro
3 666	VISK9

Autoritní návrhy:

7 880	celkem zrevidováno
--------------	---------------------------

Návrhy oprav:

261	celkem zasláno
Celkem zharmonizováno odkazů VIZ a VIZ TÉŽ 520	

3.1.4 Úsek retrospektivní konverze (RETRO)

V roce 2013 bylo v MZK vytvořeno celkem **60 174 bibliografických záznamů**.

Z toho pracovníci oddělení jmenného popisu a oddělení retro vytvořili **15 143 záznamů**, brigádníci v rámci projektu VISK5 - Retrospektivní konverze fondu Moravské zemské knihovny v Brně vytvořili **45 031 BIB záznamů**, a to jak z projektu VISK5, tak z institucionální podpory.

Externí brigádníci, kteří se v průběhu roku podíleli na zakládání a tvorbě BIB záznamů, byli vybráni ze studentů vysoké školy knihovnické. V průběhu celého roku se jim vě-

novali pracovníci jmenného popisu a oddělení úseku retrokonverze, kteří je nejen zaškolovali, ale záznamy s nimi konzultovali a následně prováděli kontrolu. Celkem bylo zrevidováno **24 733 záznamů**. Deduplikováno a sloučeno bylo **10 326 záznamů**. Některé již existující záznamy byly rekatalogizovány a opraveny, v případě potřeby i doplněny.

Při retrokonverzi lístkových katalogů běžného fondu MZK jsme postupovali i nadále standardní metodou, která se nám již v dřívějších letech plně osvědčila – zpracováním nejžadanějších lokací sestupně k nižším ročníkům v katalogu Z2 do roku 1951. Ve zpracované lokaci 2 jsme se dostali k roku 1963.

Údaje z lístkového katalogu MZK převádíme do strukturované podoby formátu MARC21 a to i nadále za využívání dostupných databází ke stahování již dříve vytvořených záznamů prostřednictvím protokolu Z39.50.

Klademe důraz na přednostní zpracování děl chystaných k digitalizaci.

Všechny záznamy jsme průběžně odesílali do Souborného katalogu ČR.

Celkem jsme v roce 2013 zaslali do souborného katalogu **126 549 BIB záznamů** (retro a současná produkce).

Zvýšenou pozornost jsme věnovali odstraňování duplicitních čísel ČNB v Souborném katalogu ČR.

Při prepisování záhlaví i nadále využíváme databázi Národních autorit AUT10 k vyhledávání a propojování jmenných autorit. K titulu byly doplňovány i všechny exempláře, včetně poznámek o jejich dostupnosti.

Pokud došlo ke zjištění stejného titulu publikace u dříve tří samostatných knihoven: UK-BOA001, PK-BOA002, TK-BOA003, které dnes tvoří společný fond MZK, byly tyto identické záznamy sloučeny na jedno systémové číslo s evidencí všech dostupných exemplářů. Tyto deduplikace probíhají v souladu s postupem pracovníků Národní knihovny České republiky při údržbě Souborného katalogu ČR. Zejména na kooperaci Národní knihovny ČR a Moravské zemské knihovny byl kladen i nadále velký důraz. Celkově tak bylo sloučeno 5 603 záznamů.

V roce 2013 se podařilo rozšířit báze MZK01 o další část záznamů, které umožňují zpřístupnit národní kulturní dědictví i vzdáleným uživatelům.

Došlo k uživatelsky příznivějšímu vytvoření elektronického katalogu MZK a k možnosti větší dostupnosti dokumentů z fondu MZK a to jak prostřednictvím Jednotné informační brány, tak i Souborného katalogu České republiky.

ČÍSELNÉ UKAZATELE ZA ROK 2013

Bibliografických záznamů:

60 174	celkem vytvořeno
--------	-------------------------

Z toho:

15 143	odd. jmenného popisu
45 031	z projektu VISK5 a institucionální podpory

24 733	celkem zrevidováno
10 326	celkem deduplikováno

3.1.5 Úsek revize fondů

Zpráva o plnění úkolů za rok 2013

Pracovní úkoly stanovené v záměrech na rok 2013 byly díky aktivnímu přístupu pracovníků oddělení splněny.

Pro přehlednost a jednotné sledování plnění úkolů jsou dosažené výsledky uvedeny v rámci úseku revize fondů.

ČÍSLENÉ UKAZATELE:

	Plán:	Plnění:
1. Řádná revize		302 391
z toho zprac. rev. oddělením	200 000	202 441
rev. pracovníky studoven		99 950
		překročeno

Revizní výkazy číslo: 1 – 49. Při revizi bylo zaevidováno celkem 742 nezvěstných svazků.
Revize byla provedena u formátů:

Signatura:	revid. sv.	nezv.
1-0624.014-1055.029	49 043	334
2-0585.000-0614.857	12 585	36
2-0766.421-0782.499	10 081	26
4-0298.500-0876.848	86 751	75
D-0043.295-1222.122	6 125	0
DEML-0645.500-0646.900	1 556	0
S-0290.000-1400.000	5 473	0
Mus4-0243.401-0405.999	21 527	15
Skř.17-0505.808-1104.160	973	0
Mimořádná revize:		
Moravika 19. st. (různé lokace)	12 585	36
Celkem	202 441	527

Revize pracovníky studoven:		
STM	19 451	15
STM – optické disky	525	0
FOI – Normy ČSN – třídy 01-41	6 338	0
HSS	16 344	21
INFO-USA	1 275	0
Anglická knihovna	15 056	16
Německá knihovna	6 644	8
Rakouská knihovna	6 996	8
VV	22 021	110
VV – beletrie	4 672	36
VV – poezie	628	1
Celkem	99 950	215

	Plán:	Plnění:
2. Supervize nezvěstných	2 500	2 528
		splněno

	Plán:	Plnění:
3. Odpisy z knihovního fondu		70 066
z toho ztráty čtenářů		191
vyřazeno		69 875
		plněno průběžně

Textová část:

1. Provádění revize fondu vychází se zákona. Plánovaný ukazatel byl v roce 2013 překročen. U retrokonverzně zpracovaného fondu ve formátu

- 1 -0624.014-1055.029,
- Mus4 – 0243.401-0405.999,
- D-0043.295-1222.122,
- Deml-0645.500-0646.900,
- S-0290.000-1400.000,
- 2-0766.421-0782.499,
- Skř.17-0505.808-1104.160

byla práce časově velmi náročná, vyžadovala

mnoho následných zjišťování počtu výtisků, protože podklady pro revizi byly použity z retrokonverzních záznamů v PC. Současně byly označeny 2. výtisky, na všechny svazky byly dolepovány etikety s čárovým kódem a současně byla provedena evidence kódu v Alephu. Celkově při revizi bylo odstraněno 537 chyb řazení, 57 chyb adjustace, 1 chyba popisu, bylo doplněno 739 lístků v revizním katalogu. Po návratu ze skladiště muselo být řešeno 2 420 případů po revizi.

2. Superrevize byla provedena u fondu, který byl revidován v roce 2005-2009, formát TK

2011 a všechny studovny 2012.

Byly to tyto lokace:

- Skř.17-0525.450-0526.302
- 4-0180.398-0315.067
- 4-0652-357-0709.105
- 4-0746.635-0779.520
- 4-1078.644-1140.994
- 3-0026.171-0088.681
- TK-0071.487-0092.999
- TK-A-0000.013-0058.990

Studovny: HSS, STM, INFO USA, Anglická, Německá, Rakouská knihovna, VV – celý fond

Při revizi evidováno nezvěstných svazků: **2 528**

Při superrevizi nalezeno svazků: **2 180**

Nadále nezvěstných: **348**

Při superrevizi nezvěstných provedené v roce 2012 byla nalezena necelá polovina hledaných dokumentů.

Při superrevizi bylo nalezeno:

Ve skladišti a výpůjčkách - 159,

chyby řazení - 137,

ztráty čten.,

odpisy - 1 840,

chyba popisu - 16,

chyba adjustace - 14,

vazba - 4,

chyba katalogů - 7, svázáno - 3 = celkem 2 180 knihovních jednotek.

3. Odpisy z knihovního fondu - 70 066

z toho:

- ztráty čtenářů - 191
- vyřazeno - 69 875

Plněno průběžně

Průběžně byly zpracovávány protokoly o ztrátách čtenářů předávané z oddělení základních služeb. Nedostatečně zpracované podklady byly vráceny k doplnění příslušné pracovníci ve službách. V roce 2013 zpracovali

pracovníci revizního oddělení mimo ztrát a poškozených jednotek také jednotky z fondu TK, které byly i po SR nadále nezvěstné. Další velkou položkou bylo vyřazování aktualizovaných jednotek ze zahraničních knihoven a vyřazení celého fondu FLL za účelem uvolnění prostor pro knihovnu Právnické FMU.

4. Retrokonverze

Plněno průběžně

Retrokonverze pokračovala postupem RetroS i RetroR. Pracovnice revizního oddělení zapsaly postupem RetroR 437 záznamů. Zpracované záznamy odesílalo oddělení automatizace MZK do Souborného katalogu CASLIN.

V souladu s trendem údržby SK ČR byla prováděna deduplikace záznamů se siglami BOA001, BOA002 a BOA003 v databázi MZK. Při retrokonverzi je prováděna kontrola a více výskytů téhož titulu je stahováno na jedno systémové číslo. Takto bylo sloučeno pracovníky revizního oddělení 2465 záznamů.

5. Sjednocování a opravy v databázích

Plněno průběžně

V databázi bylo průběžně opraveno 5017 položek. Jedná se o opravy polí, opravy tvaru používaných signatur a sjednocení jejich tvaru v katalogizaci a exemplářích, odmazávání duplicitních záznamů, správné umístění signatur v patrech skladiště MZK. Na množství oprav měly vliv také organizační změny struktury příruček a volného výběru. Měnilo se umístění svazků v příručkách a skladišti.

6. Správa a aktualizace revizních katalogů, přírůstkových a úbytkových seznamů

Plněno průběžně

Do revizních katalogů bylo zařazeno 459 lístků. Dále bylo připsáno 4 109 adů u docházejí-

cích periodik a dalších výtisků monografií.

Při práci s fondy bylo zlikvidováno 74 titulů (99 svazků) duplikátů.

Změna lokace byla provedena u 1 325 titulů (1 555 sv.). Opravy byly provedeny v Alephu, revizních katalozích a v přírůstkových seznamech.

Do fondu bylo vráceno 53 náhrad za nezvěstné výtisky, které byly získány z nabídkových seznamů jiných institucí.

Průběžně byly tištěny přírůstkové a úbytkové seznamy.

3.1.6 Oddělení správy knihovních fondů

Adjustace

Celkový počet adjustovaných svazků za rok 2013 byl 71.679 svazků.

Bylo naskenováno 4 849 obálek, 12 472 svazků bylo opatřeno na hřbetech štítkem s 2. signaturou pro studovny a volný výběr. 9 678 svazků bylo zabaleno do ochranné fólie.

Pracovnice vytiskly 43 000 čárových kódů na nový přírůstek a 135 000 čárových kódů pro potřeby retrokonverze.

Současně byly opravovány štítky u Rukopisů Mus a u map.

Při doplňování chybějícího fondu byly opravovány v knihách razítka a probíhala u těchto knih celková adjustace. Zkompletovala se zahraniční literatura do obalů (CD+knihy).

Sklad

Pracovníci ve skladišti MZK vyhledali 281.230 a zařadili 315.862 svazků.

Během měsíce května se přestěhovaly z depozitáře knihy s lokací 2 (2.970 metrů) a s lokací M, M1, M2, M3, M4, IMX a MX2 (286 metrů).

Zároveň probíhalo jejich čištění prováděné objednanou firmou.

Následovalo nové popsání regálů signaturami. V říjnu došlo k přestěhování části lokace 5 (7 metrů).

Průběžně se doplňoval nový přírůstek a v souvislosti s tím byly popisovány další regály.

3.2 ODDĚLENÍ PERIODIK (OP)

Zpráva o plnění úkolů oddělení periodik za rok 2013 – ČÍSELNÉ UKAZATELE

Doplňování	Plnění:
Doplňování domácích seriálů	5 084
Doplňování zahraničních seriálů:	105
Z toho nově založených titulů:	558
Jmenně zkatalogizováno knih. jednotek (svazků):	8 964
Časopisy celkem	8 393
Z toho nepravá periodika:	1 750
Z toho - povinných výtisků	7 947
- koupí	257
- výměn	42
- darů	147
Ostatní dokumenty celkem	571
Z toho - mikrofilmů	26
- CD-ROMy	547
Výpůjčky celkem	47 673
Absenční výpůjčky běžného ročníku časopisů	948
Prezenční výpůjčky ze skladiště knihovních fondů:	46 725
Z toho - vázaných novin	40 744
- mikrofilmy, mikrofiše	1 704
- CDR	812
- mapy	55
- běžný ročník periodik	5 412
Návštěvnost	15 608
Zhotovování xerokopií celkem	76 868
Z toho - obsluhované	15 358
- samoobslužné	61 510
Informace	3 687
Z toho - konzultace	66
- písemné informace	508
Adjustace seriálů	9 895
Zadáno svazků do vazby:	2 887
Vráceno svazků z vazby:	3143

ÚKOLY ODDĚLENÍ

1. Doplnování torz ročníků periodik - 395
2. Kompletace ročníků periodik - 8 964
3. Zpracované cizí nabídkové seznamy časopisů - 15
4. Cirkulace knihovnických periodik - 1
5. Vyloženo periodik ve volném výběru - 600
6. Urgence povinného výtisku - 1823
7. Objednávání a příprava materiálů pro digitalizaci
8. Opravy u 1.čísel nových ročníků periodik
9. Zpracování nabídkových seznamů

Další průběžné úkoly:

- opravy zpracovaných seriálových publikací zpracovaných monograficky včetně integračních zdrojů (aktualizace a integrace)
- revize prezenčních výpůjček a rezervací
- online opravy odběru časopisů v záznamech v SK ČR, VPK, NLK
- skenování obálek časopisů

Textová část

Oddělení periodik prošlo v druhé polovině roku 2013 dalšími změnami a to především v půjčování prezenčních výpůjček ve Studovně novin a časopisů. Od září 2013 se ve studovně půjčují také normy a patenty a Studovna se přejmenovala na Studovnu časopisů a norem. Úsekem oddělení periodik je Úsek norem a patentů s 1 pracovníkem.

STUDOVNA ČASOPISŮ A NOREM

Ve studovně bylo uloženo 618 titulů běžného ročníku časopisů. Volný výběr byl průběžně aktualizován a doplňován novými tituly. Nežádané tituly byly nahrazeny žádanějšími. Bylo půjčeno 5 412 čísel běžného ročníku časopisů. Zvýšil se počet půjčovaných elektronických dokumentů na 812 a počet půjčených mikrodokumentů na 1704 požadavků. Rapidně se zvýšil počet prezenčních výpůjček na 46 725. Návštěvnost studovny se zvýšila na 15 608 čtenářů, zde se zobrazil celoroční provoz půjčování prezenčních výpůjček periodik v této studovně.

Stále více titulů je zpřístupňováno v elektronické podobě v Krameriovi. Vyhledávání požadavků vázaných novin si udrželo časový standard maximálně do 20 minut, běžný ročník časopisů ze vzdálenějšího skladiště byl vyhledáván na počkání. Objednávky tištěných kopií z mikrofilmů byly vyřizovány většinou do druhého dne nebo dohodou podle množství.

Kopírovací služby byly zajišťovány do 20 stran na počkání, při větších zakázkách dle domluvy, maximálně však do týdne. Pro čtenáře bylo zhotoveno 15 358 kopií, na samoobslužné kopírce si čtenáři zhotovili 61 510 kopií.

Zpracování seriálů

Zpracováno a zařazeno do fondu:

- 8 964 knihovních jednotek (z toho 1750 tzv. „nepravých periodik“),
- 42 mikrofilmů,
- 545 CD-ROMů,
- 9 895 svazků adjustováno,
- 3 143 svazků knihařsky zpracováno

DOCHÁZEJÍCÍ PERIODIKA:

5 189 titulů			
z toho		z toho	
3 297 časopisů	1 892 ostatních zdrojů	5 084 českých titulů	105 zahraničních titulů

V roce 2013 začalo do knihovny docházet 558 nových titulů.

Průběžně dochází k urgencím nedocházejících povinných výtisků periodik. Oddělení zpracovalo 2 nabídkové seznamy duplicitních časopisů a prověřovalo nabídkové seznamy cizích institucí a jednotlivců. Z nabídkových seznamů a z darů bylo doplněno 395 svazků časopisů a novin.

Pravidelně se aktualizují seznamy periodik SK ČR, SK NLK a VPK. Probíhá retrokonverzní zpracování žádaných seriálových publikací.

Adjustace oddělení periodik průběžně zpracovávala svazky na vazbu i do švédských desek, prováděla opravy poškozených štítků a čárových kódů a další práce spojené s adjustací periodik na různých nosičích.

VÝPŮJČKY STUDOVNY VÁZANÝCH NOVIN

	2011	2012	2013
Běžný ročník	4 583	5 156	5 412
Vázané noviny a časopisy	12 731	17 450	40 744
Mikrofilmy a mikrofiše a CDR	2 170	1 856	2 516

ZPRACOVÁNÍ - KATALOGIZACE PERIODIK (SVAZKY)

	2011	2012	2013
Časopisy	7 711	7 683	9 393
Ostatní dokumenty	404	776	571
Celkem	8 115	8 459	8 964

3.2.1 Úsek knihařské dílny

Knihařské práce	5 964
Vazba, převazba sv.	4 375
Ochranné obaly na knihy, hudební knihy, časopisy	561
Švédské desky	350

Další práce:

- Výroba švédských desek
- Řezání hřbetů pro destruktivní digitalizaci
- Vrtání děr do desek
- Zlacení

Knihařská dílna vyhotovila v roce 2013 celkem 5 964 celoplátěných a poloplátěných vazeb, dále vyrobila švédské desky, ochranné obaly, desky na poškozené knihy a další knihovnické práce i v návaznosti na digitalizační linku, zejména řezání knih pro destruktivní digitalizaci. Podle potřeby byly prováděny opravy poškozených monografií i novin.

3.2.2 Úsek norem a patentů

Úsek zabezpečoval doplňování, zpracování a zpřístupňování speciálních druhů technické literatury. Podílel se také výrazně do poloviny roku 2013 na provozu studovny přírodních a technických věd v 6. a v 7. poschodí.

Přírůstek speciálních druhů technické literatury:

	2013
Normy ČSN	561
Patenty	350
Firemní literatura	750
Celkem	1661

V první polovině r. 2013 byly normy ČSN v tištěné podobě doplňovány výběrově nákupem prostřednictvím elektronického tržiště, nové normy byly zachyceny v Alephu. 67 norem vydaných před r. 2012 bylo opatřeno čárovým kódem. K platným normám byly vytištěny 22 opravy. Přístup do báze „ČSN online“ využilo 111 čtenářů. 513 norem ČSN s ukončenou platností bylo přeraženo do archivního fondu. V r. 2013 došlo k vyřazení 349 neplatných norem, v tomto období bylo zrevidováno 6 338 knihovních jednotek norem ČSN ve třídách 01 - 41. Proběhla také kontrola platnosti 2 439 darovaných norem ČSN z důvodu doplnění archivní sbírky ČSN. Úřad průmyslového vlastnictví v Praze zasílal bezplatně každý měsíc české národní patentové spisy v úplnosti (350 k.j.), zdarma jsme dostávali také od Evropského patentového úřadu databázi ESPACE® EP na optických discích. Do fondu firemní literatury přibýlo 750 k.j. V r. 2013 byly jmenně zpracovány 122 pořadače s listovou firemní literaturou. Do záznamů byly připsány 83 jednotky (podpole 505). Věcně byly zpracovány 962 tituly. V říjnu 2013 byly vyřazeny 66 602 jednotky firemní literatury.

Katalogizace speciálních dokumentů

	2013
Jmenná	
Firemní literatura	122
Věcná	
Normy TNV	12
Firemní literatura	950
Celkem věcná	962

Služba zajistila ze speciálních fondů 2330 výpůjček, z toho 78 absenčních (37 složek) a 2 252 prezenčních. Zapůjčené normy ČSN byly revidovány, ověřoval se jejich fyzický stav a platnost (1 717 jednotek).

Registrované výpůjčky podle druhu dokumentů

	2013
Normy (ČSN, TPG, TNV, DIN)	1 783
Patenty	236
Firemní literatura	259
Firemní periodika ze skladu	52
Celkem	2 330

Registrované výpůjčky speciálních dokumentů

	2013
Mimo knihovnu	78
Prezenčně	2 252
Celkem	2 330

Pracovníci úseku poskytli 46 konzultací a 128 písemných informací, z toho 9 rešerší. Uspořádali také 21 školení, kterých se zúčastnilo 390 zájemců. Z těchto vzdělávacích akcí vedli 6 školení pracovníci Úřadu průmyslového vlastnictví a 15 zaměstnanci úseku. Uvedené akce se týkaly problematiky ochrany průmyslového vlastnictví a vyhledávání v elektronických informačních zdrojích. Pracoviště připravilo rovněž 8 výstav, pět z nich obsahovalo především patentové spisy, na třech byla vystavena firemní literatura. Ze strany veřejnosti byly pozitivně přijaty obě specializované výstavy - „S patenty v kuchyni“ a „Nikola Tesla a Otto Wichterle v patentech“. Pracovnice úseku zpracovala „Koncepci informační gramotnosti MZK pro vysoké školy“, podílela se rovněž na aktualizaci webu knihovny v angličtině a návrzích deziderát.

V průběhu měsíce září 2013 došlo k významným organizačním změnám na pracovišti. V polovině r. 2013 bylo ukončeno doplňování firemní literatury a českých norem ČSN

v tištěné podobě. Stávající fond norem a patentů včetně navazujících služeb byl přestěhován a začleněn do oddělení periodik. Firemní literatura byla vyřazena z fondu v plném rozsahu.

Akce pořádané úsekem pro veřejnost**Vzdělávací akce****28. 2.****Kde a jak hledat odbornou literaturu ?**

Přednášející: PhDr. Martina Machátová, MZK
Počet účastníků: 23

13. 3.**Volně přístupné zdroje odborných informací**

Přednášející: PhDr. Martina Machátová, MZK
Počet účastníků: 23

20. 3.**Vyhledávání v databázích Úřadu průmyslového vlastnictví**

Přednášející: Ing Ondřej Petrášek, Jihomoravské inovační centrum, Ing. Jarmila Avratová a Ing. Zuzana Čapková, Úřad průmyslového vlastnictví
Počet účastníků: 25

8. 4.**Informační zdroje pro vědu a výzkum**

Školení pro doktorandy Univerzity obrany.
Přednášející: PhDr. Martina Machátová, MZK
Počet účastníků: 13

11. 4.**Licencované databáze v MZK**

Přednášející: PhDr. Martina Machátová, MZK

Počet účastníků: 9

24. 4.

Vyhledávání v databázích ochranných známek a průmyslových vzorů

Přednášející: Ing. Zuzana Čapková a Mgr. Karla Paulová, Úřad průmyslového vlastnictví
Počet účastníků: 26

16. 5.

Bezplatné informační zdroje pro vědu a vzdělávání

Přednášející: PhDr. Martina Machátová, MZK
Počet účastníků: 19

21. 5.

S patenty vážně i nevázně

Školení pro studenty Obchodní akademie, Střední odborné školy knihovnické, Kotlářská, Brno.

Přednášející: PhDr. Martina Machátová, MZK
Počet účastníků: 27

29. 5.

Právní ochrana technických řešení – patenty a užité vzory

Přednášející: Ing. Zuzana Čapková, Úřad průmyslového vlastnictví
Počet účastníků: 23

5. 6.

Databáze ochranných známek a průmyslových vzorů

Přednášející: Ing. Zuzana Čapková a Mgr. Karla Paulová, Úřad průmyslového vlastnictví
Počet účastníků: 21

19. 6.

Úvod do problematiky elektronických informačních zdrojů

Školení pro studenty Arcibiskupského gymnázia v Kroměříži.
Přednášející: PhDr. Martina Machátová, MZK

Počet účastníků: 15

26. 9.

Úvod do databází patentů a užitných vzorů

Přednášející: PhDr. Martina Machátová, MZK
Počet účastníků: 7

3. 10.

Kde a jak hledat odbornou literaturu ?

Přednášející: PhDr. Martina Machátová, MZK
Počet účastníků: 20

14. 10.

Vyhledávání odborné literatury

Školení pro studenty francouzského jazyka a francouzské literatury na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity

Přednášející: PhDr. Martina Machátová, MZK
Počet účastníků: 26

17. 10.

Vyhledávání v národních patentových databázích

Přednášející: Ing. Jarmila Avratová a Ing. Zuzana Čapková, Úřad průmyslového vlastnictví
Počet účastníků: 8

31. 10.

Rešerše v licencovaných databázích

Přednášející: PhDr. Martina Machátová, MZK
Počet účastníků: 22

6. 11.

Rešerše v zahraničních patentových databázích

Přednášející: Ing. Jarmila Avratová a Ing. Zuzana Čapková, Úřad průmyslového vlastnictví
Počet účastníků: 15

14. 11.

Kde hledat odborné články ?

Přednášející: PhDr. Martina Machátová, MZK

Počet účastníků: 19

21. 11.

Kde a jak hledat odbornou literaturu ?

Přednášející: PhDr. Martina Machátová, MZK

Počet účastníků: 15

28. 11.

Vyhledávání odborné literatury pro vědu a vzdělávání

Přednášející: PhDr. Martina Machátová, MZK

Počet účastníků: 28

5.12.

Vyhledávače, brány a portály pro vyhledávání odborné literatury

Přednášející: PhDr. Martina Machátová, MZK

Počet účastníků: 6

Výstavy

Výstavy patentových spisů

21.01. - 02.02.

25.03. - 06.04.

14.10. - 26.10.

Specializované patentové výstavy

02.09.-09.10. **S patenty v kuchyni**

31.10.-27.11. **Nikola Tesla a Otto Wichterle v patentech**

Výstavy firemní literatury

18.02.-02.03.

22.04.-04.05.

03.06.-15.06.

4. SEKCE VÝZKUMU, VÝVOJE A STRATEGICKÉHO ROZVOJE

MZK se v roce 2013 podílela na řešení vládou schválené Koncepce rozvoje knihoven na léta 2011-2015, zejména formou vedení pracovní skupiny pro dlouhodobé uchování digitálních dat a aktivní účastí na práci pracovní skupiny pro Centrální portál českých knihoven.

ČLENSTVÍ V KOMISÍCH, RADÁCH A POD.

- **Ing. Petr Žabička** – člen vědecké rady Národní knihovny ČR, člen komisí VISK3 a VISK7, člen programového výboru konference Digitální Knižnice.
- **PhDr. Jindra Pavelková** – členka komise Knihovna 21. století – ochrana knihovního fondu před nepříznivými vlivy prostředí a pracovní skupiny pro Historické fondy.
- **Mgr. Jitka Machová** – členka komise VISK6 – Národní program digitálního zpřístupnění vzácných dokumentů Memoriae Mundi Series Bohemica a pracovní skupiny pro Historické fondy.

4.1 Oddělení výzkumu a vývoje

PROJEKTY

V rámci projektu Institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace se pracovníci v roce 2013 v oblasti knihovědného historického výzkumu a zpřístupnění soustředili na rozšíření Souborného katalogu jihomoravských historických sbírek. Metodou retrokonverze byl zpracován celý knihovní fond kláštera františkánů v Moravské

Třebové a stejným způsobem byly zahájeny práce na zpřístupnění historického fondu knihovny františkánů v Dačicích.

V rámci tohoto cíle byla též formou metadatového elektronického katalogu zpřístupněna část umělecky i literárně cenného fondu bibliofilů. K již zpracovaným i nově zpřístupněným titulům byly rovněž pořizovány skeny obálek, které jsou zpřístupněny přímo z elektronického katalogu přes odkaz na obrázek umístěný na imageserveru. Ke konci listopadu bylo takto zpracováno více než 300 bibliografických jednotek a k téměř 500 byl doplněn sken obálky.

Z tematické oblasti 3.3.5. Informační infrastruktura vývoje a inovací byla věnována pozornost zejména elektronickému zpřístupnění bohatého hudebního fondu MZK (cca 100 000 hudebnin). Metodou rekatalogizace – tedy přímo s hudebninou v ruce bylo zpracováno cca 8000 záznamů z kmenového novodobého hudebního fondu do elektronického katalogu MZK. V těchto hudebních notových materiálech z druhé poloviny 19. a 1. poloviny 20. století byly též nalezeny staré hudební tisky do roku 1850 a rukopisy, které byly následně převedeny do historického fondu knihovny.

V rámci tematické oblasti 3.3.4. ochrana fondu bylo pokračováno v pracích na průzkumu fondů především v oblasti ochrany dokumentů postižených degradací papíru způsobenou jeho kyselostí. Výzkum navazuje na monitoring zahájený v Národní knihovně ČR. Získávaná data jsou i nadále ukládána do společné data-

báze Národní knihovny.

Práce probíhaly rovněž v oblasti ochrany zvukového kulturního dědictví, uloženého ve fondech paměťových institucí, zejména na starých gramofonových deskách. V průběhu roku se na pracovišti pracovalo převážně na dokončení digitalizace standardních (šelakových) gramofonových desek z fondu MZK (nahrávání, skenování, archivace). Gramofonové nahrávky jsou rovněž postupně zpřístupňovány on-line.

Byl rovněž připraven terénní projekt MZK na KISK a následné vedení odborných praxí studentů Masarykovy univerzity. Průběžné výsledky práce byly prezentovány na konferenci Archivy, knihovny, muzea v digitálním světě v roce 2013 a na semináři Ústavu informačních studií a knihovnictví v Praze. Proběhla rovněž jednání o možné spolupráci se Supraphonem a Českým rozhlasem na možnostech společného postupu v oblasti zpracování, ochrany, digitalizace a zpřístupnění zvukového kulturního dědictví.

V této oblasti byla rovněž připravena certifikovaná metodika, která byla dne 11. září 2013 zaslána k certifikaci.

4.1.1 Úsek výzkumu

PROJEKTY

PROJEKT PROGRAMU APLIKOVANÉHO VÝZKUMU A VÝVOJE NÁRODNÍ A KULTURNÍ IDENTITY (NAKI) BENEDIKTINSKÝ KLÁŠTER RAJHRAD JAKO KULTURNÍ FENOMÉN 2012-2015

Hlavním řešitelem je MZK, spoluřešiteli Filozofická a Lékařská fakulta Masarykovy univerzity a Fakulta životního prostředí Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. Cílem projektu je zpřístupnit v co největší komplexnosti jednak rozsáhlé sbírky rajhradského kláštera, které představují důležitou součást kulturního dědictví, a také historii tohoto kláštera. Projekt se vzhledem k zapojení Lékařské fakulty MU zabývá rovněž ochranou sbírek, především těch knihovní povahy. Informace o projektu jsou zpřístupňovány na adrese: www.rajhradskyklaster.cz.

V prvních dvou letech projektu bylo zpracováno 8 675 starých tisků, 50 rukopisů, 1 396 grafických listů 29 kantonů archivního materiálu (268 jednotek) z archivu Benediktinského opatství Rajhrad. Byla připravena výstava In omnibus glorificetur Deus (25.4.-31.10. 2013), ke které byl vydán katalog. Vydána byla rovněž publikace mapující část historie kláštera a to v české a německé jazykové verzi

ÚČAST NA KONFERENCÍCH

- PAVELKOVÁ, Jindra: Beschreibung des Projekts Benediktiner Stift Rajhrad als ein Kultur-Phänomen. Prezentace na setkání rakouského klášterního sdružení Klösterreich, 27. února 2013. St. Florian.

- PAVELKOVÁ, Jindra: Rajhradská rukopisná produkce 17. až 19. století. Referát a prezentace na odborné konferenci Rukopisná kultura raného novověku. 12.–13. září 2013 Plzeň. [Dodatečně nahlášeno do seznamu prezentací nad rámec periodické zprávy z 12. listopadu 2012 dne 25. 7. 2013].

- PAVELKOVÁ, Jindra: Co se nepodařilo převázat aneb „původní“ vazby v rajhradské klášterní knihovně. Referát a prezentace na odborné konferenci Bibliotheca Antiqua 2013. 30.–31. listopadu 2013 Olomouc.

- HEILANDOVÁ, Lucie: Grafická sbírka rajhradského kláštera. Referát a prezentace na odborné konferenci Bibliotheca Antiqua 2013. 30.–31. října 2013 Olomouc.

- SMOLOVÁ, Martina: Latinské slovníky a příručky benediktinské klášterní knihovny v Rajhradě. Referát a prezentace na odborné konferenci Bibliotheca Antiqua 2013. 30.–31. října 2013 Olomouc. [Dodatečně nahlášeno do seznamu prezentací nad rámec periodické zprávy z 12. listopadu 2012 dne 25. 7. 2013].

- SMOLOVÁ, Martina: Prooemium, exordium, arenga. Referát a prezentace na odborné konferenci Mikulovské kolejší kabinety pomocných věd historických. 6. listopadu 2013 Mikulov. [Dodatečně nahlášeno do seznamu prezentací nad rámec periodické zprávy z 12. listopadu 2012 dne 23. 10. 2013].

PUBLIKAČNÍ ČINNOST

- Heilandová, Lucie – Mahel, Richard – Pavelková, Jindra – Richtrová, Eva: Posledních dvě stě let v historii rajhradského kláštera. Brno: Moravská zemská knihovna, 2013; ISBN: 978-80-7051-196-1; 173 s., [29] s. obr. příl.

- Heilandová, Lucie – Mahel, Richard – Pavelková, Jindra – Richtrová, Eva: Letzte zweihundert Jahre in der Geschichte des Benediktinerklosters in Rajhrad. Brno: Moravská zemská knihovna, 2013; ISBN: 978-80-7051-198-5; 202 s., [29] s. obr. příl.

- Pavelková, Jindra: Co se nepodařilo převázat aneb „původní“ vazby v rajhradské klášterní knihovně. ISBN:978-80-7053-301-7(vědecká knihovna v Olomouci), 978-80-86249-69-8 [Sdružení knihoven České republiky]; Bibliotheca Antiqua 2013. Sborník z 22. konference 30.–31. října 2013 Olomouc. 6 s., s. 100–105. Olomouc: Vědecká knihovna v Olomouci; Brno: Sdružení knihoven České republiky, 2013.

- Heilandová, Lucie: Grafická sbírka rajhradského kláštera. ISBN:978-80-7053-301-7(vědecká knihovna v Olomouci), 978-80-86249-69-8 [Sdružení knihoven České republiky]; Bibliotheca Antiqua 2013. Sborník z 22. konference 30.–31. října 2013 Olomouc. 10 s., s. 136–145. Olomouc: Vědecká knihovna v Olomouci; Brno: Sdružení knihoven České republiky, 2013.

- Smolová, Martina: Latinské slovníky a příručky benediktinské klášterní knihovny v Rajhradě. ISBN:978-80-7053-301-7(vědecká knihovna v Olomouci), 978-80-86249-69-8 [Sdružení knihoven České republiky]; Bibliotheca Antiqua 2013. Sborník z 22. konference 30.–31. října 2013 Olomouc. 6 s., s. 171–176. Olomouc: Vědecká knihovna v Olomouci; Brno: Sdružení knihoven České republiky, 2013.

- Heilandová, Lucie – Rychtář, Jan: „Vývoj areálu rajhradského kláštera v čase“ Specializovaná mapa s odborným obsahem. Brno: Moravská zemská knihovna, 2013; <http://www.rajhradskyklaster.cz/publikacni-pociny/vyvojarealurajhradskeshoklasteravcase>

VEDENÍ ODBORNÝCH PRACÍ**Práce obhájené na FF MU v roce 2013:**

Zapletalová, Eva: Obecní symboly měst a obcí bývalého okresu Zlín udělené od roku 2000 do 2013, oponent: J. Pavelková
Marečková, Lucie: Johanitské pečete v Národním archivu, oponent: J. Pavelková
Čapková, Martina: Život a dílo Karla Lišky, oponent: J. Pavelková

4.1.2 Úsek vývoje

Klíčovými aktivitami úseku vývoje je práce na projektech s významným podílem programátorských prací (zejména projekty NAKI). Mimo to se pracovníci úseku podíleli i na řešení dalších, interních projektů.

Po celý rok byla poskytována podpora provozu **systému VuFind**, který postupně přebírá roli hlavního webového rozhraní online katalogu MZK, nezanedbatelná byla i práce na vylepšování tohoto systému s cílem zvýšit jeho použitelnost. Po uvolnění VuFindu verze 2 byly zahájeny práce na přechodu VuFindu MZK na tuto verzi, který byl naplánován na rok 2014. V rámci testování VuFindu verze 2 došlo i ke zřízení několika metadatových portálů, jejichž cílem je mimo přínosu uživatelům zejména otestování nové verze VuFindu a získání praktických zkušeností s budováním portálů integrujících data z více zdrojů. Prvním z těchto portálů je portál **CistBrno.cz**, který by měl integrovat katalogy nejvýznamnějších brněnských knihoven. Druhým portálem je portál **HistorickeFondy.cz**, který nabízí zejména staré tisky ale i jiné dokumenty vydané do roku 1800. Posledním pak je portál **NárodníFonoteka.cz**, který se snaží shromáždit údaje o zvukových dokumentech ve fondech našich paměťových institucí.

Za zmínku též stojí vyvinutí skenovacího klienta pro projekt **ObalkyKnih.cz**. Tento program, který MZK vyvinula jako náhradu za zastavený projekt TOC Národní knihovny ČR, umožňuje knihovnám snadnou cestu k naskenování obsahu a obálky knihy. Současně bylo zprovozněno automatizované vytváření OCR obsahů knih prostřednictvím ABBYY Recognition Serveru provozovanému MZK. Další vývoj systému ObalkyKnih.cz byl v roce 2013

předán Sdružení knihoven ČR, které jeho dalším provozováním a vývojem pověřilo Vědeckou knihovnu v Českých Budějovicích. MZK se ale bude na projektu nadále částečně podílet mimo jiné provozováním jednoho ze zrcadel serveru.

V rámci přípravy **Centrálního portálu knihoven** se pracovníci úseku zaměřili zejména na problematiku uživatelských identit a online plateb, v průběhu roku byly ale identifikovány i další zatím neřešené oblasti, zejména pak nutnost standardizovat rozsah a způsob, jakým budou integrovány do centrálního portálu služby knihovních systémů souvisejících se čtenářským kontem. Výsledkem těchto snah byla dohoda, že primárním rozhraním pro integraci tuzemských knihovních systémů do centrálního portálu bude protokol Z39.83 NCIP (NISO Circulation Interchange Protocol). Pracovníci úseku se také podíleli na zprovoznění ověřování identit uživatelů pro MojID, která byla navržena jako nejvhodnější cesta jak umožnit vzdálené online registrace v knihovnách. V rámci těchto aktivit byl připraven a realizován i projekt VISK8b, jehož primárním cílem bylo umožnit knihovnám se systémem Aleph používat MojID a online platby.

Úsek dále poskytoval provozní podporu systému **Shibboleth**, redakčnímu systému Drupal a systému používanému pro program Česká knihovna a podílel se na přípravě návrhu nového technického řešení systému evidence knihoven Ministerstva kultury.

PROJEKTY

PROJEKT PROGRAMU APLIKOVANÉHO VÝZKUMU A VÝVOJE NÁRODNÍ A KULTURNÍ IDENTITY (NAKI) Technologie pro zpřístupnění mapových sbírek ČR: metodika a

software pro ochranu a využití kartografických děl národního kartografického dědictví 2011-2015

Partnery MZK v tomto projektu jsou přírodovědecké fakulty univerzity Karlovy a Masarykovy univerzity. Největší úsilí v tomto období projektu bylo věnováno především uvedení první veřejné verze systému pro online georeferencování naskenovaných map více institucí na webu www.staremapy.cz. Podařilo se velmi úspěšně oslovit širokou veřejnost a aktivně zapojit velké množství laiků i odborníků (přes 1000 lidí se zaregistrovalo a přispělo) do procesu zpracování starých map. Na území České republiky se tak jedná o unikátní projekt používající online komunitu a prvky crowdsourcingu. Díky oznámení v médiích a produkčnímu použití našich nově vytvořených prototypů došlo především ke stabilizaci celého systému, k důkladnému testování dříve vyvinutých technologií a nasazení nové funkčnosti, k další integraci a úpravám týkajícím se uživatelské přívětivosti a souvisejícího překladu do českého jazyka. Mimo to samozřejmě pokračovaly práce na výzkumu, dalším zdokonalování procesu georeferencování a na vývoji nových vlastností našeho nástroje podle původního časového plánu.

Produkčně jsou nyní nasazeny technologie vyvinuté v předchozím období – asi nejviditelnější je implementace překryvu map Google Maps vytvořená pomocí HTML5, CSS3, SVG a WebGL. Díky tomuto kroku jsme byli schopni jednoduše zpracovat tisíce map a rychle je zobrazovat všem návštěvníkům webu **StaréMapy.cz** ihned po té, co zvolená mapa byla geograficky umístěna. Web StaréMapy.cz však nebyl uzavřen, dobrovolníci mohou umístění map dále vylepšovat, postupně byly přidávány další staré mapy.

V rámci projektu byly průběžně udržovány i další, dříve vyvinuté aplikace, například imageserver IIPImage. V rámci projektu však vznikly i další výsledky, jejichž přehled je stejně jako přehled výsledků partnerů projektu možné najít na www.temap.cz.

PROJEKT PROGRAMU APLIKOVANÉHO VÝZKUMU A VÝVOJE NÁRODNÍ A KULTURNÍ IDENTITY (NAKI) Vytvoření kooperativního systému pro budování a správu novodobých konzervačních knižních sbírek v České republice a vývoj potřebných nástrojů 2012-2015

MZK je v tomto projektu, řízeném Národní knihovnou ČR, partnerem. Na konci roku 2013 byla zakončena první etapa řešení projektu. Během této etapy byly postupně naplněny všechny její cíle - vytvoření betaverze aplikace Virtuální depozitní knihovny včetně uživatelského rozhraní, návrh metodiky pro průzkum novodobých fondů, návrh metodiky pro stanovení minimálního počtu exemplářů v systému konzervačních knihoven, návrh zásad pro metodiku budování, uchování a správy konzervačních sbírek formou písemné analýzy. Moravská zemská knihovna v rámci projektu pokračovala v průzkumu fondů. Pro ten byla vybrána periodika, konkrétně noviny vycházející v letech 1756 – 2012 (z toho nejvíce zastoupených ročníků je z let 1914 – 1944). Vycházelo se z předpokladu, že tato periodika byla tištěna na méně kvalitním papíře než běžná knižní produkce, a zajímalo nás tedy, zda tento papír i celé svazky novin budou v horším stavu než monografie. Za celé zkoumané období 2012 – 2013 jsme zjistili, že alespoň neutrální pH (pH = 7) nebo vyšší má jen 4,5 %, což znamená, že kyselé pH papíru je zjištěno u 95,5 % zkoumaných vzorků, přičemž svazků (monografií i periodik) s pH < 4 je 53 % (a svazků s pH < 5 je 86 %). MZK dále vytvořila

přehled knihoven, které v minulosti byly příjemcem povinného výtisku neperiodických publikací a provedla průzkum stavu zpracování fondů v knihovnách, které jsou příjemcem povinného výtisku. Z tohoto průzkumu vyplynulo, že bude nezbytně nutné posílit aktivity retrospektivního zpracování fondů velkých knihoven. MZK se dále zasadila o to, aby významná část výše zmíněných knihoven zřídila OAI-PMH server s podporou předávání informací o exemplářích. Díky tomu bude možné tyto knihovny v budoucnu do projektu snadno zapojit. V roce 2013 byla také prostřednictvím OAI-PMH sklizena do systému VDK (Virtuální depozitní knihovna) bibliografická databáze MZK.

ÚČAST NA KONFERENCÍCH

- ŽABIČKA, Petr: StaréMapy.cz – pomozte geograficky umístit staré mapy! Přednáška na semináři Historická kartografie a její prezentace, 21.3.2013.
- ŽABIČKA, Petr: Staré Mapy a moderní způsoby jejich zpřístupnění. Přednáška na konferenci Digitální knižnice, Jasná, Slovensko, 16.4.2013.
- ŽABIČKA, Petr: StareMapy.cz: Online georeferencování mapových sbírek. Přednáška na konferenci Archivy, Knihovny a muzea v digitálním světě, 28.11.2013
- Šír, Filip a ŽABIČKA, Petr: Virtuální Národní fonotéka. Přednáška na konferenci Archivy, Knihovny a muzea v digitálním světě, 28.11.2013
- ŽABIČKA, Petr: Sdílení identit a online platby v CPK. Přednáška na konferenci Knihovny pro budoucnost – Budoucnost pro knihovny, 21.6.2013

- ŽABIČKA, Petr. Projekt stare mapy - online georeferencování starých map. In: Historické mapy. Presentace na konferenci ze dne 24.10.2013 Bratislava: Slovenský národný archív, 24.10.2013.

- PŘIDAL, Petr. Georeferencer and Old Maps Online: How to turn scanned maps into attractive discoverable resource In: 26th International Cartographic Conference. Presentace na konferenci ze dne 29.8.2013. Drážďany: International Congress Center, 25.–30. 8. 2013

- PŘIDAL, Petr. TileServer: Extremely fast, free and open-source OGC WMTS server for pre-rendered tiles In: 26th International Cartographic Conference. Presentace na konferenci ze dne 26.8.2013. Drážďany: International Congress Center, 25.–30. 8. 2013

- PŘIDAL, Petr. TileServer: Hosting Map Tiles And MBTiles. In: FOSS4G 2013 - Free and Open Source Software for Geospatial. Presentace na konferenci ze dne 21.9.2013 Nottingham: East Midlands Conference Centre, 17.–21. 9. 2013

- PŘIDAL, Petr. Old maps from libraries and crowdsourcing in the cloud. In: Kulturelles Erbe in der Cloud. Graz: Universität Graz, 21. – 22. 11. 2013

- KLUSÁK, Václav; PŘIDAL, Petr. Old Maps Online And Georeferencer. In: FOSS4G 2013 - Free and Open Source Software for Geospatial. Presentace na konferenci ze dne 21.9.2013 Nottingham: East Midlands Conference Centre, 17.–21. 9. 2013

- ŽABIČKA, Petr. Centrální portál knihoven a knihovní systémy. Presentace na konferenci Knihovny Současnosti 2013 v Olomouci ze dne

11.9.2013.

- ŽABIČKA, Petr. TEMAP project - Crowdsourcing Old Maps. Presentace na konferenci eBooks on Demand v Praze dne 18.11.2013.

PUBLIKAČNÍ ČINNOST

- ROSECKÝ, Václav a ŽABIČKA, Petr. Požadavky na výměnu dat mezi knihovním a discovery systémem na příkladu implementace systému VuFind v Moravské zemské knihovně. Knihovna [online]. 2013, roč. 24, č. 1, s. 79-88 [cit. 2014-02-28]. Dostupný z WWW: <<http://knihovna.nkp.cz/knihovna131/13179.htm>>. ISSN 1801-3252.

- ŽABIČKA, Petr. Projekt stare mapy - online georeferencování starých map. In: Historické mapy, 2013, s. 138-146, 9 s. ISBN 978-80-89060-22-1.

- ŽABIČKA, Petr. Centrální portál knihoven a knihovní systémy. In: Konference Knihovny Současnosti, 2013, s Olomouc, s.87-91, 5s. ISSN 1805-6962.

- ŽABIČKA, Petr. Knihovní systémy a jejich integrace do CPK. Duha [online]. 2013, roč. 27, č. 3 [cit. 2014-02-28]. Dostupný z WWW: <<http://duha.mzk.cz/clanky/knihovni-systemy-jejich-integrace-do-cpk>>. ISSN 1804-4255.

VEDENÍ ODBORNÝCH PRACÍ

Práce obhájené na FI MU v roce 2013:

- Sečík, Daniel: WebGL aplikácia pre otáčanie stránok v prehliadačke kníh. Bakalářská práce Vedoucí: P.Žabička

- Zajonc, Radoslav: Obnova dat po havárii z ext3 filesystemu. Bakalářská práce Vedoucí: P.Žabička

- Řehánek, Martin: Identifikátory URN:NBN v prostředí českých knihoven a systém pro jejich správu. Diplomová práce. Oponent: P.Žabička

- Lestyan, Tomáš: Návrh infrastruktury pro virtuální Národní fonotéku. Bakalářská práce. Vedoucí: P.Žabička

4.2 Oddělení rukopisů a starých tisků

Těžištěm odborné práce oddělení byla oblast knihovědného historického výzkumu, zpřístupnění a ochrany historického fondu. V roce 2013 se pracovníci soustředili na rozšíření databáze Souborného katalogu jihomoravských historických sbírek. V rámci institucionální podpory VaV a vlastní činnosti oddělení bylo metodou retrokonverze vytvořeno 3156 nových exemplářových záznamů z 2 historických fondů. Prostřednictvím elektronického katalogu byla badatelům i laické veřejnosti zpřístupněna dochovaná historická klášterní knihovna františkánů v Moravské Třebové a byly zahájeny práce na retrokonverzi fondu klášterní knihovny stejného řádu v Dačicích. Nadále pokračovaly práce na harmonizaci jednotlivých přístupových rejstříků (autorský, tiskařský), opravy bibliografických záznamů (předmětová hesla věcného třídění) a kontroly nově vzniklých retrokonverzních záznamů v elektronickém katalogu knihovny Aleph - báze MZK03. Bibliografický popis starých tisků kmenového fondu byl rozšířen o prvek věcného třídění – klíčová slova (19.650). 108 svazků odborné literatury bylo zařazeno do specializované příručky ve Studovně rukopisů a starých tisků.

Ve spolupráci s úsekem správy digitálních dokumentů byly zpřístupněny prostřednictvím

digitální knihovny Kramerius část zdigitalizovaných dokumentů z historického fondu MZK. Tyto dokumenty mají opravené statusy jednotek, originály nelze objednat.

V rámci ochrany historických fondů bylo provedeno 56 plánovaných restaurátorských a konzervátorských zásahů v různé míře poškozených vazeb starých tisků, na 3 svazcích napadených plísní byly provedeny akutní konzervátorské zásahy nutné k ochraně sbírky. 28 vazeb bylo zhotoveno na bibliofilích a hudebninách, restaurátorsky bylo odstraněno 170 štítků z hudebních starých tisků a rukopisů.

STUDOVNA

- navštívilo ji **455 badatelů**,
- prezenčně půjčeno celkem **2326 svazků** z historického fondu MZK,
- uspořádáno **10 exkurzí** s ukázkami rukopisů, prvotisků, starých tisků, map a grafik (pro veřejnost, studenty brněnských vysokých škol)
- poskytnuto **13 odborných konzultací**.

KOPÍROVÁNÍ A SKENOVÁNÍ HISTORICKÉHO FONDU

Zhotoveno:

- 10 digitálních fotokopií tištěných,
- 769 digitálních fotokopií elektronických,
- 7832 stran bylo vyhotoveno v rámci služby EOD.

PROJEKTY

Oddělení se podílelo na řešení projektu NAKI „Benediktinský klášter Rajhrad jako kulturní fenomén“ – zajistilo digitální kopie titulních listů a vybraných částí katalogizovaných knih. Pořízením digitálních obrazových dokumentů

z Historického fondu MZK se spolupodílelo na řešení mezinárodního projektu „EOD“. Byl vypracován a podán projekt VISK5 2014 „Retrospektivní konverze jihomoravských historických sbírek“.

SPOLUPRÁCE

V roce 2013 byla podána 1 žádost na dobu určitou v rámci agendy spojené s výkonem činnosti vyplývající ze zákona č. 71/1994 Sb. o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty. 2 dokumenty z historických sbírek byly zapůjčeny na 2 výstavy.

ÚČAST NA KONFERENCÍCH

Historický fond Moravské zemské knihovny byl prezentován na 2 konferencích:

20.9.2013 Sloup - konference „Co venkovské knihovny umějí a mohou IX“, konferenční příspěvek a prezentace „Staré tisky regionu. Historický fond Moravské zemské knihovny v Brně“ (J. Machová)

30. – 31.10.2013 - konferenci Bibliotheca Antiqua, konferenční příspěvek a prezentace „Všední i výjimečné vazby z historického fondu MZK v Brně“ (J. Machová)

VZDĚLÁNÍ

2., 9., 16.10. 2013 rekvalifikační knihovnický kurz MZK „Kratíčký exkurz do historie knih, knihtisku a knihoven“ – lektor Mgr. Jitka Machová

Publikační činnost:

Všední i výjimečné vazby z historického fondu Moravské zemské knihovny v Brně / Jitka

Machová. In Bibliotheca Antiqua 2013. Sborník z 22. konference 30-31.října 2013 Olomouc. Olomouc: Vědecká knihovna v Olomouci; Brno: Sdružení knihoven České republiky, 2013, 199 s., s. 7-19. ISBN 978-80-7053-301-7 (Vědecká knihovna v Olomouci), 978-80-86249-69-8 (Sdružení knihoven České republiky).

4.2.1 Hudební knihovna

Hudební knihovna v roce 2013 pokračovala v katalogizaci hudebnin a zvukových dokumentů v rámci povinného výtisku. Věcně bylo zkatalogizováno 56 hudebnin (sdílená katalogizace), v bázi MZK 361 hudebnin a zvukových dokumentů, věcně bylo ověřeno 127 dokumentů a 881 hudebnin bylo věcně rekatologizováno. Na základě doporučení garanta byla prováděna akvizice zahraniční odborné muzikologické literatury do specializované příručky v hudebním koutku a výběr vhodných notových materiálů v rámci povinného výtisku, ale i z nabídnutých pozůstalostí a darů do hudebního fondu. V roce 2013 bylo poskytnuto 72 ústních porad a 55 konzultací, 14 písemných zahraničních informací a 64 v rámci ČR.

Pracovníci Hudební knihovny se v roce 2013 podíleli na zajištění úkolů VaV, v rámci retrokonverze fondu MZK bylo nově rekatologizováno 9044 notových materiálů hudebnin 19. a první poloviny 20 století. Zkontrolováno bylo 3803 záznamů, u 2177 záznamů byla upravena datace a jmenný popis, 1061 záznamů bylo kompletně jmenně rekatologizováno. Sloučeno bylo 246 záznamů, naskenováno 365 titulních listů rukopisů a zhotoveno 377 hudebních incipitů. Ve spolupráci s revizním oddělením pokračovala revize a lepení čárových kódů hudebnin lokace Mus4 (18021 jednotek). Při revizi byly nalezeny rukopisy a staré hudební tisky, které byly po

ověření datace (podle čísla ploten) následně přelokovány do historického fondu MZK (888 rukopisů a starých tisků) Jednalo se především o staré hudební tisky vydané do roku 1850 (většina z nich patřila do významné sbírky Carla Winikera a jeho půjčovny). Menší část tvořily hudební rukopisy.

Přínosem bylo věcné zpracování hudební sbírky osobnosti hudebního života 1. pol. 20. stol. dr. Antonína Němce, která obsahuje jeho vlastní opisy a spartace, především autorů 18. a 19. stol. Součástí hudebního fondu MZK je též ojedinělá sbírka původního vlastního archivu dr. A. Němce, která obsahuje mikrofilmy notových materiálů komorní hudby v originále nebo dobových opisech získaných převážně ze zámeckých knihoven (Český Krumlov, Roudnice nad Labem, Kačina, ...) a zahraničních institucí (Víděň, Paříž atd.). U této sbírky byla rovněž provedena řádná revize a mikrofilmy byly opatřeny čárovými kódy [973].

Díky postupující systematické retrokonverzi jsou záznamy hudebnin zpřístupněny v automatizovaném systému ALEPH nejen institucím a široké veřejnosti, ale i našim a zahraničním hudebním interpretům, kteří projevují zvýšený zájem o studium těchto dokumentů (především badatelé z Francie, Německa a Polska). Např. Akademia Muzyczna Im. Karola Lipinskiego Wroclav požádala o kopie titulních listů hudebnin skladatele, jehož jméno nese ve svém názvu.

Hudební knihovna pokračovala ve spolupráci na projektu VISK 9 (CASLIN - Rozvoj Souborného katalogu CASLIN a souboru národních autorit), bylo zhotoveno 1214 návrhů autorit z hudebního fondu MZK. Byl vypracován a podán projekt „Hudební sbírka a půjčovna Carla Winikera“ – Standardní projekt GAČR.

PŘEDNÁŠKOVÁ ČINNOST

Hudební knihovna uspořádala v prvním pololetí roku 2013 dvě odborné přednášky pro veřejnost:

5. 3. 2013

„Osudové okamžiky v životě Rudolfa Firkušného“ – přednášející Mgr. Ondřej Pivoda a Mgr. Veronika Vejvodová. Přednáška byla spojena s výstavou **„Rudolf Firkušný největší český pianista“** a byla realizována ve spolupráci s Moravským zemským muzeem v Brně.

16. 5. 2013

„Primáši BROLNu“ – jejich interpretační styly a konfrontace s vážnou hudbou. Přednášející bývalý primáš souboru Mgr. Jan Kružík

Exkurze a přednášky pro studenty středních a vysokých škol:

26.6. a 10.10. **Střední knihovnická škola a Vyšší odborná v Brně**

19.9. **FF MU (studijní obor hudební věda)**

14.10. **PedFMU (studijní obor hudební výchova)**

16.10. **frekventanti rekvalifikačního knihovnického kurzu**

SPOLUPRÁCE

Po dohodě s institucemi absolvovali praxi v Hudební knihovně MZK 3 studenti Filozofické fakulty MU v Brně a 2 studenti Vyšší odborné školy knihovnické v Brně.

V průběhu roku se uskutečnily odborné konzultace k diplomovým pracím studentů hudebních oborů FFMU. Ze strany Hudební knihovny MZK byla nabídnuta ke zpracování zajímavá hudební témata, čerpající z fondu vzácných hudebnin MZK, jak tištěných, tak rukopisných.

Diplomová práce Michaely Macháčkové: „Rukopisná sbírka árií z konce 17. století z fondu MZK v Brně“ (FF MU, 2013) se zařadila mezi vítězné ve Studentské vědecké soutěži České společnosti pro hudební vědu 2013.

K vydavatelským počínům patří spolupráce na vydání díla: Jan Pavel Veselý – Smyčcový kvartet C dur, Český rozhlas Praha 2013. Předlohou byl dobový tisk partů uložených v Moravské zemské knihovně pod signaturou Skř.17-526.008 a Skř.17-525.506 a spartace pod signaturou RKPMus-1103.126.

ÚČAST NA KONFERENCÍCH

Hudební knihovna a hudební fond MZK byly prezentovány na 2 konferencích:

18.-19.6. konference oboru Hudební věda a Teorie dějiny divadla, filmu a audiovizuální kultury ve Svatce – prezentace „Hudební půjčovna Carla Winikera“ (K. Smékalová, L. Vokřínková).

23.-24.10.- konference - Výroční zasedání ČNS IAML, 120. výročí vzniku hudebního oddělení Městské knihovny v Praze a 90. výročí založení hudebního oddělení Národní knihovny v Praze – přednáška a prezentace „Hudební knihovna MZK ve 21. stol.“ (Š. Studeníková).

Publikační činnost

SMÉKALOVÁ, Kateřina a Lucie VOKŘÍNKOVÁ. Hudební sbírka a půjčovna Carla Winikera. Opus musicum : hudební revue, Brno: Opus musicum o. p. s., 3/2013, s. 25-35. ISSN 0862-8505.

SMÉKALOVÁ, Kateřina. Problematika kramářských tisků s duchovní tematikou se zaměřením na mariánský kult Opus musicum : hudební revue, Brno: Opus musicum o. p. s., 5/2013, s. 34-49. ISSN 0862-8505.

SMÉKALOVÁ, Kateřina. Daniel v jámě llové – česká premiéra. Opus musicum : hudební revue, Brno: Opus musicum o. p. s., 5/2013, s. 90-93. ISSN 0862-8505.

SMÉKALOVÁ, Kateřina. Hynek Bíl – sbírka duchovních písní z Vnorov. In Musicologica Brunensia roč. 48, č. 2. Brno: Masarykova univerzita, 2013, s. 101-117. ISSN: 1212-0391.

STUDENÍKOVÁ, Štěpánka. Staré hudební tisky a rukopisy ve fondu Moravské zemské knihovny v Brně. Opus musicum : hudební revue, Brno: Opus musicum o. p. s., 1/2013, s. 39-47. ISSN 0862-8505.

4.2.2 Archiv

Činnost byla zaměřena především na přípravu dokumentů spisovny ke skartačnímu řízení. Práce navazovaly na uspořádání archivního fondu MZK v předchozím roce.

4.3 Úsek meziknihovních služeb

Prostřednictvím MVS se ve spolupráci se OZS a ORF podařilo doplnit 45 ztracených knih, což je oproti loňsku vysoké číslo. Jedná se o tituly, které podle katalogu mají být ve fondu MZK, a které jsou nedostupné a čtenáři je pak požadují formou MVS.

Evidence úspor za gratis výpůjčky, získané ze spřátelených knihoven v zahraničí. Celková ušetřená částka činí 65.911,00 CZK – čímž se uspořilo cca 300 Voucherů.

Pro knihovnu Univerzity obrany jsme zdarma zajistili 9 výpůjček knih a 4 kopie článků ze zahraničí – což je méně než v roce 2012.

Úkoly oddělení:

Ve spolupráci s Ekonomickým oddělením, Úsekem skenování a Oddělením rukopisů a

starých tisků bylo naší službou eBooks on Demand zpracováno 175 objednávek; z toho 86 kladně vyřízeno + 9 dalších knih bylo nalezeno již zdigitalizovaných v jiných digitálních knihovnách a v Krameriovi. Tato čísla zaznamenávají veliký nárůst oproti loňskému roku.

Vánoční sleva (15.11.-15.12.2013 e-kniha v maximální ceně za 249,-Kč) byla velmi využita – V tomto období nám přišlo 106 nových objednávek – z toho 55 bylo objednáno na poslední termín před Vánoci – ty budou vyřízeny průběžně v roce 2014.

Celkem zpracovaných požadavků na MVS bylo 18 814. Z toho bylo 158 požadavků vrácených zpět čtenářům. Jednalo se o tituly dostupné v MZK či na území Brna.

MVS	celkem kladně vyřízených požadavků	17345
v tom	knihy, periodika	6046
	kopie poskytnuté náhradou	3309
	ostatní	16
	prolongace	7974
Požadavky z jiných knihoven v ČR	počet požadavků	14747
	počet kladně vyřízených požadavků	13716
Požadavky jiným knihovnám v ČR	počet požadavků	2129
	počet kladně vyřízených požadavků	1968
Požadavky z jiných zemí	počet požadavků	191
	počet kladně vyřízených požadavků	174
Požadavky do jiných zemí	počet požadavků	1747
	počet kladně vyřízených požadavků	1487
Písemné informace čtenářům a knihovnám – emaily za MVS		5996

Od uživatelů byla za služby MVS v roce 2013 vybrána částka 304.815,- Kč.

1. Upomínky: 91
2. Průběžné kopírování článků pro MVS a MMVS
3. Průběžné vyhledávání ve skladišti pro MVS, MMVS a EOD.
4. Písemné informace: (emaily-odpovědi čtenářům a knihovnicím): 5996

4.4 Oddělení digitalizace

Oddělení digitalizace vzniklo v roce 2013 jako podpůrné pracoviště pro všechny digitalizační aktivity v rámci MZK. V rámci oddělení probíhaly:

- správa a vývoj digitální knihovny Kramerius
- správa a vývoj metadatového editoru
- správa digitálních dokumentů na archívním úložišti
- přesun dat z modulu Adam knihovního systému Aleph
- spolupráce na nové verzi specifikace metadat pro digitalizaci monografií
- správa a zpřístupnění e-knih
- práce na koncepci LTP (Long Term Preservation) a self-auditů digitálních repozitářů
- podpora pro digitalizaci map z projektu TEMAP
- podpora pro digitalizaci zednářské literatury

POŘÁDANÉ AKCE:

- Seminář k digitalizaci pro krajské knihovny II. (duben 2013)
- Installparty K4 (prosinec 2013)

PŘEDNÁŠKY:

- Kramerius 4 a metadatový editor, Porada ředitelů JmK (únor 2013)

- Instalace K4 a migrace dat mezi starým a novým Krameriem, konference Knihovny současnosti 2013 (září 2013)

PUBLIKAČNÍ ČINNOST:

- ŠVÁSTOVÁ, Pavla. Aspekty digitalizace: pořadí čtení článků v digitalizovaných starých novinách. ProInflow [online]. 31.10.2013 [cit. 21.02.2014]. Dostupné z: <<http://pro.inflow.cz/aspekty-digitalizace-poradi-cteni-clanku-v-digitalizovanych-starych-novinach>>. ISSN 1804-2406.

- ŠVÁSTOVÁ, Pavla. Instalace K4 a migrace dat mezi starým a novým Krameriem. In: Konference Knihovny současnosti. Ostrava: Sdružení knihoven ČR, 2013, s. 99-103. ISBN 978-80-86249-68-1 ISSN 1805-6962. Dostupné z: <<http://www.sdruk.cz/da-ta/xinha/sdruk/ks2013/Sbornik2013.pdf>>

PRAXE A STÁŽE:

- KISK FF MU (Blanka Justová, Jakub Horák - digitalizace vybraných monografií a jejich zpracování a zveřejnění v K4)
- seminář k předmětu VIKBB42 Knihovnické procesy a služby, KISK FF MU
- Informační studia se zaměřením na knihovnictví, Slezká univerzita v Opavě (praxe v oddělení digitalizace MZK)

VEDENÍ KVALIFIKAČNÍCH PRACÍ:

HRUŠKA, Zdeněk. Nástroje pro interní audit digitálních repozitářů: DRAMBORA a ISO 16363 [online]. 2013 [cit. 2014-02-21]. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Pavla Švástová. Dostupné z: <http://is.muni.cz/th/217895/ff_b_b1/>.

JUSTOVÁ, Blanka. Průzkum ve vybraných paměťových institucích zaměřený na fond zvukových dokumentů: analýza k projektu Národní virtuální fonotéka [online]. 2013 [cit. 2014-02-21]. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Pavla Švástová. Dostupné z: <http://is.muni.cz/th/382934/ff_b/>.

SOCHOROVÁ, Martina. Digitalizace 3D objektů [online]. 2013 [cit. 2014-02-21]. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Pavla Švástová. Dostupné z: <http://is.muni.cz/th/382576/ff_b/>.

Oddělení IOP-NDK – projekt Národní digitální knihovna

MZK je v projektu NDK partnerem Národní knihovny bez finančního podílu, poskytuje tak ve prospěch projektu jen své prostory, vybavení a část zaměstnanců. Rok 2013 byl prvním rokem ostrého provozu projektu NDK. Za tento rok se podařilo na pracovišti v budově MZK zdigitalizovat 22 822 svazků, což představuje 5 725 380 stran, z toho destruktivní digitalizací bylo zpracováno 11 680 svazků, čemuž odpovídá 3 046 269 stran. V roce 2013 tak bylo dosaženo průměrného denního výkonu 25 570 stran.

K destruktivní digitalizaci byly pořízeny duplicitní svazky získané z darů, pozůstalostí a z vyřazených svazků jiných knihoven. Přínosem tohoto typu digitalizace je zhruba pětinašobně vyšší rychlost digitalizace oproti nedestruktivním postupům, navíc má MZK možnost si darovanými svazky doplnit vlastní fond. Postupně ale klesá výtěžnost darovaných svazků, protože s pokračující digitalizací se stále častěji stává, že darovaná svazky již máme zdigitalizované.

Na projektu NDK se v Moravské zemské knihovně bezprostředně podílelo 28 pracovníků, z toho 8 v úseku skenování, 15 v úseku tvorby metadat a 4 v úseku IT podpory. Další pracovníci MZK se podíleli na projektu nepřímo (příprava dokumentů pro digitalizaci, technická podpora apod.)

V prvním pololetí roku 2013 byli zaměstnanci úseku skenování postupně proškoleni v obsluhu dalších skenerů a bylo tak dosaženo plné zastupitelnosti. Neexistuje tak ani jediný pracovník specializovaný na obsluhu pouze jednoho stroje. Pracovníci se i v roce 2013 podíleli na zlepšování modulů systému při testování nových verzí systému.

V průběhu roku nedošlo k závažným poruchám skenerů, které by dlouhodobě vyřadily digitalizační linku z provozu. Drobné závady byly odstraňovány servisní firmou zásahem na místě prakticky do druhého dne a nebo ihned zásahem na dálku po linkách. K dobrému technickému stavu zařízení přispěly i pravidelné profylaktické prohlídky, prováděné servisní firmou v běžném provozu, s minimální odstávkou jednotlivých strojů. Docházelo ale k výpadkům způsobeným výpadky infrastruktury NK v Praze (např. povodně, dlouhodobé výpadky proudu apod.) a software

digitalizační linky vykazoval v průběhu roku značnou chybovost, která měla ke konci roku klesající tendenci díky řadě oprav, provedených pracovníky dodavatele v průběhu roku. Přesto však na konci roku 2013 zůstávalo v digitalizační lince několik desítek svazků které se nacházely v chybových stavech déle než 1 rok.

5. ODDĚLENÍ AUTOMATIZACE A IT PODPORY

Oddělení má na starost především správu knihovního systému Aleph a péči o provozní záležitosti IT. Zajišťuje běžnou podporu uživatelů a čtenářů v oblastech pracovních stanic a přístupů na servery, provoz a běžnou údržbu HW, což obnáší servery, osobní počítače, tiskárny, čtečky čárových kódů, čtečky karet, síťovou infrastrukturu a připojení na internet včetně bezpečnostní politiky MZK. Oddělení dále zajišťuje provoz a údržbu aplikací jako účetnictví, docházkový systém, intranet, weby, tisková řešení, WiFi síť a realizuje nákupy HW/SW pro potřeby knihovny v oblasti IT. Rovněž má na starosti metodickou podporu pro veškeré nákupy prostřednictvím elektronického tržiště.

Celé oddělení rovněž velice úzce spolupracuje na řešení mnoha projektů, zejména projektu Národní digitální knihovny.

TENCÍ KLIENTI PRO ČTENÁŘE

Ve studovnách došlo k další obměně počítačových stanic. Některé z dosluhujících SunRay terminálů byly nahrazeny moderními počítači Intel NUC, které přes své malé kompaktní rozměry vykazují dostatečný výkon, nízkou spotřebu elektrické energie a velmi tichý provoz. Stanice byly doplněny o 22" monitory Philips s technologií zobrazování IPS a dobrými ergonomickými parametry. Panely monitorů lze naklápět, nastavit výškově, funkce pivot umožňuje jejich otočení o 90 stupňů, což může být užitečné při práci s naší digitální knihovnou.

INSTALACE WIFI

Dle analýzy z předchozího roku byla kompletně vyměněna infrastruktura pro pokrytí studoven WiFi signálem. Použité řešení firmy Cisco s centrálním kontrolerem a jedenácti přístupovými body (AP) naplnilo požadavky na zlepšení kvality signálu, podporu novějších standardů (802.11n, 5Ghz pásmo) i zvýšení síťové bezpečnosti. Systém vykazuje lepší odolnost vůči rušení, je robustnější a má dostatečnou rezervu pro rozšíření o další přístupové body.

GEOGRAFICKÉ ROZDĚLENÍ SERVEROVEN

Bylo dokončeno rozdělení datového centra MZK na část produkční na jedné straně a část vývojovou a záložní na straně druhé. Došlo k fyzickému oddělení obou částí do samostatných serveroven, které jsou situovány v různých částech budovy a mají na sobě nezávislé okruhy elektroinstalace i chlazení. Tím byla posílena odolnost proti ztrátě dat a dlouhodobějšímu výpadku služeb v případě nenadálých událostí jako jsou přírodní katastrofy, požár apod.

NOVÉ DISKOVÉ ÚLOŽIŠTĚ

Vzhledem k neustálému nárůstu dat a to zejména dat z probíhající digitalizace, bylo zakoupeno nové datové úložiště NetApp FAS2240 s čistou úložní kapacitou 55 TB.

NOVÝ AUDIOVIZUÁLNÍ SYSTÉM PRO KONFERENCEČNÍ SÁL

V roce 2013 byl konferenční sál, v němž se konají různé akce pro širokou veřejnost, vybaven novým audiovizuálním systémem. Byl zakoupen výkonný datový projektor, projekce se zvýšila na kvalitu Full HD. S ohledem na tehdejší podmínky v sále byl navržen a pořízen kompletní audiosystém. Díky obětavosti všech zainteresovaných osob byly celkové náklady na pořízení daného vybavení v porovnání s jeho kvalitou a možnostmi využití minimální. Nyní mají tedy obraz i zvuk v konferenčním sále skutečně špičkové parametry a poskytují zcela nové možnosti využití při vzdělávacích a kulturních akcích, které jsou zde pořádány. Z nadšených reakcí návštěvníků, ale i přednášejících a účinkujících je zřejmé, že tento krok velmi ocenili.

AKTUALIZACE KNIHOVNÍHO SYSTÉMU ALEPH

V koordinaci s Národní knihovnou v Praze a Vědeckou knihovnou v Olomouci došlo 17. listopadu k aktualizaci knihovního systému Aleph. Vzhledem ke sdílené katalogizaci tato akce vyžaduje jednotný přístup a velkou přípravu. Bylo provedeno téměř 1500 aktualizací a systémových nastavení, které by měly zaručit větší spolehlivost systému. Zároveň se jednalo o splnění podmínky, která je nutná k plánovanému přechodu na vyšší verzi systému v roce 2014.

6. ZÁKLADNÍ PERSONÁLNÍ ÚDAJE

1. Členění zaměstnanců podle věku a pohlaví – stav k 31.12.2013

věk	muži	ženy	celkem	%
do 20 let	0	0	0	0
21 - 30 let	16	16	32	20
31 - 40 let	19	25	44	27
41 - 50 let	11	32	43	26
51 - 60 let	6	24	30	18
61 let a více	2	13	15	9
celkem	54	110	164	100
%	33	67	100	x

2. Členění zaměstnanců podle vzdělání a pohlaví – stav k 31.12.2013

dosažené vzdělání	muži	ženy	celkem	%	z toho knihovnické
základní	2	2	4	3	0
vyučen	4	9	13	8	0
střední odborné	2	6	8	5	0
úplné střední	7	12	19	12	0
úplné střední odborné	12	31	43	26	36
vyšší odborné	1	3	4	2	4
vysokoškolské	26	47	73	45	20
celkem	54	110	164	100	60

3. Celkový údaj o průměrných platech k 31.12.2013

	celkem
průměrný hrubý měsíční plat	20 806

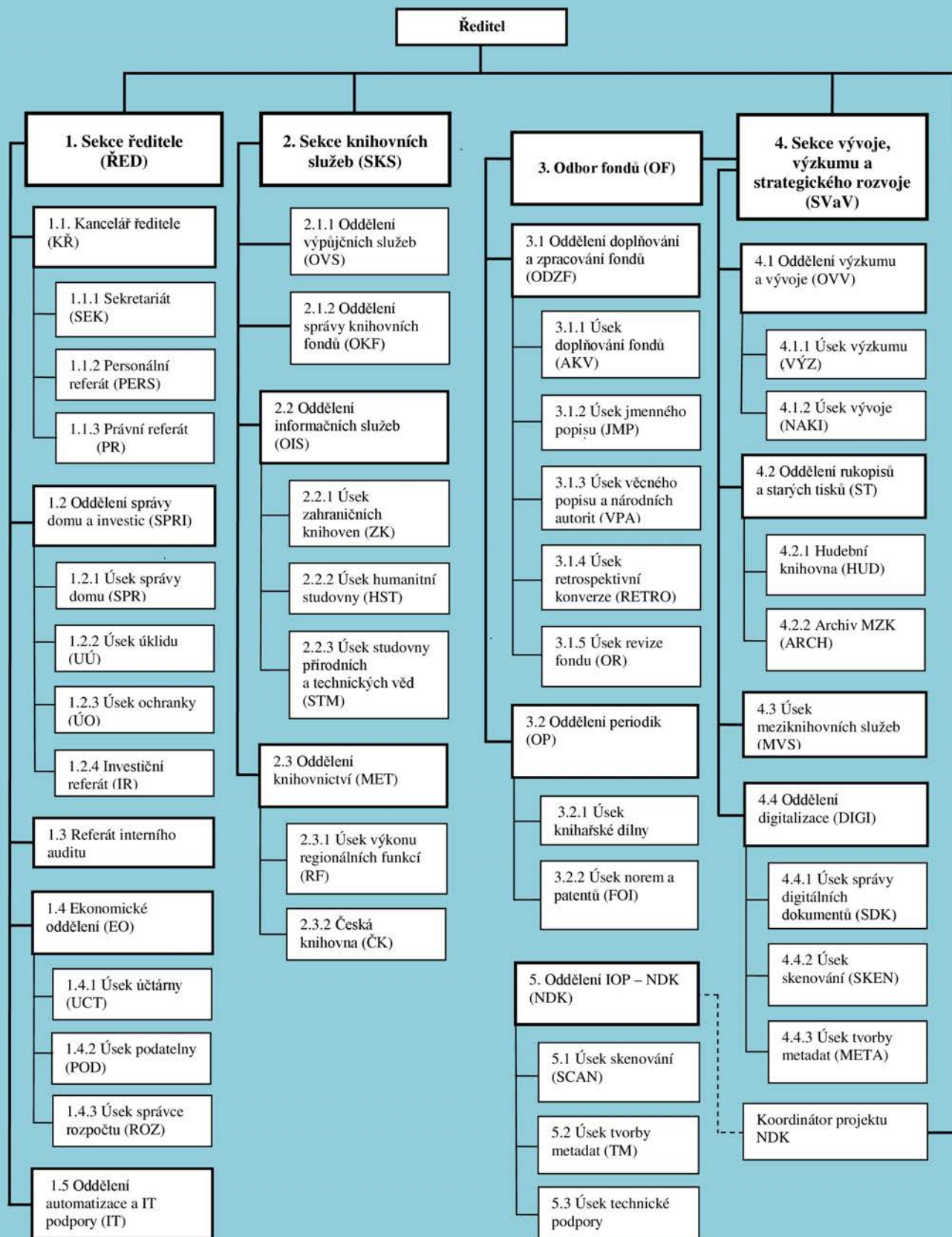
4. Celkový údaj o vzniku a skončení pracovních a služebních poměrů zaměstnanců v roce 2013

	počet
nástupy	32
odchody	28

5. Trvání pracovního a služebního poměru zaměstnanců – stav k 31.12.2013

doba trvání	počet	%
do 5 let	67	41
do 10 let	13	8
do 15 let	11	7
do 20 let	20	12
nad 20 let	53	32
celkem	164	100

Organizační schéma k 9. 9. 2013

7. KONTROLNÍ ČINNOST

VÝSLEDKY VNITŘNÍCH A VNĚJŠÍCH KONTROL

7.1 VNITŘNÍ KONTROLA

V Moravské zemské knihovně v Brně je ve smyslu zákona číslo 320/2001 Sb., o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů, prováděcí vyhlášky ministerstva financí k tomuto zákonu číslo 416/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů zaveden interní audit jako součást vnitřního kontrolního systému. Audit vykonává svou činnost v souladu s výše uvedenými zákonnými normami a standardy Evropské unie pro výkon interního auditu v organizacích veřejné správy. Dále se interní audit řídí Statutem interního auditu, který je v Moravské zemské knihovně jako vnitřní norma zpracován ve smyslu výše uvedených zákonných norem.

Interní audity vykonané v roce 2013 byly zaměřeny zejména na systém provádění pokladní služby v Moravské zemské knihovně ve smyslu zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, dále na systém efektivního hospodaření se spotřebním materiálem a na provádění inventarizace majetku v Moravské zemské knihovně. V oblasti pokladní služby audit vytvořil předpoklady pro zkvalitnění činností prováděných v pokladně Moravské zemské knihovně. V oblasti hospodaření se spotřebním materiálem přispěl audit k vytvoření jednotné evidence spotřebního materiálu u vedoucích oddělení, a tím získání většího přehledu o tomto druhu materiálu a většího propojení s účetnictvím organizace. V oblasti inventarizace majetku audit navrhl opatření ke zkvalitnění celého procesu provádění inventarizace, tato opatření byla směřována k získání většího přehledu o inventarizovaném majetku. Konečným vý-

sledkem auditů byla přijatá opatření vedení Moravské zemské knihovny ke zlepšení jednotlivých činností v ekonomické oblasti na základě navrhovaných doporučení ze strany interního auditu.

V Moravské zemské knihovně je zaveden a propracován systém vnitřní finanční kontroly ve smyslu zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů. Tento systém je na základě praktických zkušeností dále průběžně zkvalitňován tak, aby byla dodržena zásada efektivního, účelného a hospodárného využívání přidělených zdrojů. Součástí činnosti interního auditu v roce 2013 bylo i ověření, zda systém vnitřní finanční kontroly je v Moravské zemské knihovně nastaven správně a zda je prováděn v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů a navazující prováděcí vyhlášky ministerstva financí číslo 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů. Interní audit nezjistil v roce 2013 v tomto systému žádné nedostatky.

7.2 VNĚJŠÍ KONTROLA

V roce 2013 neproběhla u MZK žádná veřejnosprávní kontrola ani ze stupně zřizovatele MZK, tj. ministerstva kultury, ani z Nejvyššího kontrolního úřadu nebo z jiných kontrolních orgánů zaměřená na hospodaření s prostředky státního rozpočtu. Moravské zemské knihovně nebyly v roce 2013 nařízeny žádné odvody za porušení rozpočtové kázně, rovněž jí nebyly uloženy žádné pokuty nebo penále, popřípadě jiné sankce.

8. EKONOMICKÉ ODDĚLENÍ

8.1 Údaje o rozpočtu příjmů a výdajů

Ve schváleném rozpočtu na rok 2013 obdržela Moravská zemská knihovna v Brně příspěvek na provoz ve výši 65.415.000 Kč. V průběhu roku 2013 bylo provedeno 20 rozpočtových úprav.

Dotace (v tis. Kč)

Dotace od zřizovatele na provoz pro rok 2013	65 847
Dotace na projekty MK ČR	17 869
Dotace na investice MK ČR	0
Dotace celkem	83 716

Mimorozpočtové zdroje (v tis. Kč)

Použití darů uložených v rezervním fondu – dar velvyslanectví USA	175
Prostředky ze zahraničí – Ebooks on Demand	389
Prostředky ÚSC – Regionální funkce	1 439
Prostředky od příjemců účelové podpory VaV - ERNIE	280
Ostatní prostředky – ČNFB, Goethe Institut, Nadace knihoven	160
Celkem	2 443

Vybrané ukazatele (v tis. Kč)

Ukazatel	Upravený rozpočet	Skutečnost k 31. 12. 2013	% plnění
Výnosy celkem	94 278	98 991	105,00
• V tom: výnosy z vlastní činnosti	5 236	4 942	94,39
• Aktivace	0	0	
• Zúčtování fondů	2 898	232	8,01
• Ostatní výnosy	2 250	2 260	100,44
• Finanční výnosy	10	5 398	
• Dotace od zřizovatele	83 716	83 716	100,00
• Mimorozpočtové zdroje	168	2 443	
Náklady celkem	94 278	98 617	104,60
• V tom: spotřebované nákupy	18 856	18 179	96,41
• Opravy	3 839	2 736	71,27
Cestovné	287	364	126,83

Ukazatel	Upravený rozpočet	Skutečnost k 31. 12. 2013	% plnění
• Reprezentace	0	33	
• Služby	10 123	8 263	81,63
• Z toho databáze:	1 677	1 434	85,51
• Osobní náklady	50 487	52 623	104,23
• Z toho mzdy	35 310	36 749	104,08
• Daně a poplatky	136	123	90,44
• Ostatní náklady	3 284	3 115	94,85
• Odpisy	7 261	7 477	102,97
• ZC prodaného majetku	0	5 671	
• Finanční náklady	5	33	
• Daň z příjmů	0	0	
Hospodářský výsledek	0	374	

8.2 Hodnocení a analýzy

ZDŮVODNĚNÍ ROZPOČTOVÝCH OPATŘENÍ

V roce 2013 bylo provedeno 20 rozpočtových opatření s celkovými rozpočtovanými náklady ve výši 94.277.747 Kč. Úpravy schváleného rozpočtu spočívaly v poskytnutí a posílení příspěvku na provoz, v poskytnutí účelově vázaných prostředků na programové projekty a ve změně vnitřní struktury nákladů.

VYHODNOCENÍ VÝNOSŮ A NÁKLADŮ

Vyhodnocení výnosů v tis. Kč

Položka	Skutečnost	% z celkového objemu výnosů
Výnosy z vlastní činnosti	7 942	5,00
Aktivace	0	x
Zúčtování fondů	232	0,23
Ostatní výnosy	2 260	2,28
Finanční výnosy	5 398	5,45
Dotace od zřizovatele	83 716	84,57
Mimorozpočtové zdroje	2 443	2,47
Celkem	98 991	100,00%

Výnosy z vlastní činnosti v tis. Kč

Položka	Skutečnost	% z celkového objemu výnosů
Publikace	3	0,06
Knihovnické fotoslužby, tisk, vazby	99	2,00
Samoobslužný tisk a kopie	399	8,07
Knihovnický rekvalifikační kurz	0	x
Vložené na kulturní akce	4	0,09
Registrační poplatky	2 272	45,97
Rešerše	21	0,42
EOD	49	1,00
MMVS	305	6,17
Pronájmy	1 790	36,22
Celkem	4 942	100,00%

Ostatní výnosy v tis. Kč

Položka	Skutečnost	% z celkového objemu ostatních výnosů
Ostatní pokuty a penále	1 730	76,55
Výnosy z prodeje DHM	0	x
Jiné ostatní výnosy	530	23,45
• Náhrady za energie	335	x
• Náhrady za služby	173	x
Celkem	2 260	100,00 %

Vyhodnocení nákladů v tis. Kč

Položka	Skutečnost	% z celkového objemu ostatních výnosů
Nákupy celkem	18 179	18,43
Z toho: • Knihovní fond	9 953	10,09
• Materiál	1 981	2,01
• Energie	6 195	6,28
• Změna stavu zásob/Aktivace	0	x
• PHM	50	0,05
Oprava a údržba	2 736	2,77
Cestovné	364	0,37
Náklady na reprezentaci	33	0,03
Nákupy celkem	8 263	8,38
Poštové, telefony, internet	1 401	1,42
Nájemné	20	0,02
Ostatní služby	6 842	9,94
Osobní náklady	52 623	53,36
Z toho: mzdy	36 749	37,26
Daně a poplatky	123	1,12
Ostatní náklady	3 115	3,16
Z toho: • náklady z DDHM/DDNM	2 501	2,54
• tvorba fondů	- 301	x
• ostatní	915	0,93
Odpisy	7 477	7,53
ZC prodaného majetku	5 671	5,75
Finanční náklady	33	0,03
Daň z příjmu	0	x
Celkem	98 617	100,00 %

ÚDAJE O PODÍLU STÁTNÍHO ROZPOČTU NA FINANCOVÁNÍ ČINNOSTI MZK

Mimo schválený rozpočet byly v průběhu roku uvolněny neinvestiční účelové prostředky na projekty ve výši 17.869.000 Kč. V roce 2013 MZK neobdržela žádné investiční účelové prostředky.

Přehled poskytnutých dotací v Kč:

Příspěvek	Neinvestiční	Investiční
Provoz celkem	65 847	0
Projekty celkem	17 869	0
Česká knihovna	7 300	0
Kulturní aktivity - EOD	43	0
Institucionální podpora VaV	2 679	0
VaV NAKI TEMAP	2 024	0
VaV NAKI Rajhrad	3 259	0
VaV NAKI Kooperativní systém	1 380	0
VISK 5 Historické fondy	548	0
VISK 8	436	0
VISK 9	200	0
Celkem	83 716	0

ROZBOR ČERPÁNÍ MZDOVÝCH PROSTŘEDKŮ

Plán práce na přepočtený stav 166 osob nebyl překročen. Závazný ukazatel čerpání mzdových prostředků byl dodržen. Vykazované překročení mezd bylo kryto z mimorozpočtových zdrojů a z fondu odměn. Počet zaměstnanců (průměrný přepočtený stav dle skutečnosti) činil 148 osob. Průměrný roční plat činil 20.806 Kč.

FINANCOVÁNÍ REPRODUKCE MAJETKU V ISPROFIN

V roce 2013 nebyla prostřednictvím dotačního programu ISPROFIN hrazena reprodukce dlouhodobého majetku.

DOTACE A NÁVRATNÉ FINANČNÍ VÝPOMOCI POSKYTOVANÉ MZK

V roce 2013 neposkytovala Moravská zemská knihovna v Brně žádné finanční prostředky.

PROGRAMY EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

Mezinárodní projekty Moravské zemské knihovny v Brně jsou následující:

Název: **Ebooks on Demand – A European Library Network (EOD)**

Období projektu: 5/2009-4/2014

Finance celkem:

- celkové náklady projektu: 363.045,20 EUR
- celkové náklady projektu – partner MZK: 121.063,62 EUR
- příspěvek EU – partner MZK: 60.531,81 EUR (neinvestiční)

REZERVNÍ FOND

V roce 2013 činila celková tvorba rezervního fondu 312.702,95 Kč a celkové čerpání fondu činilo 385.114,28 Kč. Počáteční stav fondu k 1.1.2013 byl 1.170.150,65 Kč a konečný stav k 31.12.2013 byl 1.097.739,32 Kč.

8.3 Přehled hospodářských činností

Moravská zemská knihovna v Brně nevykonávala žádnou hospodářskou činnost.

PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ

Moravská zemská knihovna v Brně realizovala svoji činnost v roce 2013 s celkovými náklady 98.617.123,71 Kč, s celkovými výnosy 98.991.590,99 Kč a dosáhla zlepšeného výsledku hospodaření ve výši 374.467,28 Kč. Celkově lze zhodnotit, že organizace hospodařila se svěřeným majetkem řádně a hospodaření organizace je pod kontrolou.

Zlepšený výsledek hospodaření za rok 2013 je ovlivněn zejména přesunem plánované opravy chodníků z roku 2013 na rok 2014. V zadávacím řízení, které se uskutečnilo v roce 2013, jeden z uchazečů upozornil na vady projektové dokumentace. V souladu se zákonem o veřejných zakázkách nebylo možno zadávací řízení ukončit výběrem nejvýhodnější nabídky. Vady v projektu byly vyřešeny s projektantem. Zadávací řízení proběhne znovu v roce 2014.

MZK v roce 2013 hospodařila s příspěvkem na provoz 65.415.000 Kč, který byl 16. rozpočtovou úpravou posílen o 431.547,00 Kč k profinancování zvýšených nákladů na odpisy, na úhradu nákladů spojených s prodejem nemovitého státního majetku a nákladů spojených s vymáháním pohledávek a sankcí.

V roce 2013 se MZK zaměřila na vymáhání

nevrácených výpůjček a sankcí za prodlení či ztrátu výpůjček. Přes opakované výzvy (a oproti původnímu předpokladu) většina čtenářů nereagovala. Po vyčerpání ostatních možností byly podány žaloby tak, aby nedošlo k promlčení, a to v celkové výši (hodnotě pohledávky za sankční poplatky) 131.770,00 Kč. Celkové náklady na vymáhání neuhrazených pohledávek dosáhly v roce 2013 částky 92.130,00 Kč.

V roce 2013 MZK uskutečnila směnu pozemků v k.ú. Milonice tak, aby veškeré pozemky, přiléhající k nemovitosti, byly ve vlastnictví státu s právem hospodaření MZK.

V roce 2013 MZK prodávala 3 trvale nepotřebné nemovitosti. Budova bývalých technických provozů včetně pozemku pod ní na ulici Floriánova byla v opakované dražbě, která se konala 21.10.2013 s vyvolávací cenou 3.500.000,00 Kč, vydražena za 6.180.000,00 Kč. Odvod příjmů z prodeje nemovitého státního majetku do státního rozpočtu byl proveden dne 19.12.2013 v plné výši.

Dále se uskutečnila veřejná soutěž na trvale nepotřebné pozemky v k.ú. Ponava prostřednictvím centrální adresy. Otvírání obálek proběhlo 17.10.2013, nejvyšší nabídnutá částka, tedy vítězná cena, činila 24.000.000,00 Kč. Firma, která podala nejvyšší nabídku za pozemek Ponava, však následně odstoupila ze soutěže. Následovalo jednání s druhým v pořadí s nabídkou 21.001.000,00 Kč. Druhému v pořadí byl poslán návrh kupní smlouvy, telefonicky potvrdili, že jejich nabídka trvá. Návrh smlouvy nebyl do konce roku akceptován. Na počátku roku 2014 vlastník stavby na pozemku parc. číslo 602 uplatnil předkupní právo k tomuto pozemku, které má dle zákona 89/2012 Sb. (NOZ), a zaslal dopis všem uchazečům. Byly zahájeny konzultace

s věcně příslušným odborem týkající se dalšího postupu, který by měl směřovat k uzavření kupní smlouvy na pozemky s některou z osob, která podala nabídku ve veřejné soutěži.

Dražba budovy bývalého depozitáře Žerůtky se měla uskutečnit 10.10.2013, vyvolávací cena byla 1.370.000,00 Kč. Dražba byla zmařena, žádný zájemce nesložil jistinu a nedostavil se na dražbu. Probíhá soudní spor o odstranění stavby s majiteli pozemku pod nemovitostí. Vzhledem k situaci, že budova je navíc obklopena cizími oplocenými pozemky, je nutné před dalším rozhodováním o prodeji dořešit soudní spor i přístup k nemovitosti.

Celkové náklady spojené s prodejem nemovitého státního majetku v roce 2013 činily 203.778,00 Kč.

Za nejvýznamnější provozní nákladové položky lze považovat osobní náklady, účet 551-Odpisy, účet 518-Ostatní služby, účet 502-Spotřeba energie a účet 501 - Spotřeba materiálu.

- osobní náklady – skutečnost k 31.12.2013 činí 40.653.039,00 Kč, což představuje 101% z celkového rozpočtovaného objemu (překročení limitu bylo hrazeno z fondu odměn),
- účet 551 - Odpisy - skutečnost k 31.12.2013 činí 7.477.345 Kč, což představuje 103% z celkového rozpočtovaného objemu,
- účet 518 - Ostatní služby – skutečnost k 31.12.2013 činí 6.936.163,11 Kč, což představuje 77% z celkového rozpočtovaného objemu. Nejvýznamnější část čerpání tvoří náklady na přístupy do databází (1.433.553,31 Kč), částečnou správu nemovitosti (947.683,33 Kč), ostrahu nemovitosti (1.077.141,71 Kč) a služby pošt a telekomunikací (1.055.311,51 Kč),
- účet 502 - Spotřeba energie – skutečnost k 31.12.2013 činí 6.072.304,46

Kč, což představuje 92% z celkového rozpočtovaného objemu,

- účet 501 - Spotřeba materiálu – skutečnost k 31.12.2013 činí 5.678.371,43 Kč, což představuje 96% z celkového rozpočtovaného objemu.

Provozní nákladové položky čerpané více než ze 100% jsou následující:

- účet 562-Kurzové ztráty, které jsou ovlivněny výkyvy měnových kurzů a zásahy centrální banky.
- Provozní nákladové položky čerpané méně než ze 100% jsou následující:
- účet 502 - Spotřeba energie, který byl ovlivněn nadprůměrně teplým obdobím v závěru roku (rozdíl činí 191 GJ za listopad a prosinec oproti stejnému období roku 2012),
- účet 511 Opravy a udržování, který byl ovlivněn výše zmíněným zrušením zadávacího řízení,
- účet 518 Ostatní služby, který byl ovlivněn úsporou dosaženou ukončením spolupráce s externí firmou zajišťující částečnou správu nemovitosti (nyní zajišťují pouze vlastní zaměstnanci) a menšími úsporami v oblasti nákupu databází, služeb digitalizace, poštovního a kopírování.

Za nejvýznamnější provozní výnosové položky podle syntetických účtů lze považovat účet 671-Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů, účet 602-Výnosy z prodeje služeb, účet 603-Výnosy z pronájmu a účet 641-Smluvní pokuty a úroky z prodlení:

- účet 671 - Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů – skutečnost k 31.12.2013 činí 65.846.547,00 Kč, což představuje 100% z celkového rozpočtovaného objemu,
- účet 602-Výnosy z prodeje služeb – skutečnost k 31.12.2013 činí 3.149.210,04 Kč, což představuje 91% z celkového rozpočtovaného objemu,
- účet 603-Výnosy z pronájmu – sku-

tečnost k 31.12.2013 činí 1.789.757,68 Kč, což představuje 101% z celkového rozpočtovaného objemu,

- účet 641-Smluvní pokuty a úroky z prodlení – skutečnost k 31.12.2013 činí 1.730.394,31 Kč, což představuje 99% z celkového rozpočtovaného objemu.

Provozní výnosy z činnosti celkem dosáhly výše 7.434.249,53 Kč, což představuje 72% z rozpočtovaného objemu. Tato částka je ovlivněna především rozdílem v čerpání fondů. Pokud porovnáme Výnosy z činnosti bez účtu 648, pak skutečnost k 31.12.2013 za provoz činí 7.202.498,53 Kč, což v porovnání s rozpočtovanými (bez účtu 648) ve výši 7.485.800,00 Kč představuje 96%. Pokles byl zaznamenán zejména u výnosů z prodeje vlastních výrobků (47% z rozpočtovaného objemu), mírný pokles také u výnosů ze služeb (91% z rozpočtovaného objemu). Čtenáři se

snaží šetřit, což se shoduje s výsledky šetření ČSU ve zpravodajských domácnostech, jejichž výdaje za kulturu klesají.

V níže uvedené tabulce je přiložen rozpis položek majetku a pohledávek, ke kterým byly vytvořeny opravné položky. Tabulka zobrazuje dokladovou inventuru účtu 194 - Opravné položky k odběratelům a žalovaným pohledávkám k 31.12.2013. Celkově lze shrnout, že na syntetickém účtu 556 - Tvorba a zúčtování opravných položek bylo k rozvahovému dni zaúčtováno 103.718,75 Kč.

Pohledávky uvedené v 1. a 2. intervalu vznikly z titulu žaloby o vrácení knih a úhradu pokuty. Žaloby byly podány v roce 2013.

U odběratele Voda-topení, Pavel Kroulík, vznikla pohledávka z titulu uzavřené smlouvy

Dokladová inventarizace účtu 194 k 31.12.2013

Datum	UD	Číslo FAV	Odběratel	Kč
1. interval				
31. 12. 2013	503	1300009	Hornáková Monika	425,00
31. 12. 2013	504	1300002	Gajági Ludovít	254,40
2. interval				
31. 12. 2013	500	1300225	Vsetínská nemocnice, a.s.	14,80
31. 12. 2013	505	1300014	Olšanská Věra	192,80
31. 12. 2013	506	1300027	Zavadilová Simona	684,00
31. 12. 2013	507	1300026	Votavová Sumelidisová Nicole	340,20
31. 12. 2013	508	1300025	Veselý Petr	2 751,00
31. 12. 2013	509	1300024	Uherková Tereza	676,80
31. 12. 2013	510	1300022	Štosek Miroslav	1 497,00
31. 12. 2013	511	1300021	Škopánová Pavla	798,00
31. 12. 2013	512	1300020	Šebestová Dana	598,00
31. 12. 2013	513	1300019	Procházka Michal	525,00
31. 12. 2013	514	1300018	Prchlíková Michaela	95,40
31. 12. 2013	513	1300017	Petrová Dominika	275,40

Datum	UD	Číslo FAV	Odběratel	Kč
2. interval				
31. 12. 2013	516	1300016	Petrasová Aneta	1 681,20
31. 12. 2013	517	1300015	Paleček Libor	4 525,20
31. 12. 2013	518	1300013	Mimová Lucie	342,00
31. 12. 2013	519	1300012	Janík Aleš	379,80
31. 12. 2013	520	1300011	Hruška Martin	2 858,40
31. 12. 2013	521	1300010	Hranická Jana	1 382,40
31. 12. 2013	522	1300008	Hanusová Sabina	1 105,20
31. 12. 2013	523	1300006	Fatrdlová Veronika	333,60
31. 12. 2013	524	1300005	Fabišiková Lucie	811,80
31. 12. 2013	525	1300004	Emmerová Hana	399,00
31. 12. 2013	526	1300003	Dundálková Lucie	505,60
31. 12. 2013	527	1300001	Buchta Lubomír	302,40
5. interval				
31. 12. 2013	501	1200104	HYL s.r.o.	1 200,00
10. interval				
31. 12. 2013	502	1100099	CAFE09 s.r.o.	48 231,00
100% opravná položka k pohledávkám				
		1000410	CAFE09 s.r.o.	48 231,00
		1000409	CAFE09 s.r.o.	48 231,00
		1000305	Voda-topení	676,80
		1000282	CAFE09 s.r.o.	48 231,00
		1000346	Lelková Iva	100,00
		1100039	CAFE09 s.r.o.	23 109,99
		1100027	CAFE09 s.r.o.	48 231,00
		1100013	CAFE09 s.r.o.	48 231,00
		1000487	CAFE09 s.r.o.	48 231,00
		1000482	Voda-topení	3 900,00
				391 481,39

o nájmu parkovacích ploch. Nájemce dluží úhradu za 2 čtvrtletí. Smlouva byla vypovězena, dlužná částka se tak již nezvyšuje. Všechny snahy o mimosoudní vyřešení pohledávky z naší strany byly neúspěšné. Byl vydán platební rozkaz, který se nepodařilo doručit. Platební rozkaz byl zrušen z důvodu nedoručitelnosti (dle OSŘ nelze doručit fikcí). Byl vydán rozsudek bez jednání, který vyhověl žalobě. Žalovaný se může odvolat, pokud tak neučiní, rozsudek nabyde právní moci a bude podán návrh na exekuci.

U odběratele CAFE09, s.r.o., vznikla pohledávka z titulu uzavřené nájemní smlouvy na kavárnu, kdy společnost obdržela výpověď a následně neuhradila smluvní nájemné za dobu, kdy byla ve výpovědi. Snaha o mimosoudní vyřešení této pohledávky za nájem a energie z naší strany byla neúspěšná. Oba pokusy o doručení platebního rozkazu byly také neúspěšné. Platební rozkaz byl zrušen pro nedoručitelnost (dle OSŘ nelze doručit fikcí). Bude nařízeno nové soudní jednání, kde by soud měl vydat rozsudek. Pokud se protistrana na toto jednání nedostaví, bude vydán rozsudek pro zmeškání a ten lze doručit fikcí. Soudní jednání nebylo do dnešního dne nařízeno.

U odběratele HYL, s.r.o. vznikla pohledávka ve

výši 2.000 Kč. Společnost byla naším právním referátem vyzvána k úhradě závazku. Vzhledem k tomu, že se jedná o malou společnost se základním kapitálem ve výši 200.000,00 Kč, je pravděpodobné, že nevlastní žádný majetek, který by mohl být při vymáhání v exekuci zpeněžen. Firma sídlí ve Zlíně, proto se nejeví ekonomické podat vůči společnosti žalobu, protože soudní poplatek a cestovní výlohy na soudní jednání do Zlína by převýšily částku pohledávky, navíc pravděpodobnost faktického vymožení této pohledávky je mizivá.

Opravné položky k výrobkům obsahují snížení hodnoty zboží z důvodu neprodejnosti publikace: Uniformy C. K. Rakouské armády.

V prosinci 2013 byla provedena úprava ocenění majetku určeného k prodeji podle aktualizovaných znaleckých posudků. Hodnota úpravy je zobrazena v následující tabulce.

Na podrozvahový účet 903-Ostatní majetek byl zaúčtován podíl na multilicenci k databázi EBSCO ve výši 2.526.625,64 Kč na základě vyjádření auditorské firmy o nabytí práva užívání dle Smlouvy o partnerství se Západočeskou univerzitou v Plzni.

Ocenění majetku určeného k prodeji dle aktualizovaných znaleckých posudků

Nemovitost	Původní oceň. rozdíl	Nový oceň. rozdíl	Úprava
Žerůtky	-16 300,00	-1 646 300,00	1 630 000,00
Ponava č. 603/35, 602	18 173 783,93	15 412 573,93	2 761 210,00

9. PŘÍLOHY

PŘÍLOHA č.1: VÝSLEDKY PŘEDLOŽENÉ ZA ROK 2013 DO REJSTŘÍKU INFORMACÍ O VÝSLEDKÁCH (RIV)

DRUH VÝSLEDKU B - Odborná kniha

Rok:	2013
Autoři:	Heilandová, Lucie – Mahel, Richard – Pavelková, Jindra – Richtrová, Eva
Název:	„Posledních dvě stě let v historii rajhradského kláštera.“
Zdroj financování:	DF12P010VV047
Další charakteristiky:	ISBN: 978-80-7051-196-1; 173 s., [29] s. obr. příl.; Brno: Moravská zemská knihovna, 2013.

Rok:	2013
Autoři:	Heilandová, Lucie – Mahel, Richard – Pavelková, Jindra – Richtrová, Eva
Název:	„Letzte zweihundert Jahre in der Geschichte des Benediktinerklosters in Rajhrad.“
Zdroj financování:	DF12P010VV047
Další charakteristiky:	ISBN: 978-80-7051-198-5; 202 s., [29] s. obr. příl.; Brno: Moravská zemská knihovna, 2013.

DRUH VÝSLEDKU D - Článek ve sborníku

Rok:	2012
Autoři:	Pavelková, Jindra
Název:	„Benediktinský klášter Rajhrad jako kulturní fenomén.“
Zdroj financování:	DF12P01OVV047
Další charakteristiky:	ISBN:978-80-7053-298-0(vědecká knihovna v Olomouci), 978-80-86249-66-7 (Sdružení knihoven České republiky); Bibliotheca Antiqua 2012. Sborník z 21. konference 7.–8. listopadu 2012 Olomouc. 4 s., s. 107–110. Olomouc: Vědecká knihovna v Olomouci; Brno: Sdružení knihoven České republiky, 2012.

Rok:	2013
Autoři:	Pavelková, Jindra
Název:	„Co se nepodařilo převázat aneb „původní“ vazby v rajhradské klášterní knihovně.“
Zdroj financování:	DF12P01OVV047
Další charakteristiky:	ISBN:978-80-7053-301-7(vědecká knihovna v Olomouci), 978-80-86249-69-8 (Sdružení knihoven České republiky); Bibliotheca Antiqua 2013. Sborník z 22. konference 30.–31. října 2013 Olomouc. 6 s., s. 100–105. Olomouc: Vědecká knihovna v Olomouci; Brno: Sdružení knihoven České republiky, 2013.

Rok:	2013
Autoři:	Heilandová, Lucie
Název:	„Grafická sbírka rajhradského kláštera.“
Zdroj financování:	DF12P01OVV047
Další charakteristiky:	ISBN:978-80-7053-301-7(vědecká knihovna v Olomouci), 978-80-86249-69-8 (Sdružení knihoven České republiky); Bibliotheca Antiqua 2013. Sborník z 22. konference 30.–31. října 2013 Olomouc. 10 s., s. 136–145. Olomouc: Vědecká knihovna v Olomouci; Brno: Sdružení knihoven České republiky, 2013.

Rok:	2013
Autoři:	Smolová, Martina
Název:	„Latinské slovníky a příručky benediktinské klášterní knihovny v Rajhradě.“
Zdroj financování:	DF12P010VV047
Další charakteristiky:	ISBN:978-80-7053-301-7(vědecká knihovna v Olomouci), 978-80-86249-69-8 (Sdružení knihoven České republiky); Bibliotheca Antiqua 2013. Sborník z 22. konference 30.–31. října 2013 Olomouc. 6 s., s. 171–176. Olomouc: Vědecká knihovna v Olomouci; Brno: Sdružení knihoven České republiky, 2013.

Rok:	2013
Autoři:	Machová, Jitka
Název:	„Všední i výjimečné vazby z historického fondu Moravské zemské knihovny v Brně“
Zdroj financování:	jiné veřejné zdroje
Další charakteristiky:	ISBN:978-80-7053-301-7 (vědecká knihovna v Olomouci), 978-80-86249-69-8 (Sdružení knihoven České republiky); Bibliotheca Antiqua 2013. Sborník z 22. konference 30.–31. října 2013 Olomouc. 13 s., s. 7–19. Olomouc: Vědecká knihovna v Olomouci; Brno: Sdružení knihoven České republiky, 2013.

Nmap - Specializovaná mapa s odborným obsahem

Rok:	2013
Autoři:	Heilandová, Lucie – Rychtář, Jan
Název:	„Vývoj areálu rajhradského kláštera v čase“ Specializovaná mapa s odborným obsahem
Zdroj financování:	DF12P010VV047
Další charakteristiky:	Brno: Moravská zemská knihovna, 2013; http://www.rajhradskyklaster.cz/publikacni-pociny/vyvojarealurajhradskehoklasteravcase

DRUH VÝSLEDKU Jrec - Článek v českém recenzovaném časopise

Rok:	2013
Autoři:	Žůrek, Pavel
Název:	„K provozování světské instrumentální hudby v rajhradském klášteře v 2. polovině 18. století. Matěj Benedikt Rutka (1745?–1824), varhaník – skladatel – úředník, a jeho význam pro hudební kulturu rajhradského kláštera“
Zdroj financování:	DF12P010VV047
Další charakteristiky:	ISSN: 0862-8505, OPUS MUSICUM, hudební revue, roč. 45/2013, č. 3., s. 14–24, 12 s.

DRUH VÝSLEDKU J - Recenzovaný odborný článek

Rok:	2013
Autoři:	Glonek, Jiří – Novosadová, Michaela
Název:	„Portolánový atlas Joana Ricza Olivy z roku 1591 v Moravské zemské knihovně v Brně“
Zdroj financování:	Institucionální podpora na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace
Další charakteristiky:	ISSN 0323-0988, Historická geografie, ročník 39, číslo 2. str. 141–165, 25 s.

Rok:	2013
Autoři:	Studeníková, Štěpánka
Název:	„Staré hudební tisky a rukopisy ve fondu Moravské zemské knihovny v Brně“
Zdroj financování:	Institucionální podpora na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace
Další charakteristiky:	ISSN 0862-8505, Opus musicum : hudební revue, ročník 45, číslo 1, str. 39–47, 9 stran výsledku

Rok:	2013
Autoři:	Smékalová, Kateřina – Vokřínková, Lucie
Název:	„Hudební sbírka a půjčovna Carla Winikera“
Zdroj financování:	Institucionální podpora na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace
Další charakteristiky:	ISSN 0862-8505, Opus musicum : hudební revue, ročník 45, číslo 3, str. 25-35, 11 stran výsledku

Rok:	2013
Autoři:	Smékalová, Kateřina
Název:	„Problematika kramářských tisků s duchovní tematikou se zaměřením na mariánský kult“
Zdroj financování:	Institucionální podpora na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace
Další charakteristiky:	ISSN 0862-8505, Opus musicum : hudební revue, ročník 45, číslo 5, str. 35-49, 15 stran výsledku

Rok:	2013
Autoři:	Smékalová, Kateřina
Název:	„Hynek Bíl – sbírka duchovních písní z Vnorov“
Zdroj financování:	Institucionální podpora na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace
Další charakteristiky:	ISSN: 1212-0391, Musicologica Brunensia roč. 48, č. 2. Brno: Masarykova univerzita, 2013, s. 101-117, 17 stran výsledku

Rok:	2013
Autoři:	Švástová, Pavla
Název:	„Instalace K4 a migrace dat mezi starým a novým Krameriem“
Zdroj financování:	jiné veřejné zdroje
Další charakteristiky:	ISBN 978-80-86249-68-1, ISSN 1805-6962, Knihovny současnosti, Sborník z 21. konference, konané ve dnech 10.-12. září 2013 v Olomouci, Ostrava 2013, str. 99-103, 5 stran výsledku

Rok:	2013
Autoři:	Švástová, Pavla
Název:	„Aspekty digitalizace: pořadí čtení článků v digitalizovaných starých novinách.“
Zdroj financování:	jiné veřejné zdroje
Další charakteristiky:	ISSN 1804-2406, ProInflow: Časopis pro informační vědy 2/2013, str. 1-10, 10 stran výsledku

Rok:	2013
Autoři:	Žabička, Petr
Název:	Projekt staré mapy – online georeferencování starých map
Zdroj financování:	DF P010VV003
Další charakteristiky:	ISBN 978-80-89060-22-1; Historické mapy, 2013, s. 138-146, 9 s.

DRUH VÝSLEDKU 0 - Ostatní výsledky

Rok:	2013
Autoři:	Smékalová, Kateřina
Název:	„Daniel v jámě lvové – česká premiéra“
Zdroj financování:	Institucionální podpora na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace
Další charakteristiky:	ISSN 0862-8505, Opus musicum : hudební revue, ročník 45, číslo 5, str. 90-93, 4 strany výsledku

Rok:	2013
Autoři:	Kubíček, Jaromír
Název:	„Bibliografie Dačicka a Slavonicka“
Zdroj financování:	Institucionální podpora na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace
Další charakteristiky:	ISBN: 978-80-7051-197-8; 242 s., [10] s. obr. příl.; Brno: Moravská zemská knihovna, 2013.

Rok:	2013
Autoři:	Žabička, Petr
Název:	„Centrální portál knihoven a knihovní systémy“
Zdroj financování:	jiné veřejné zdroje
Další charakteristiky:	ISBN 978-80-86249-68-1, ISSN 1805-6962, Knihovny současnosti, Sborník z 21. konference, konané ve dnech 10.-12. září 2013 v Olomouci, Ostrava 2013, str. 87-91, 5 stran výsledku

DRUH VÝSLEDKU R - Software

Rok:	2013
Autoři:	Přidal, Petr – Klusák, Václav
Název:	EPSG.io - online služba implementující transformace souřadnicových systémů
Zdroj financování:	DF P010VV003
Další charakteristiky:	http://epsg.io/

Rok:	2013
Autoři:	Přidal, Petr – Klusák, Václav
Název:	Kombinování map (webová služba) provázána přes API s Georeferencerem, ale samostatně funkční.
Zdroj financování:	DF P010VV003
Další charakteristiky:	https://github.com/moravianlibrary/kombinovani-map (integrováno)

PŘÍLOHA č. 2: INFOGRAFIKA - Demografické údaje o čtenářích Moravské zemské knihovny za rok 2013:

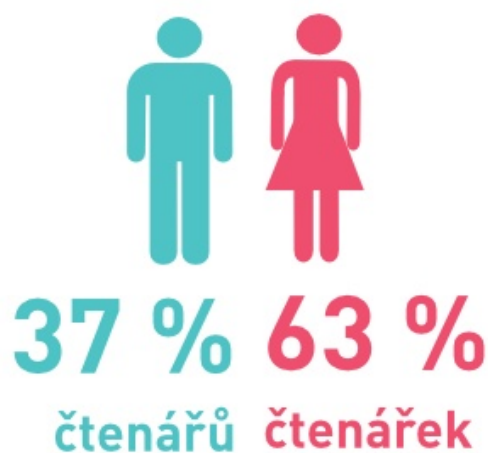
DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE

čtenářů Moravské zemské knihovny

VĚK:

POHLAVÍ:

BYDLIŠTĚ:

6 920
čtenářů
z Brna

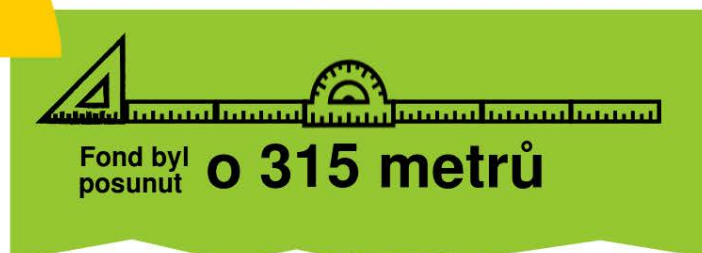
Ostrava...195
Praha.....176
Třebíč.....171
Vyškov.....157
Zlín.....132

M
MORAVSKÁ
ZEMSKÁ
KNIHOVNA

PŘÍLOHA č. 3: INFOGRAFIKA - Zákulisí revizí 2013:

Co se dělo, když byla knihovna zavřena?

5 879 metrů knih prošlo číselnou revizí a bylo přerovnáno

PŘÍLOHA č. 4: ROČNÍ VÝKAZ O KNIHOVNĚ ZA ROK 2013**I. KNIHOVNÍ FOND**

Stav knihovního fondu celkem k 31. 12. 2012	4 071 928
Knihovní jednotky celkem k 31. 12. 2013	4 043 266
V tom:	
naučná literatura	2 264 344
krásná literatura	992 931
rukopisy	1 105
mikrografické dokumenty	10 875
kartografické dokumenty	1 898
tištěné hudebniny	82 937
zvukové	29 475
zvukově obrazové	10 130
obrazové	0
elektronické dokumenty	10 084
jiné	639 487
Počet exemplářů titulů docházejících periodik	5 189
Počet knihovních jednotek ve volném výběru	113 478
Přírůstky	41 404
Úbytky	70 066
Převod knihovního fondu z jiné knihovny při organizační změně	0
Převod knihovního fondu do jiné knihovny při organizační změně	0

II. UŽIVATELÉ

Registrovaní uživatelé ve sledovaném období	20 871
z toho registrovaní uživatelé do 15 let	0
Návštěvníci knihovny (fyzické návštěvy)	757 754
V tom	
návštěvníci půjčoven a studoven	419 614
návštěvníci využívající internet v knihovně	328 664
návštěvníci kulturních akcí	7 845
návštěvníci vzdělávacích akcí	1 631
Návštěvníci on-line služeb	1 124 711
Návštěvníci celkem (fyzicky i on-line)	1 882 465

III. VÝPŮJČKY

Výpůjčky celkem		523 804
V tom		
naučná literatura dospělým uživatelům (knihy)		452 661
výpůjčky periodik		43 620
rukopisy		77
mikrografické dokumenty		1 351
kartografické dokumenty		683
tištěné hudebniny		2 613
zvukové		13 106
zvukově obrazové		815
obrazové		88
elektronické dokumenty		6 323
jiné		2 467
Prezenční výpůjčky evidované		227 284
Prolongace		256 766

IV. DALŠÍ ÚDAJE

Meziknihovní výpůjční služba v rámci státu	obdržené požadavky z jiných knihoven	počet požadavků	14 747
		počet kladně vyřízených požadavků	13 716
	zaslané požadavky jiným knihovnám	počet požadavků	2 129
		počet kladně vyřízených požadavků	1 968
Mezinárodní meziknihovní výpůjční služba	požadavky z jiných zemí	počet požadavků	191
		počet kladně vyřízených požadavků	174
	požadavky do jiných zemí	počet požadavků	1 747
		počet kladně vyřízených požadavků	1 487
Výměnné fondy	půjčené jiným knihovnám	počet souborů	0
		počet svazků	0
	půjčené od jiných knihoven	počet souborů	0
		počet svazků	0
Poradenská a konzultační činnost pro knihovníky a v rámci RF			159
Vzdělávání knihovníků (pro knihovníky a v rámci RF)			21
Kulturní akce pro veřejnost (besedy, výstavy, aj.)			160
Vzdělávací akce pro veřejnost (semináře, kurzy, aj.)			93
z toho v oblasti ICT (informační a komunikační technologie)			0

Počet titulů vydaných neperiodických publikací	4
Náklad (počet výtisků v ks)	3 875
Počet titulů vydaného periodického tisku	1
Náklad (počet výtisků v ks)	1 200
Počet titulů vydaného audiovizuálních děl	0
Náklad (počet výtisků v ks)	0
Počet titulů vydaných elektronických dokumentů včetně internetu	1
Plocha knihovny pro uživatele v m ²	4 900
Počet studijních míst k 31. 12.	667
Počet počítačů pro uživatele k 31. 12.	83
z toho napojených na internet	67
Připojení WiFi v prostorách knihovny pro uživatele	ano
Poskytování kopírovací služby uživatelům	ano
Počet hodin pro veřejnost týdně	75

V. ELEKTRONICKÉ SLUŽBY KNIHOVNY

Webová stránka knihovny	ano
Elektronický katalog knihovny na internetu	ano
Počet návštěv webové stránky knihovny za sledované období	978 934
Počet vstupů do elektronického katalogu z prostoru knihovny	104 822
Počet vstupů do elektronického katalogu mimo knihovnu	947 573
Počet vstupů do el. výpůjčního protokolu z prostoru knihovny	35 931
Počet vstupů do el. výpůjčního protokolu mimo knihovnu	177 138
Počet vlastních specializovaných databází	3
Počet licencovaných elektronických informačních zdrojů	15
Počet vstupů do EI zdrojů a databází celkem z knihovny	37 488
Počet zobrazených (stažených) digitálních dokumentů	576 330
On-line informační služby (počet zodpovězených dotazů)	478

VI. ZAMĚSTNANCI

Počet zaměstnanců (přepočtený stav)		148
V tom:		
odborní	VŠ knihovnického směru	20
	VŠ ostatní	47
	SŠ knihovnického směru	35,5
	SŠ ostatní	20,5
ostatní		25
Počet		
dobrovolných pracovníků		1
hodin odpracovaných dobrovolnými pracovníky ročně		225

VII. PŘÍJMY RESP. VÝNOSY

Tržby za vlastní výkony (výrobky, služby) a za zboží		4 941 779
z toho výnosy (příjmy) z hlavní činnosti		4 941 779
Příspěvky, dotace a granty na provoz ze státního rozpočtu		83 715 547
Příspěvky, dotace a granty na provoz z rozpočtu kraje		1 439 484
Příspěvky, dotace a granty na provoz z rozpočtu obce		0
Příspěvky, dotace a granty na provoz od ostatních subjektů		615 264
Příspěvky, dotace a granty na provoz ze zahraničí		388 851
z toho z fondů EU		0
Dary a sponzorské příspěvky		0
Ostatní provozní výnosy výše neuvedené		7 890 666
Příjmy (výnosy) celkem		98 991 591
Dotace a granty na investice ze státního rozpočtu		0
Dotace a granty na investice z rozpočtu kraje		0
Dotace a granty na investice z rozpočtu obce		0
Dotace a granty na investice od ostatních subjektů		0
Dotace a granty na investice ze zahraničí		0
z toho z fondů EU		0
Dotace a granty na investice celkem		0

VIII. VÝDAJE RESP. NÁKLADY

Spotřeba materiálu, energie, zboží a služeb		29 575 492
	z toho nájmy	0
Osobní náklady		53 051 581
V tom	mzdy (resp. platy)	36 951 250
	ostatní osobní náklady	2 281 791
	náklady na zdravotní a sociální pojištění	13 127 998
	zákonné sociální náklady	690 542
Náklady na pořízení knihovního fondu celkem		9 952 913
Z toho	nákup a přeplatné periodik	655 921
	nákup a pořízení licencí na elektronické zdroje	1 433 556
Daně a poplatky (bez daně z příjmů)		124 296
Daň z příjmů		0
Odpisy dlouhodobého majetku		7 477 345
Ostatní provozní náklady výše neuvedené		8 388 410
Výdaje (náklady) celkem		98 617 124
	z toho výdaje na hlavní činnost	98 617 124
Investiční výdaje (na hmotný a nehmotný majetek) celkem		1 811 198
V tom	hmotný majetek	1 630 406
	nehmotný majetek	180 792